JUL 5 1913
The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBĖ LIETUVNINKŲ

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukszlis & Co.(Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 27. Brooklyn, N. Y. 2 d. Liepos (July) 1913 m. Metai XXVIII

Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Peržvalga.

// **Lenkų dienraščio 25 metų gyvavimo jubilėjus.** „Kurjer Polski'', išeinantis Milwaukee, Wis., birželio 23 d. iškilmingai šventė savo 25 metų gyvavimo sukaktuvių dieną. „K. P.'' — tai didžiausias ir seniausias Amerikos lenkų dienraštis; jo obalsiu yra: teisybė apie viską, ir apie visus, apšvieta ir suteikimas žinių lenkų tautai.

To jubilėjaus paminėjimui tapo išleistas ir išsiuntinėtas visiems „K. P.'' skaitytojams apsčiai ilius truotas jubilėjinis numeris, kuris padalytas į 12 sekcijų ir sudaro 100 puslapių. Tą jubilėjinį numerį laike trijų mėnesių rengė visokios rųšies agentai, rašytojai, korespondentai, redaktoriai bei išleidėjai; atsapusdintas jis šešiose spalvose; numeris didelio formato, sveria du svaru.

Iš priežasties jubilėjaus visų „K. P.'' skyrių darbininkai visai paliuosuoti nuo darbo su pilnu apmokesniu. Čia reikia dar pridurti, kad „K. P.'' išleidėjas **p. M. Kruszka** paskyrė minimališką kainą už tą milžinišką numerį, butent 2c.

Tame jubilėjiniame „K. P.'' numeryje tilpo įvairios rųšies straipsniai, informacijinės žinios, apgarsinimai, o yapč plačiai ir aiškiai nupiešta historija Amerikoj gyvenančių lenkų, jų ekonominis bei apšvietos stovis. Šitas jubilėjinis „K. P.'' numeris ant visad liks svarbiu Amerikoj gyvenančių lenkų hisotorijis dokumentu.

Abelnai sakant, šitame numeryje labai daug įdomių ir svarbių dalykų ir, be abejonės, jis atneš pageidaujamą naudą visai Amerikos lenkų visuomenei; atneš naudą ir kitų tautų skaitytojams, kuriems papuls šitas numeris ir kuris supranta lenkišką kalbą.

Šiuomi išreiškiame pagarbą „K. P.'' išleistojui **p. M. Kruzskui** ir visiems redaktoriams bei rašytojams už tokį puikų ir sąžiningą to laikraščio vedimą, o ypač už puikų ir turtningą jubilėjinį 148 num. 1913 m. **Linkime „K. P.'' kuogeriausios kloties bei pasekmės ateityje! Ilgiausių metų!...**

*

„Birutės'' reikaluose. Visiems yra žinomas išeinantis Mažojoje Lietuvoje, Tilžėje lietuvių savaitraštis „Birutė''. To laikraščio tikslas — žadinti iš letargiško miego bei ištautėjimo M. Lietuvos lietuvius. „Birutės'' užduotis labai svarbi ir naudinga visai lietuvių visuomenei. Žinoma, „B.'' pradžia buvo labai sunki, bet, padėkavojant stebėtinai energijai ir pasišventimui p. **Jono Vanagaičio** „B.'' išleidėjo ir redaktoriaus, tas laikraštis ėjo vis geryn, o kada p. J. V. atsilankė Suv. Valst. lietuvių kolonijose, tai pradėjo išeiti tankiau, t. y. liko savaitraščiu.

Šį pavasarį iš Tilžės buvo čion pribuvęs „Birutės'' atstovas p. J. Chmieliauskas, kurio tikslas buvo platinti „B.'' tarp S. V. lietuvių, ty. rinkt čia prenumeratorius. Nežinia delei kokių priežasčių p. J. Chmieliauskas, nuvykęs Chicagon atsisakė nuo savo misijos ir užsiėmė visai kuom kitu.

Vienok, kaip iš viso matyti, „Birutė'' neturi žuti, — priešingai ji turi sutvirtėti ir pasidaryti geresne, naudingesne, tobulesne; tas, be abejo, priklauso nuo plačios lietuvių visuomenės ir nuo p. J. Vanagaičio. Labai butų geistina, kad Amerikoje gyvenantieji lietuviai, kuriems brangi Lietuva ir lietuvių tautos sutvirtėjimas, kiek galėdami šelptų „Birutę'', patogiausiai ir kiekvienam prieinamai atlikti — užsiprenumeruoti ją sau ir paraginti prie to kitus. Kas gali, tas tegul prisirašo į organizaciją „Birutės'' bendrovę. Svarbus dalykas šelpti „B.'' tinkamais ir gerais raštais.

Žemiaus talpiname „B.'' leidėjo bei redaktoriaus p. J. Vanagaičio pranešimą.

„Birutės'' reikaluose. Aplinkybės spirtinai spiria „Birutę'' tobulinti ir išleisti dažniau, idant sparčiau ir pasekmingau plėtotųsi tautybės idėja Maž. Lietuvoje. Aplamai, kad didesnis žmonių skaičius rupintųsi „Birutės'' praplatinimu, yra reikalinga įsteigti bendrovę, kuri pasirupintų tai viską atlikti. — Tuom tarpu jau prisižadėjo skaitlius tautiečių Mažosios Lietuvos, buti dalininkais. Geidžiama sutverti draugiją, kurios sąnarių indėtis butų 1000 markių, 500 rublių arba 250 dol.

Delei to garsiname šiandien jau tą reikalą viešai ir nuoširdžiai prašome gerb. tautiečių, taip Mažosios kaip ir Didžiosios Lietuvos, taipojau ir Amerikoje esančių, atkreipti atidžią ir prisidėti tam svarbiam sumanymui. Taip-pat butų galima ir keliems susidėjus įmokėti tą reikaligą dalį.

Visi gerb. tautiečiai, kurie sutinka buti dalinikais, malonėtų kreiptiesi „Birutės'' redakcijon, iš kur gaus visas reikalingas žinias.

Reikalas yra labai svarbus, nes jisai paliečia lietuvių tautybės gyvybę Maž. Lietuvoje, todel neatsisakykite prisidėti.

Jonas Vanagaitis,
„Birutės'' leid-redaktorius.''

*

// **Kiek Amerikoje išleidžiama muzikos dalykams.** Pradžioje birželio mėn. Saratoga Springs, N. Y. valstijoje buvo „New Yorko Valstijos Muzikos Mokytojų Asociacijos'' metinė konvencija. P-as John C. Freund, muzikalių veikalų redaktorius, kalbėdamas apie muziką ir kokią svarbą ji lošia šiame krašte bei kaip plačiai ji išsiplėtojusi pažymėjo, kad Amerikoje kasmetas išleidžiama muzikos dalykams 600,000,000 dolerių.

Kasmetas išmokama kaip raportas skelbia: operai 8,000,000 dol.; koncertams — 30,000,000; bažnyčios muzikai tarp 50,000,000 ir 55,000,000; orchestroms teatruose, vodeviliuose ir krutomųjų paveikslų namuose — 30,000,000; militarinėms ir kitoms kapelijoms — 35,000,000; konservatorijoms, mokykloms ir privatiniams mokytojams — 175,000,000; Amerikos studentams, kurie mokinasi užsieniuose, priskaitant išlaidas ir mokestį už mokinimą — 7,500,000; muzikos industrijoms — 230,000,000 dolerių. Analizuodamas šitas skaitlines, p. Freund išsireiškė, kad Amerikoje muzikos dalykams kasmetas išleidžiama tris sykius daugiau, negu armijos ar laivyno reikalams.

*

// **Amerikos Liet. Centralinin Kningynan**, kaip paskelbia „Tėvynės'' N26, pasižadėjo siųsti savo leidinius „Jaunimo'' redakcija ir išleistuvė bei Tėv. Mylėtojų Draugija.

Politikos savaite

SUVIENYTOS VALSTIJOS.

Peretią savaitę kuone visuose Amerikoje išeinančiuose laikraščiuose buvo paskelbta, kad Rusija kreipėsi į Suvienytų Valstijų valdžią prašydama atnaujinti komercijos sutartį, kurią pertraukė prez. Taftas gruodžio mėn. 1911 metais. Amerikos sutartis su Rusija buvo padaryta 1832 m. Sutartis, kaip jau žinoma, pertraukta buvo delei to, kad Rusija persekioja Suv. Valst. ukėsus, o ypač žydus. Kad gi Amerika pertraukė su Rusija sutartį, už tai galima padėkoti labiausia žydams kurie daug pasidarbavo bei reikalavo, kad jų, kaipo Amerikos ukėsų, Rusija nepersekiotų ir nebaustų. Jie laikė susirinkimuose kalbas, rašė ilgiausius straipsnius į laikraščius ir tuo budu aiškino ir visuomenei nurodė, kad Rusija, jeigu tiktai vien žydus, Amerikos ukėsus, persekiotų, visvien ignoruoja Amerikos ukėsytės teises. Tatai sutartis su Rusija ir pertraukta. Buvo taipogi paskelbta, kad Amerika tą prašymą atnaujinti sutartį atmetusi. Bet valstybės sekretorius Bryanas šitą paskelbimą užginčino. Duota Rusijai atsakymas, kad Amerika noriai sutinka atnaujinti tą sutartį.

Kokias sąlygas viena ar kita pusė stato, ant kokių pamatų pasiremiant bus atnaujinta sutartis, kol kas žinių nėra. P-as Byanas pasakęs, kad sutartis busianti atnaujinta Washingtone.

Pennsylvania valstijos atstovas J. Hampton Moore birželio 24 d. atkreipė Amerikos valdžios domą į Rumunijos žydų padėjimą ir inešė rezoliuciją bei laikė prakalbą kongrese, kurioje nurodė, kad Rumunija peržengė sutarties ribas. 1878 mete padaryta taip vadinama Berlino sutartis. Tatai jis pareikalavo, kad valstybės sekretorius Bryanas suteiktų kongresui informacijų sulig tos sutarties ir ar buvo delei to su Rumunijos valdžia susinešta. P. Moore kalbą pertraukė trįs New Yorko valstijos atstovai ir vienas Illinois valstijos, kurie nurodė, kad Rumunijoje dabar gyvena apie 250,000 žydų, kurie nors ir turi taipogi, kaip ir kiti, tarnauti kariuomenėje, bet neturi tokių privilegijų, kaip kitų tautų žmonės, Rumunijos ukėsai, pagal padarytos Berlino sutarties.

Rumunijos žydų skundus, kaipo teisingus, oficialiai pripažino 1902 metais Suv. Valst. sekretorius Hay. Buvus vedama tarp Suv. Valst. ir Rumunijos diplomatinė korespondencija, kuri betgi dalykų nė kiek nepagerinusi.

Svarbiausiu žydų skundu yra šis: 1878 m. Berlino kongrese viešpatijos nutarė, kad Rumunija neturi teisės persekioti žmones išpažįstančius kitokią tikybą bei varžyti juos; bet Rumunija ligi šiol, kaip elgėsi, taip ir elgiasi su savo gyventojais žydais.

Anot p. Moore Rumunijos žydų padėjimas yra stačiog nepakenčia mes ir nežmoniškas. Rumunijos žydai neturi mažiausių teisių, visi pragyvenimo keliai uždaryti.

—o—

MEKSIKA.

Meksikos padėjimas ligi šio laiko nė kiek nepasigerino, susirėmimai, kova tarp priešingųjų pusių tebesitęsia. Birželio 22 dieną iš Meskiskos miesto pranešta, kad sukilėliai paėmė pagaliaus miestą Durangą, kurį laikė apgulę per keliolika savaičių.

Birželio 26 dieną praneša iš Douglas, Ariz., kad federalinė armija, po vadovyste gen. Ojeda, galutinai sumušta. Kurie gavo ištrukti, tai taip išsisklaidė į visas puses, kad umu laiku surinkti jų į kruvą ir mėginti atsispirti prieš sukilėlius niekuo budu negalima.

Sustiprinimui konstucionalistų kareivių eilių bei aprupinimui karo reikalų, kaip pranešė Roberto Pesquiero, sukilėlių atstovas Washingtone, bus išleista 5,000,000 dol. vertės banknotų. Tų banknotų išleidimui uždės ant nejudinamos savasties tų apielinkių, kurios randasi sukilėlių rankosę, tam tikrą mokestį.

Pastaruoju laiku federalinė Arizona valstijos valdžia patraukė tieson R. W. Greeme už peržengimą neutrališkų teisių. Jisai, mat, norėjęs pervežti per Amerikos rubežių į Meksiką orlaivį. Tą pačią dieną, ty. birželio 26-tą, Los Angeles Suv. Valstijų maršalui paliepus suarešuotas Adolfas Villareal, kuris pagelbėjo pervežti iš Suv. Valst. į Meksiką orlaivį, kurį dabar naudoja Sonora gub. sukilėliai. Nors jisai buvęs apsirengęs prastai bei išrodęs, kaip darbininkas, bet autoritetai tikrina, kad jisai esąs Meksikoje žinomas ir turtingas žmogus.

—o—

NAUJAS BALKANŲ KARAS.

Nežiurint ant to, kad Serbijos-Bulgarijos konfliktas buvo žymiai pagerėjęs, nežiurint ant Rusijos caro perspėjimo, nežiurint, galop, ant to, kad Serbija ir Bulgarija tarėsi jau apie demobilizaciją, birželio 25 d., kaip pranešama iš Bielgrado, tarpe bulgarų ir serbų palei Zletovo, Macedonijoj, iškilo baisus mušis. Serbai stvėrėsi aktiviškai veikti tik tada, kada bulgarai perėję upę pradėjo patįs mušį. Po desperatiškų imtynių bulgarai pasirodė pergalėti ir skubiai pradėjo traukties atgal, palikdami daug užmuštų, sužeistų ir atiduodami užimtą teritoriją į serbų rankas. Serbai taipgi panešė didelius nuostolius. Reik pridurti, kad mušyje labai smarkiai veikė Serbijos artilerija.

Bulgarai užsipuolė skaitliuje 12,000 kareivių su 500 kulkasvaidžių. Pergalė pradėjo krypti serbų pusėn tik tada, kada jie griebėsi už durtuvų. Tame mušyje žuvo virš 500 kareivių.

Žinios iš Vienos nuo birželio 26 d. praneša, kad smarkus mušis tarp serbų ir bulgarų Macedonijoj tęsiasi jau antrą dieną. Čia taipgi patvirtinama, kad mušį birž. 25 d. pilnai išlaimėjo serbai.

Bielgrado ir Sofijos laikraščiai skaito tuos mušius pradžia naujo Balkanų karo.

Pasirodo, kad paskutiniu laiku serbai stebėtinai smarkiai koncentravo savo kareivius ant dešiniojo Vardor'o upės kranto; prie jų kaip žinoma, prisijungė graikai ir juodkalniečiai. Bulgarai buvo susispietę ant kairiojo tos upės kranto. Iškilus konfliktui su Bulgarija, pas serbus apsireiškė didis dvasios pakilimas —susitelkė 20,000 liuosnorių, kurie panorėjo eiti į pirrmą ugnį. Jau birželio 24 d. bvo aišk, kad karas tarp serbų ir bulgarų neišvengtinas — mat tą dieną Serbijos pasiuntinis perdavė Bulgarijos valdžiai savo valdžios notą, sulig kurios buvo atmetamas demobilizacijos projektas. Šita nota užsibaigia žodžiais: „Jei negalime susitaikinti ramiu budu, susitaikisime ant karo lauko''. Serbų laikraštija taipgi reikalavo greičiau pradėti karą, idant neduoti bulgarams dar daugiausutvirtinti savo pozicijas. Serbijos karo ministeris Bojovič pranešė Rusijos laikr. „Nov. Vr.'' koresp., kad Serbija jokiu budu nenusileis ir tik skaitysis su naujo karo pasekmėmis. Tas karas, anot jo žodžių, bus trumpas, bet labai pražutingas; Serbija yra taip prie jo prisinrengusi, kad kiekvieną minutę gali stoti mušin.

Galop prasiplatino žinia, kad Rumunija yra pasiryžusi padėti Bulgarijai sumušti Serbiją.

Nekuriuose laikraščiuose paduota žinia iš Bielgrado nuo 26 birželio, kad buvo padarytas slaptas Skupščinos (parlamentas) susirinkimas, idant aptarti karo dalykų stovį ir kad premjeras Pasič visgi pasiryžo važiuoti Peterburgan ant Balkanų valstijų premjerų konferencijos. Kitoj vietoj paduota žinia, kad kartu su karo ir tiesų ministeriais pasitraukia ir premjeras Pasič, kurio vietą užima M. Proties, vidaus dalykų ministeris, kuris yra karštu Bulgarijos priešu.

Kaip ten nebutų, bet tas naujas Balkanų karas, karas tarpe saviškių, tarpe artimų viena kitai slavų tautelių, mes ant jų tamsią dėmę ir parodys visam pasauliui, kad tos tautelės vadovaujas žemais, keršijimo bei žvėriškumo jausmais.

Galop, tas karas turi didžią svarbą ir iš kito atžvilgio: juomi gali pasinaudoti turkai ir atgauti dalį, o gal ir visą prarastąjį laike paskutiniojo karo žemės plotą. Reik pridurti, kad jie, matyt, tą gerai aprokuoja, nes, nežiurint ant didžio nuovargio bei galutino pinigyno ištuštėjimo, iki šiol neatleidžia kareivių. Iš kitos pusės, tas karas labai geistinas Austrijai, kuri, bijodama Balkanų slaviškų valstijų sutvirtėjimo bei jų susijungimo, kiek galėdama kursto kaip Serbiją, taip ir Bulgariją. Austrijai nesvarbu, kas išlaimės tą karą — jai svarbu, kad tarp tų tautelių viešpatautų kerštas, iš kurio ji, žinoma, dikčiai galėtų pasinaudoti, pavergdama jas po savo „globos''.

Iš Visur.

Susimušė orlaiviai. Viena, Austrijoje. Birželio 22 dieną apie 100 pėdų augštumos ore, netol Apern lakiojimo pleciaus, susidurė du orlaiviu. Austrijos orlaivininkas Stanger ir laivyno leitenantas Nepallek, kuriuodu buvo viename orlaivyje, nupuolė su orlaiviu ir sunkiai susižeidė, o francuzų orlaivininką išmetė iš orlaivio, kuris taipogi sužeidė.

Neužilgo po šito atsitikimo ant žemės nupuolė orlaivis, kurį valdė p-lė Lillie Steinschneiders, bet jinai išliko nesužeista.

Ministeriai atsisako nuo titulų.

Kopenhagenas, Danijoje. Pereitą savaitę Danijos misterijai, radikalų kabineto sąnariai, priimdami savo vietas, atsisakė dėvėti uniformas arba nešioti bent kokiuos papuošalus ir nuo titulo — „Jusų ekselencija".

Ministerių pirmininko Zahle žmona, kuri yra baigusi advokaturos mokslą, užima oficialę parlamento stenografės vietą ir žada buti toj vietoje ir toliau. Jinai yra pirmutinia motere, kuri tokią vietą užima. Algos jinai gauna 825 dol. metams. Kadangi jos vyras nudien yra premjeru, tai ji savo algą dėsianti stenografų fondan.

Sumišimai Barcelonoje. Cerbere, birželio 22 d. Iš Barcelonos pranešama, kad tenai kilsta panašus, kaip buvo 1909 metais maištas. Pereitą naktį radikalinis elementas Barcelonoje sušaukęs didelį anti-militarinį susirinkimą ir miniai aiškino, kaip begėdiškai valdžia elgiasi kišdamosi į Morokko reikalus. Mat, nesenai prasidėjo susirėmimai Morokko viešpatijos valdžios su Ispanijos valdžia. — Iš tos priežasties radikaliniai elementai ir kelia protestus prieš savo valdžią. Buvo keletas smarkių susirėmimų tarp žmonių ir policijos; policija net du kartu šovusi į žmones.

Valdžia matydama prisiartinantį nesmagų padėjimą visiems kareiviams, stovinties Barcelonos mieste, paliepė buti kazarmėse bei sergsti kiekvieną savo pavaldinių judėjimą.

Šalčiai Alpuose. Turin, Italija. Kaip praneša birželio 22 d. Alpų kalnuose, netol Turino, pastaruoju laiku užėjo pusėtini šalčiai, kokių šiuo sezonu niekas nesitikėjo. Tose vietose, kur termometras nupuolė žemiau nolio pasirodė ir sniegas.

Paminklas kapit. Scott'ui. Londonas, birželio 22 d. Creditono vyskupas šiandien pašvetino „Royal Naval Barracks" bažnyčios Devonporte keturius spalvuotus langus ir dvi lenteli (panels), kapitono Scott'o ir kitų pietinio polio tyrinėtojų, kurie žuvo, atminčiai. To memorialo įsteigimui pinigus sudėjo paminėtų kazarmių oficieriai, kareiviai bei jureiviai tų laivų, kurie stovi Devonporte, kur kapit. Scott gimė.

Pasmerkė mirtin 20 zmonių. Konstantinopolis, Turkijoje. Birželio 22 d. karo teismas mirtin pasmerkė 20 žmon. už nužudymą didžiojo viziro, Mahmout Šefketpašo.

Grįžta atgal į Paryžių. Peterburgas, Rusijoje. Birželio 23 d. praneša, kad francuzų orlaivininkas, kuris nesenai iš Paryžiaus nulėkė į Peterburgą, apie su virš 1,600 mylių tolumos, vakarop pasirengęs grįžti atgal. Brindejonc des Monslinais grįždamas į Paryžių pirmų-pirmiausia sustosiąs Revelyje, 200 mylių nuo Peterburgo. Iš Revelio gi lėks į Stockholmą.

Traukinis vos išliko. Londonas, birželio 23 d. Kaip iš Londono praneša, užpereitą subatą, buvo pasirengta sudaužyti ekspresinį traukinį, einantį iš Londono į Plymouthą, ties Devonport tuneliu. Ant laimės pasitaikė, kad tomis pačiomis šinomis ėjo motorinis vagonas, kuris davažiavęs ligi tunelio už kaži-ko užkliuvo. Motormanas išlipo ir pradėjo ieškoti priežasties, kuri sustabdė vagoną. Neužilgo užtiko tarpe šinų prikaltu du balkiu. Kaip tik spėjo atimti tuodu balkiu štai ir traukinis atlėkė ir kai kulka tolin nuskrido. Ir sako, kad tai paprastas karingųjų sufragisčių „šposas".

Negalėdamas atlyginti — nusižudė. Glasgow, Skotijoje. Birželio 24 d. praneša, kad nusiskandino Peter Donaldson, kuris priderėjo į James Watson and Co. Tos kompanijos skolos siekia 1,990,000 dolerių.

Rusija nori padidinti savo karo spėkas. Peterburgas, birželio 24 d. Duma šiandien svarstė karo reikalus. Vyriausias generalinio štabo sąnarys, norėdamas įtikinti Dumos sąnarius, kad Rusija butinai turi didinti savo armiją, nurodė į Vokietiją, kuri pastaruoju laiku apie nieką kitą taip plačiai nekalba, kaip apie karo spėkos didinimą. Jeigu tasai sumanymas bus priimtas, Rusijos gyventojai pajus ant savo pečių uždėtą naują sunkenybės naštą. Infanterijos, kavalerijos bei artilerijos padidnimui Rusijos gyventojai turės duoti: jaunų vyrų, sveikų ir gerų arklių ir pinigų.

Žydų universitatė. Berlinas, Vokietijoje. Birželio 24 d. praneša, kad vyriausios Pildomosios Tarybos suvažiavime, kuris buvo užpereitą savaitę, svarstyta ir nutarta, kad ateinantin sionistų kongresan, kuris bus Vienoje, įnešti sumanymą įkurti Jeruzolime savo universitetą.

Tečiau tuo tarpu pripažinta, kad delei dabartinio Palestinos padėjimo toks ai sumanymas sunku įvykinti, sunku realizuoti. Įkurimą universiteto Jeruzolime pagreitinsią Rusijos ir Vokietijos varžymai žydų studentų. Kai tik atsiras žymesnis studentų skaitlius norinčių įstoti į universitetą, kurių nepriims paminėtos viešpatijos, tuomet tasai sumanymas drąsiai bus galima įgyvendinti.

Vokiečių klerikalai pralaimėjo. Iš Haagos birželio 25 d. praneša, kad kaip pirmuose, taip ir antruose rinkimuose klerikalai pralaimėjo. Antrasai parlamento rumas dabar susideda iš šių: katalikų 25, kalvinų — 11, historinių krikščionių — 9, (visos dešiniosios pusės 45 sąnariai), o į kairiąją išrinkti 55—37 liberalai ir 18 socialistų. Delei to tai tikrinama, kad neužilgo rezignuos kabinetas. Taigi liberalai turės sudaryti ministeriją.

Poincare's kelionė į Angliją. Iš Paryžiaus praneša, kad birželio 23 d. Francuzijos prezidentas Poincare atvyko į Cherbourg, iš kur keliaus Londonan, Angl. Iš Paryžiaus prezidentas iškeliavęs be didelių ceremonijų. Cherbourge buvo suruošta prezidento pasitikimui iškilmės, kurias tečiau apniaukė atsitikusioji nelaimė: bešaudant iš kanuolių prezidentui pasveikinimą truko keletas patronų ir užmušė du kanonieriu ir keturis sunkiai sužeidė.

Birželio 25 d. prez. Poincare atkeliavo į Angliją, į Londoną. Ir tai pirmutinis jo atsilankymas pas Anglijos monarchą. Tokia jau Francuzijos regula, kad kiekvienas jos prezidentas turi pirmų-pirmiausia aplankyti Anglijos viešpatiją bei jos monarchą, o tik paskui kitų kraštų.

Prezidentas Poincare savo elokventiškoje kalboje šiaip tarp kitko išsireiškė: „Šiandien draugiškumas tarp dviejų tautų lieka, jeigu galima, sustiprintas bei iš naujo patvirtintas. Tarpe jų kooperacija tęsiasi, kuri neprašalina tečiau kooperacijos su bent kokia kita galybe, bet kuri veda, priešingai, prie palaikymo visos Europos romos, ir įkuria tarp Didžiosios Britanijos ir Francijos brolišką pasitikėjimą ir bendrą gerą norą".

Prezidento apsilankymas Londone, kaip praneša, tai tikras asmeninis triumfas. Kuomet jis važiavo miesto gatvėmis iš visų pusių sklido jam siunčiami pasveikinimai ir linkėjimai. Gatvės buvo pilnos žmonių, kurie susirinko pasižiurėtų Francijos prezidento.

Bankietų salės, kur puotavo Francuzijos prezidentas Poincare ir Anglijos karalius George, neskaitant kitų svečių, augštų valdininkų, buvo kuopuikiausia padabintos ir mirgėte mirgėjo, it tukstančiai saulių kartu šviestų.

Nusižudymas generališko štabo oficieriaus. Viena, birželio 23 d. Pereitą mėn. t.y. gegužio 26 d. nusižudė 8-to korpuso pulk. Alfr. Redl, kuris išdavė priešingoms Austrijai valstijoms labai svarbius tvirtovių planus; šitie judošiški A. Redl'io darbai ir jo staigus nusižudymas sukėlė didelį trukšmą visoje Austrijoje. Kalbama, kad delei tų jo išdavimų reiks perdirbti tris tvirtoves Krokuvoj, Lvove ir trečią, kiek mažesnę. Taigi sąrišyje su pulk. A. Redl'io išdavystės afera ištiko taipgi nusižudymas oficieriaus Lebel'io, kuris nuo seno laiko tarnauja generališkame štabe. Po nekurio pasikalbėjimo su savo šefu, gen. Kiss'u, tuoj parėjo namon ir paėmęs revolverį nusišovė.

Sufragistės žaidžia su savo valdžia. Londonas, birželio 24 d. sufragisčių sajungos finansų raštininkė, poni B. H. Saunders, kuri yra nubausta 15 mėn. kalėjiman už gadinimą bei naikinimą svetimos savasties, po kelių dienų badavimo kalėjime tapo paleista. Keturios kitos sufragistės, nubaustos kartu su ja, liko paleistos net birželio 21 d.

Iš šalies žiurint, tas viskas išrodo, lyg kad Anglijos sufragistės žaistų su savo valdžia. Kelia trukšmą, atlieka barbariškus darbus, o kaip tik valdžia nubaudžia ir patubdo kalėjiman, tai badauja; tyčia marinti žmogų negalima — taigi valdžia ir išleidžia ant laisvės pasilsėtų; po kelių dienų, kada „narsios kovotojos" tinkamai jau sustiprėja, vėl jas įstumia kalėjiman, jos taipgi iškarto atsisako priimti valgį ir tt.

Chinų padėka. Pekinas, birželio 24 d. Chinijos respublikos valdžia siunčia į Suv. Valst. speciališką pasiuntinį, kuris perduos šio krašto valdžiai padėką už pripažinimą Chinijos respublikos.

Manoma, kad šita misija bus pavesta dr. Wu Ting Fang'ui, buvusiam ambasadoriui Washingtone.

Nuskendo jurėje orlaivininkas. Londonas, birželio 23 d. Iš 1,000 pėdų augščio su savo aparatu nupuolė į jurę ir prigėrė orlaivininkas Fairbairns. Jis mėgino naujos konstrukcijos aparatą, su kuriuom liepos mėnesyje manė lėkti Amerikon. Puolimo priežastis nežinoma.

Juodkalnija siunčia Serbijai pagalbą. Cetinje. Juodkalnija šiose dienose pasiuntė Serbijai 10,000 kareivių vedimui karo su Bulgarija. Visos Balkanų valstijos labai sujudo. Tarp Ragnoa ir Kattaro stovi 40,000 Austrijos kareivių.

Karas Tripolyje. Roma, birželio 21 d. Ištikusiame karštame mušyje tarp italų ir arabų palei Ettangi, Tripolyje paskutinieji liko pilnai sumušti. Jų nuostolia labai dideli, bet jie tikrai nepagarsinti. Pas italus liko užmušta vienas oficierius ir 19 kareivių, o sužeista — 5 of. ir 217 kareiviai. Italų kamandierium buvo gen. Salsa.

D. kunigaikštienė Isabella, kaip pranešama iš Vienos nuo birželio 24 d., kuri nesenai persiskyrė su princu Jurgiu iš Bavarijos, pastojo Raudonojo Kryžiaus seserimi. Ji pasakė, kad ant visad atsisako nuo visų pasaulinių linksmybių ir pašvenčia visą savo gyvenimą sergantiems.

Naujas karo ministeris. Tokio birželio 24 d. Rezignavo karo ministeris Kigoshi, — jo vietą užėmė gen. Kusalose.

S. Valstijos beveik daugiausiai šelpia Romą. Roma, birželio 24 d. Katalikų tikybos platinimo draugija išleido oficiališką atskaitą aukų, įplaukusių laike paskutiniųjų metų. Pasirodo, kad pairmą vietą užima Francija, o antrą S. Valstijos. New Yorko diocezija dastatė Romon aukų daugiau, negu koki kita pasaulio diocezija; taip iš čia Romon priduota $ 150,000. Visa kontribucija, t.y. iš visc pasaulio laike vienų metų siekė $ 1,600,000.

Pamišėlis mokykloje. Bremen. Birželio 20 d. į vietinę katalikų mokyklą įsiveržė pamišėlis laikydamas kiekvienoje rankoje po revolverį. Įpuolęs mokyklon jis tuoj pradėjo šaudyti, — tuoj krito tris mergaitės, o 10 liko sužeista. Mokytojas norėjo jį sulaikyt, bet tuoj sunkiai liko sužeistas ir parpuolė ant grindų. Tada pamišėlis pradėjo šaudyti per langą į vaikus, kurie žaidė mokyklos kieme Galop jis liko suareštuotas, nors subėgusi minia pirmiau baisiai jį apdaužė. Pas jį rado 6 revolverius ir 100 patronų. Jo vardas Ed. Schmidt; kalbama, kad jis esąs iš Rusijos.

D-ras Fr. Friedmann jau Vokietijoj. Bremen, birželio 25 d. Daug pridaręs trukšmo Amerikoje d-ras Fr. Friedmann, apie kurį tiek daug rašė visi laikraščiai ir kuriuom interesavos visa šio krašto publika, galop sugrįžo Vokietijon. Iš jo pasikalbėjimų su laikraščių reporteriais mayti, kad jis iš Amerikos išnešė labai gerus įspudžius ir pavadino amerikonus rimta, turtinga, galinga ir progresiviška tauta.

Jis parvažiavo į Bremen'ą ant laivo „Kaiser Wilhelm der Groser" ir tuoj susitiko su savo partneriu iš Berlino, dr. profesorium Schleich'u, kuris jam pranešė, kad tame laike, kada jis buvo Amerikoje, jų institute pasekmingai buvo gydomi šimtai ligonių. Tas Berlino institutas, kaip ir Amerikos institutai, laiko savo užduotimi — dovanai suteikti pagalbą neturtėliams. Galop, dr. F. Friedmann užtvirtina, kad jo vaistai priešais džiovą tikrai geri ir kad tas didžiausias žmonijos nepritelius pilnai liko pergalėtas. Berlinan jis sugrįžo birželio 26 d.

Iš Amerikos.

Du vaikiščiu nuskendo. Niagara Fals, birželio 22 dieną. Akyvaizdoje keleto-šimtų žmonių, vyrų ir moterų, prigėrė du vaikiščiu — Hubert Moore, 11 metų amžiaus, ir Donald Roscac, 9 metų. Juodu su kitu vaikiščiu, Eliot Thompson, 12 metų, įsėdo į lėkštadugnį laivelį ir išvažiavo pasivažinėtų, apie ½ myl. nuo smarkios sandens srovės. Nutrukus virvei, kuri buvo pririšta prie kranto ir prilaikė laivelį, van duo pradėjo juos nešti linkon srovės, verpeto. Thompsonas, matydamas gręsiantį pavojų, šoko į vendenį ir su kitų pagalba išplaukė, o tuodu pateko į verpetą ir prigėrė.

Moteriškė bandito rolėje. Chicago, Ill. Birželio 22 dieną suareštavo tulą ponią Irene Brunner, 25 metų amžiaus, kuri kaltinama už banditizmą. Kaip papasakojo p-lė Elizabeth Foley, kuri laiko krautuvę, užpereitą subatą, naktį, pas ją atėjo minėtoji moteriškė ir nusipirko nosinukę. Paduodant jai nosinukę ji išsitraukusi revolverį iš savo krepšiuko ir paliepusi krautuvės savinink ei ir jos patarnautojams iškelti rankas bei ramiai užsilaikyti. Paskiau pasiėmusi 100 dol., įsėdusi į automobilių ir nuvažiavusi.

Poni Brunner, kaip teisme išsiaiškino, yra automobilių laikytojo žmona.

San Francisco kova už vandenį. Washington D. C. Pereitą sav. kongrese ir vėl pradėta kova už vandenį, kurio San Francisco miestas senai jau reikalauja. Bus jau dvylika metų, kaip šitas miestas pradėjo reikalauti, idant paskirtų jam 7,000,000 dolerių įsitaisymui rezervuaro Sierra Nevados kalnuose, Hetch Hetchy klonyje.

Californijos delegacija kongrese, susidedanti iš republikonų ir demokratų, visomis jiegomis stengiasi padaryti į kongreso sąnarius įtekmę, kad perleistų tam tikrą bilių, kuris suteiktų teisę bei daleistų tokį rezervuarą įsitaisyti.

Streikas bevielinio telegrafo bokšte. Atlantic City, N. J. Birželio 23 d. iš Philadelphijos atvyko J. L. Dalbrow, „Structural Iron Workers' Union" agentas ir įsakė visiems bevielinio telegrafo bokšto budavotojams sustreikuoti. Šitasai bokštas yra budavojamas ant Bofan's Island, Barnegat Bay miestelyje; jį stato Vokietijos sindikatas.

Dalbrow atvykęs į šitą vietą, prisiartino prie bokšto, davė dirdantiems darbininkams ženklą, kuris umu laiku pasiekė visus ir pagimdė streiką. Kokie jų reikalavimai, ligi šiol dar nežinoma.

Devyni žmonės nuskendo. Iš New Madrid, Mo., birž. 22 dieną praneša, kad ant Mississippi iškilusi smarki audra ir paskandinusi Suvienytų Valstijų matavimo laivą „Beaver". Su juo paskendo 9 žmonės: C. S. Williamson, vyriausias mašininstas, J. M. McConnell — nesenai baigusis Cornell universitatėje tiesų skyrių, Lamb — kapitonas, A. Coston — mašinistas, Harry Sherrell — styrininkas, Freeman, Phil. Wray; kitų dviejų vardų nesužinojo.

Greitai pranešus apie šitą nelaimingą atsitikimą į Memphis, pribuvęs laivas „Chika" išgelbėjo kitus skęstančius laivo žmones.

Detektivai sekiojo senatorių. Washington, D. C. Pereitą savaitę New Jersey valstijos senatorius Martine, kuris buvo nusiųstas į West Virginijos anglių kasyklų apielinkę ištirti darbininkų padėjimo, pasiskundė senate, kad jį sekioję Baldwin detektivai. Kuomet jisai kalbėjęs ant gatvės su „motina" Mary Jones, detektivai net jo išsireiškimus užsirašę. P-as Martine nemanąs prašyti senato, kad tasai pareikalautų nuo tų detektivų pasiaiškinimo, bet tik pranešiąs kaip senatui, taip ir visuomenei apie West Virginijos anglių kasyklų darbininkų padėjimą ir apie tai priparodysiąs grynais faktais, apie kuriuos ir senatas ir visuomenė turi žinoti.

Gyvatė sukando du vaikiščiu. Beach, N. D. Birželio 22 d. rytą poni David Grant nuėjusi pabudinti du savo suneliu, 5 ir 7 metų amžiaus, rado juos lovoje nebegyvus su gulinčia tarp jiedviejų barškančiąja gyvate. Manoma, kad gyvatė turėjo įsiraityti į pataline dienos laiku, kuomet patalinė buvo išnešta laukan išvėdinti.

Kai tik vaikščiai vakare sugulę, motina girdėjusi, kad vaikiščiai tarp savęs barasi, kam tasai anam gnyba ir neleidžia užmigti, bet jinai nekreipusi į tai domos.

Bėgo, bet nepabėgo. Ossining, N. Y. Birželio 23 d. praneša, kad pagavo pabėgusiu iš Sing Sing kalėjimo du kaliniu „globėju", Maurice Cliffordą ir William Forbes, kuriuodu pabėga birželio 22 d. vakare. Kadangi juodu dirbo virtuvėje ir buvo paskirti virtuvės globėjais, tai ir nesunku sau išsiaiškinti, kaip juodu susirado progą 8 val. vakare pabėgti. — Cliffordą atsiuntė į Sing Sing kalėjimą iš Richmond pavieto už vagystę. Jis buvo nuteistas nuo dviejų ligi trijų metų kalėjimo, kur išbuvo su virš du mėnesiu. Forbes — atsiųstas iš Westchester pavieto, taipogi už vagystę, ir neužilgo butų buvęs paleistas. Dabargi abudu kaliniai-„globėjai" turės sėdėti kalėjime kokį laiką ir už pabėgimą.

Sionistų tikslai. Cincinnati, Ohio. Pereitą savaitę šitam mieste buvo „Amerikos Sionistų Federacijos" Pildomosios Tarybos suvažiavimas. Buvo ten svarstomi žydų reikalai, o svarbiausia jų apsigyvenimas Palsetinoje. — Dr. H. Friedenwald iš Baltimorės savo kalboj peržvelgęs gana plačiai sionistų historiją, ir pabrėžęs, kad ta draugija neskaito savo svarbiausiuoju tikslu raginti žydus keliauti į Palestiną ir tenai pasigyventi. Jos svarbiausiuoju tikslu esą — tik pagelbėti tiems žydams, kurie nori ten keliauti ir įkurti žydų viešpatiją; žydai ten apsigyvenę galėsią pasauliui nurodyti ir pasakyti: „Ten musų namai, musų tauta".

Gyvenimo tragedija. Philadelphia, Pa. Birželio 23 d. naktį vestuvių puotoj mirtinai peršovė Vincentą Spirti, 19 metų amžiaus iš Lonsdowne, ir p-lę Nicholas Bozelle, 18 metų. Vestuvių puota buvo Bozelle'ių namuose. Selice Spirti iš Morton, Del. su peiliu perdurtas, o nežinoma, 25 metų, moteriškė peršauta, gi Angelo Goecino'ui, kuris nušovė V. Spirti, jo žmoną ir nežinomąją moteriškę, perpajuta gerklė.

Poni Bozelle apie penki mėnesiai atgal atkeliavo Amerikon iš Italijos ir apsivedė. Nors ji su savo vyru mylėjosi, bet ją vedžiojęsis ir Goecino, kuris ją atsekė į Ameriką. Atvykęs į Ameriką jis nieko jai nesakęs ir nieko bloga jai nepadaręs ligi pat vestuvių puotos, kurios pereitą sav. buvo

Tikrinama, kad kai tik Goecino įėjo į kambarį, kur vestuvių svečiai linksminosi, jis tuč tuojaų išsitraukė revolverį ir paleido į nuotaką šuvį, kulka pataikė galvon ir ji krito ant grindų negyva. Spirti šoko prie jos, bet ir tą kulka paguldė. Kambaryje pakilo numišimas, svečiai sugriebė Goecino ir kaž-kas supjaustė jį peiliu.

Du vagonu įsivertė į upę. Birželio 25 dieną iš Ottawa, Kanadoje, praneša, kad Winnepeg ekspresinio tarukinio du vagonu iššoko iš šėnių ir nusivertė į Ottawa upę. Aštuonis žmones — keturius vyrus, tris moteris ir kudikį mirtinai užmušė, o su virš dvidešimts penkis sužeidė. Tulų sužeistųjų padėjimas esąs visai blogas. Tuodu vargonu buvo kimšte prikimšti imigrantais, skotais, kurie atvyko iš Glosgow ir keliavo į Suvienytų Valstijų vakarus.

Truksta pinigų. Chicago, Ill. Sulig privatiniu raportu, kurį Illinois valstijos auditorius Brady perdavė Springfielde gub. Dunne, Illinois valstija neturi nė pusės milijono dolerių savo iždė, o skolos viršija 12,000,000 dol. Taigi visa Illinois valstija stovi dabar bankruto prieangyje. Idant iš to nesmagaus padėjimo išsisukti, busią atsišaukta į finansierius, kad suteiktų paskolą.

Gali „kratą" daryti. Washington, D. C. birželio 26 d. „P. prezidente", prabilo vienas laikraštininkas į prez. Wilsoną, „nesenai pranešta, kad tamsta rengiesi pra šyti kongreso, idant pertaistyų Shermano anti-trustinį įstatą. Ar tai tiesa?"

„Tamsta gali mane krėsti", atsakė prezidentas. „Aš apie tai negirdėja".

Trukšmas laike streikierių susirinkimo. Cincinnati, birželio 23 d. Laike masinio rubsiuvių-streikierių susirinkimo Cosmopolitan salėje buvo iškilęs baisus trukšmas. Nors niekas neliko sužeistas, tečiaus daug moterų buvo apmyniota. Susirinkime dalyvavo apie 1,000 ypatų.

Darbininkai nenorėjo klausyti generališko unijos organizatoriaus Riesenberg'o ir sukėlė baisų trukšmą. Apie kilusią salėje betvarkę buvo tuoj pranešta policijai; publika dažinojusi apie greitą policijos pribuvimą, metėsi durų link — žinoma, kas vikresnis ir tvirtesnis, tas pirmesnis; pasidarė nežmoniškas grudimos, o kartu pakilo ir šauksmas. Streike dalyvauja apie 7,000 darbininkų; nutarta streikuoti iki nebus išpildyti jų reikalavimai. Streikas prasidėjo birželio 21 d.

Lenkų kariuomenė. Indianopolis, Ind. Visiems yra žinoma lenkų „sakalų" organizacija. Nors abelnai „sakalai" skaitosi tik atletais, vienok paskutiniu laiku jis virsta į savo rųšies lenkų kareivius. Greitu laiku jie nori surengti manevrus Gary'je, Ind., bet reikia tam tinkamo valdžios leidimo. Indianos gubernatorius Ralston labai prielankiai žiuri ant „sakalų" ir stengiasi išgauti leidimą daryti pageidaujamus kareiviškus manevrus. Be leidimo kareiviški „sakalų" manevrai galėtų atsibuti jei juose dalyvauti tik Indianos valstijos kareiviškos kopos; šiuose manevruose turi dalyvauti kareiviškos kuopos Illinois'o ir Wisconsin'o valst. Sulig Indianos valst. įstatų kitų valstijų ginkluotiems kareiviams negalima įžengti į šitą valstiją; „sakalai" taipgi priskaitomi prie lenkų reguliariškų kareivių.

Valdžios kareiviai perėjo revoliucijonierių pusėn. Meksiko (miestas). 600 federališkų kareivių, pasiųstų prieš gen. Matamoroso armiją, perėjo revoliucijonierių pusėn, nunešdami su savim šautuvus ir amuniciją.

Zapatistai sunaikino viską keliuose federališkuose apskričiuose ir užmušė virš 200 žmonių.

Jubilėjinis apvaikščiojimas. New Rochele. Birželio 22 d. atsibuvo iškilmingas apvaikščiojimas 225 metų sukaktuvių nuo to laiko, kada hugenotai, išvyti 1688 m. iš La Rochelle, Francijoj, pribuvę Amerikon, uždėjo šitą miestą. Daugelis maldnamių, šeip namų bei miesto gatvių buvo padabintos Amerikos ir Francijos vėliavomis.

---

4 užmušti ir 60 sužeistų. Buffalo, birželio 24 d. Nuo ištikusios Husted Milling Co. elevatoriuje bei grudų sądėlyje eksplozijos liko užmušta 4 žm. ir sužeista 60 žm., iš kurių 30 labai sunkiai, — vieni dikčiai apdegė, kitiems nulaužtos rankos bei kojos; visi dastatyta į ligonbutį.

Iš Lietuvos.

Netoli Gruždžių, Šiaulių pav., pas vieną ukininką buvo balius. Du vaikinu išėjo laukan, susivaidijo ir vienas kitą nužudė. Vis tai turbut pasilinksminimo auka. Argi negalima apsieiti be svaiginančių gėrimų. J. R.

Smulkiosios pramonės Paroda. Vilniuj leista įtaisyti žmonių išdirbinių arba smulkiosios pramonės Parodą. Toje parodoje bus išstatyta viskas, ką tik namie žmonės patįs išdirba: audimai, mezginiai, išdirbiniai iš medžio, geležies, odos (skuros), įvairųs žaislai, indai rakandai, įrankiai ir tt. Parodoj dalyvauja ir musų Dailės Draugija. Paroda bus rudenį, dideliame Lukiškio pleciuje, tyčia taim reikalui pastatytuose namuose. Valdžia Parodos reikalams paskyrė 3,5000 rub. Daiktai į tą Parodą bus priimami iš šešių gub.: Kauno, Vilniaus, Gardino ir tt. (iš Suvalkų gub. nebus priimami). Greitu laiku žada važinėti Parodos Komiteto žmonės rinkti Parodon daiktų. Lietuviams reikia gerai su savo išdirbiniais pasirodyti, nes ten bus ir kitų tautų išdirbinių.

Kokių tai apgavikų nesama! Rymšės apyl., Ežerėnų pav. Gegužės mėnesio pradžioj vaikščiojo koks tai pagyvenęs žmogus, ir pardavinėjo skambalėlius. Skambalėlio kaina 2 rub. Tas skambalėlis esąs labai reikalingas tai valandai, kada žmogus skirias su šiuo pasauliu. Tada su šiuo skambalėliu reikia skambinti ir suklaupus kalbėti Sveika Marija, tai dušia esanti labai laiminga ir tiesog Dangaus karalystėn einanti. Perkant, jeigu nori užgirsti skambalėlio, tai turi visa šeimyna suklaupti ir kalbėt Sveika Mariją, o tas senis skambalėliu skambina tą laiką. Pats senis kalba, kad tokį patį, tik paprastą skambalėlį gali nusipirkti krautuvėj už 15 arba 20 kap., bet kam jis vertas busiąs? O tas skambalėlis nuo šv. Tėvo, pertai jis turi tokią didelę vertę. Tas senis turi knįngutę; ta kningutė esanti išduota jam tiesiai nuo šv. Tėvo, bet tos knįngutės nelabai nori rodyti. Kalboj visus privedimus ima iš Dievo ir bažnyčios prisakymų, o tas musų žmonėms labai patinka. Vienas žmogelis sako: kad butų 50 kap. arba nors rublis, tai nieko nežiurėčiau, tiesiog pirkčiau, o kaip 2 rub., tai, girdi, perbrangu.

Kazys Vėjavaikis.

Ypatingi šviesos „platintojai" Kartais mes gauname laiškų iš savo skaitytojų, kurie prašo jiems daugiau „L. Uk." nesiųsti, nes tai esąs netikęs ir tt. laikraštis. Mes tečiau žinome, ką tie laiškai reiškia ir toliau „L. Uk." siunčiame. Štai aną dieną gauname iš Vaitkabalių valsč. Vilk. pav. iš vieno savo prenumeratoriaus šitokį laišką (rašybą paliekame):

„Lietuvos Ukininkos Redakcijai Vilniuje".

Aš žemiau pasirašęs V. K. meldžiu ma daugiau „L. Ukininko" nesiųstie; aš jo kaipo primeiviško ir platinančio ištvirkimą daugiau neskaitysiu. Kiek pinigų įmokėtų už tą laikraštį da pasilieka, meldžiu ma sugražyt pačtos markėmis. Su pagarba V. K."

Šie žodžiai parašyti nors ir klaidinga rašyba, bet įprasta ranka, toliau gi jau kita neįpratusia ranka parašytas tas pats vardas ir pavardė.

Gavę tokį laišką siunčiame jį Vaitkabalių apylinkėn pas savo žmogų, kad jis sužinotų, ką tai reiškia. Ir štai kokį laišką iš jo gavome:

„V. K. taip pasakojo. Laike kalėdojimo Gražiškių vikaras kn. Abramavičius, duodamas man jau ženklintą kvitelę, prispirtinai liepęs neskaityti „L. Ukininko", tai apmainysiąs ant „geros". Dar sakęs: „tai aš parašysiu, kad „L. Uk." nesiuntinėtų. Aš tartum ne savomis lupomis ištariau: „galit parašyti". Kartą bunant pas jį su reikalu man pakyšo nerašytą popierą, kad pasirašyčiau neskaityti „L. U." Esant daug žmonių griežtai priešinties neįstengiau ir... pasirašiau, už ką gana graudinuosi... „L. Uk." V. K. prašo ma nęs nesulaikyti ir siuntinėti".

Šitu abudu laišku (originalu) padedame tokion vieton, kur juos galės rasti musų ainiai. Tegul pasiskaitys! Matys kokie šviesos „platintojai" buvo musų dienų kunigai.

Nėra ir kalbos, kad žmonės turi griežtai priešinties tokiems šviesos „platintojams" ir jokių prižadų jems neduoti.

GIRSUDŲ sodžių, Panev. pav. matininkai skirstė į viensėdžius. Matininko darbams pasipriešino mažažemiai. Todelei ten geg. 7 d. buvo nuvažiavęs žemiečių viršininkas ir antstoliai su stražninkais iš Pasvilio ir Biržų. Jokių atsitikimų nebuvo". Taip rašo dešiniųjų rusų laikraštis „Lit. Rus" N108.

TITAVĖNAI, Res. pav. Apie mus, kaip girdėti, stokuoja dvaruose ir sodžiuose darbininkų. Atsitiko tai delei išeivystės Amerikon. Kiti išduoda ilgiems metams savo žemę ir važiuoja su visa šeimyna Amerikon.

TROŠKUNAI, Ukm. pav. Musų apylinkėj taip sumažėjo darbininkų, kad dauguma ukininkų negali gauti darbininkų. Ypatingai vasarai atėjus lieka be darbininkų. Ponai pradėjo traukti asakomybėn tuos darbininkus, kurie apleidžia senąją vietą. Pavyzdžiui gegužės 8 d. žemiečių viršininkas nuteisė 4 nuo S. Montvilo atstojusius darbininkus; pabaudas nuo 13 ligi 18 rublių. Buktai jie žadėję buti ant vietos, bet pasibaigus metams išėję kitur. Ir algos pakilo — ant viso šeimininko užlaikymo mergaitei mokama 50, bernui 95 rub. Ukininkai vaitoja, kad jiems sunku gyventi. Grudai pigus, nėra iškur sugriebt skatiko.

K. Troškunietė.

SALANTAI, Telšių pav. Nors ir susitvėrė „Blaivybės" draugija, bet ir ji žmonių apšvietimu mažai rupinasi, o be šviesos negali buti ir blaivybės; vieton to, kad įsteigti knyngyną blaivininkai nutarė įsteigti kokį ten „statulą", kuris kainuosiąs net 500 rub. Lėtas Žemaitis.

(„Liet. Ukin.")

Dailės paroda. Paskutiniomis dienomis žinomas mums visiems dailininkas K. Stabrovskis atsiuntė parodon savo 16 paveikslų (pastelių). Šiaipjau pastebiamas šiemet parodoje didesnis publikos užsiinteresavimas musų dailninkų veikalais. Vilniaus gubernatorius Verevkinas nupirko jau 1 iš didesnių A. Žmuidzinavičiaus paveikslų „Negrįš", vyskupijos valdytojas Michalkevičius antrą to paties dailininko paveikslą: „Saulėleidis". Dailininko A. Varno-Rikerio irgi nemažai paveikslų jau parduotų.

Liaudies skyriuje už vis perkamos juostos, nors kaina už jas pastatyta brangoka, tečiau beveik visos jau išpirktos. O yra tų juostų virš pustrečio šimto. Ineina jos, taip sakant, madon. Vyrukai prie bliuzų ir prie apykaklių kaipo raiščius ima nešioti, o miesto ponios ir panos deda juostas kaipo savo rubų pagrąžinimą, kas ištikrųjų, jei spalvos gerai suderintos, visai gražiai išrodo.

ŠIAULIAI. Kauno Žemės ukio dr-ja ketina šiemet suruošti Šiauliuose tokius kursus, kuriuose bus mokoma, kaip apsieiti su įvairiomis žemės ukiui reikalingomis mašinomis. Kursai prasidėsią liepos mėn. pradžioje ir tversią visą savaitę.

ANDRIONIŠKIS, Ukm. pav. Per paskutinius metus ir čia jaučiasi tokia pažanga pirmyn. Dabar jau turime naują mokyklos namą su 2 mokytojais. Seniau mokyklą lankydavo išviso apie 20—30 mokinių, o šiais metais susirinko daugiau 100; but gal prisidarę daugiau 150, bet vietų neužteko visiems norintiems mokintis. Mokytojai rusai, bet lietuviams prielankųs ir kiek galėdami mokina išpradžių lietuviškai, nors ir patįs silpnokai temoka...

Valsčiaus teismas gan blaivus ir padorus susidaręs, jau su kyšiais ir margaryčiomis čia nieko nebenuveiksi. Iš tos priežasties net skaičius bylų sumažėjo, nes dabar jau eina skųstis tik tas, kad ištikro yra prie to priverstas, nes per neteisybę — kyšius ir magaryčias — priešo nebenuveiksi.

Draugijų visame valsčiuje jokių nėra. Paskutiniais metais išdygo tik viena kulturos įstaiga — pačto punktas prie valsčiaus. Dabar galime nusipirkti markių ir indėti ir gauti ant vietos laiškus, laikraščius, siuntinius ir pinigus paketuose.

Ukininkavimo budas dar mažai pagerėjo, tik plugai beveik visur nuveikė senąjį arklą, prasiplatino geležinios akėčios, pudymuose jau gerokai užusėjama maišinio vikių su avižomis pašarui ir kur-ne-kur pasirodo dobilai; gerokai jau vartojamos mineralinės trašos. Į viensėdžius neišsiskirstė dar nė vienas sodžius. Juozas Dagas.

BUGENIAI, Telšių pav. Tirkšlių par. Gyventojai — bajorai. Didžioji žemės dalis valdo nuo 20—40 dešimtinių ir tik keli turi iki 100 deš. ir daugiau.

Beveik visi moka skaityti lenkiškai ir rusiškai. Lietuviškai gi, skaitydami sakosi, neviską supranta. Gaunama čia keli rusų ir lenkų laikraščiai. Lietuviškųjų neparsisiųsdina mat, ponams nepadoru po „zmuidzku" skaityti.

Kalendoriai beveik pas visus lietuviški, tik rimtesniųjų pav.: „L. U—ko Vilniaus Kalendorius" neperkamas. Žemę dirba senovės lais, ir kadangi, kaip kalba, vilniečiams prielankųs esą nacionalistai ir net pats Zamislovskis, tai ministeris sutikęs leisti įkurti Vilnuje universitetą. Kasso reikalauja tik, kad Vitebsko ir Minskas atsisakytų nuo savo sumanymų ir piniginškai paremtų Vilnių.

Šios žinios sujudinusios visų tų trijų miestų visuomenes. Kiekvienas tų miestų siunčiąs delegacijas pas Kasso ir prašąs gubernijos atstovų užstoti jų reikalus.

Naujos Draugijos. Gauta leidimas inkurti Joniškyje (Šiaulių pav.) draugiją, kurios tikslu bus inkurti ir laikyti Joniškyje naują vidurinę mokslo įstaigą.

Gauta leidimas Vasiliškiuose (Kauno gub.) Kamajuose (Ežerėnų pav.), Subačiuje (Ukmergės pav.), Šiauliuose, Užventuose, Viekšniuose, Šaduvoje (Šiaulių pav.) ir Žarėnuose (Telšių pav.) inkurti ukio ratelius.

TRAKAI, Viln. gub. Nė vienam Lietuvos miestelyje negyvena tiek karaimų, kaip Trakuose. Turi jie ten ir savo bažnyčią. Dabar Trakų karaimų dvasinė valdyba birželio 5 d. paskyrė savo gazano (šventiko) rinkimus. Kiek girdėti į tą vietą esama nemaža kandidatų.

ANYKŠČIAI. Anykščių miestelis stovis ant Šventosios upės kranto, nevisai mažas: gyventojų priskaitoma ligi 5400. Miestelio gerovei ir didėjimui nemaža padeda Švenčionių siaurasai gelžkelis, kurs eina pro Anykščius.

Kokių-nors didesnių įstaigų Anykščiai neturi, bet užtat yra gana mažųjų. Yra čionai garu varoma lentų pjovykla, ant Šventosios upės stovi didelis malunas ir kita lentų pjovykla, yra dvi ukio įrankių dirbtuvės, latvių ukio draugijos sankrova, pora lietuvių sankrovų, kurių viena įsteigta vartotojų draugijos, daug žydų sankrovų ir tt.

Iš draugijų čia gyvuoja „Blaivybės" skyrius, vartotojų draugija, skolinamai taupomoji, ugnagesių draugija ir „tikrųjų rusų" sąjungos skyrius.

Ligi pernai metų čionykščiai lietuviai čia neką nuveikė ir jų gyvenimas išrodė lyg apmiręs. Mat, nors iš anykštėnų ir nemažai išeina kunigų (net du vyskupu), juristų, gydytojų ir kitokių inteligentų, bet ant vietos tokių lietuvių-inteligentų beveik nėra. Dabar, apsigyvenus čia kun. Šinkunui ir šiaip keliems inteligentams bei sodiečiams pradėjus šiek-tiek dirbti, pas mus tapo kaip ir gyviau. Atbudo ir „Blaivybė", ir nuo pereitų metų rugpjučio mėn. iki šių metų gegužės mėn. ji surengė jau 7 liet. vakarus, kurie veik visais atžvilgiais nusisekė pusėtinai.

Vartotojų draugija, kuri iš pradžių laikėsi gana tvirtai, jau buvo besilpnėjant delto, kad perdaug mažai mainėsi administracija ir vedėjai. Bet pernai metais kaikas negeistinųjų draugiją apleido, kai-kas šiaip paliovė į jos reikalus kišęsis, ir dabar jau susidarė geresnė atmosfera, išrinkta nauja veldyba, reorganizuota krautuvės vedimas, ir galų gale draugija pradėjo gan pasekmingai veikti.

Taip-pat pernai įsteigta čia ir skolinamai taupomoji draugija. Prie jos įsteigimo daug pasidarbavo žemiečių viršininkas Vrublevskis. Draugijos pradžios kapitalas susidėjo iš indėtų jon pajų ir tų 2,500 rub., kuriuos draugija gavo iš iždo įsteigiamajin kapitalan. Draugijoj dalyvauja vien tik valstiečiai ir vietinė inteligentija.

Tikrieji rusai veikė tik keletą metų atgal, o dabar jau visai numirę.

Mokyklų yra šitokių: 1 — dviklasė, 1 — vienklasė vyrams, 1 — vienklasė mergaitėms ir 1 — žydų.

Anykščių parapija gana didelė. Delto tai ir naujai pastatyta bažnyčia tokia didelė, kad visoje Lietuvoje vargiai kur didesnę rasi.

Kai-kurie sodžiai jau išsidalino į viensėdžius; dabar dalinas jau ir paties miesto valstiečiai. Ukyje, matomai, prasidės naujus ukininkavimo budus.

Juozas Dagas.

Naujas gelžkelis Kauno gub. Gautas iš valdžios leidimas tyrinėti vietas, pro kurias galima butų ateityje pravesti geležinkelį nuo Kauno per Reseinius iki Palangos. Iš tos geležinkelio linijos leista dar žiurėti, pro kur galima butų pravesti vieną geležinkelį į Tauragę, o antrą per Telšius iki Mažeikių geležinkelio stoties. Pradėta taisyti nuo pusiaukelio, nuo Nevarenų miestelio į abi pusi: į Telšius ir į Mažeikius.

TELŠIAI. Buvo jau rašyta, jog d-ras Mikuckis ir jo sesuo Kondratienė, kalinami pasikėsinime ant dvarininko Čečeto (Mikuckio uošvio) gyvasties, buvo apskričio teismo išteisinti. Dabar prasidėjo nauja byla, nes susekta, jog prisiekusieji teisėjai — išteisinę kaltinamuosius — buvo jųjų papirkti.

Laikraščiai praneša, kad Kondratienė jau Amerikon išsidanginusi.

(„Liet. Žin.")

Iš Rusijos.

Turtinga senutė nelaisvėje. Kijev. Nesenai vietinė policija atidengė sekančią historiją. Lucke, Volyniaus gub., gyvena senutė Grigorovič, gan didelio turto savininkė. Lucki maldnamio klebonas Džašija sumanė kaip-nors pasinaudoti tos senutės turtais; ištiesų, jam pasisekė išgauti nuo jos kiek pinigų, o paskui jis „surengė" vestuves — tos senutės su kokiu-tai jaunu vyru, už ką jis gavo 5,000 rublių. Vyras, paėmęs nuo senutės didžiąją jos pinigų dalį, kur tai dingo. Dažinojusi apie tokį nešvarų klebono pasielgimą konsistorija atėmė jam dvasiško „stoną". Tada Džašija, atėmęs nuo senutės paskutiniuosius pinigus, atidarė Kijeve viešbutį, o nelaimingą senutę už-

darė viename kambaryje ir pranešė tarnams, kad senutė yra beprotė. Prabuvus tris mėnesius nelaisvėje, senutei pasisekė pranešti apie tai policijai, kuri ją tuoj paliuosavo, o Džašija suareštavo.

Nubaudė valdininką. Vilnius. Teismo palata nubaudė šešioms dienims hauptvachton žemietijos viršininką Borščevskį už sumušimą kelių valstiečių, kurie sueigoj prieštaravo jo žodžiams.

Ilga kalėjimo bausmė. Liublin. Vietinio policmeisterio Ulicho užmušėjas, Jakubas, nuteistas 20 metų katorgon.

Įdomi byla. Černigov. Nesenai vietinis apskričio teismas negrinėjo veterinarijos instituto studento, dvasiškio Azbukino sunaus bylą apie užmušimą tarnaitės Marijos Papernos. 1910 m. dvasiškis Azbukinas pasamdė tarnaitę M. Paperną, su kuria jis greit pradėjo daryti susinešimus. Galop ant vokacijų pribuvo sunus-studentas, kuris taipgi „susiartino" su tarnaite. Sužinojęs, kad Paperna yra sąrišyje kaip su juom, taip ir su tėvu, jis baisiai užsirupino ir pradėjo maldauti tarnaitės, kad ji apleistų jų namą, bet ta nepaklausė. Tada studentas sumanė, kad vienintėlis išėjimas iš to baisaus padėjimo — užmušti tarnaitę, tėvą ir pačiam nusižudyti. Prirengęs viską, idant nusižudyti susideginimu, jis paėmė šautuvą ir ant vietos nušovė tarnaitę Paperną. Nuo šuvio pabudo tėvas ir pamatęs, kame dalykas, puolė prieš sunų ant kelių ir pradėjo graudžiai verkti. Tas taip sujudino sunų, kad jis tuoj metė šautuvą ir išbėgo pas antstolį, kuriam ir pranešė apie piktadarystę. Studentą gynė garsus Maskvos advokatas S. F. Plevako.

Baudžia provokatorius. Lodz, Lenkija. Čenstochave nesenai ne žinomi žmonės paleido dešimtį revolverio šuvių į darb. Skorpskį, kuris buvo įtariamas provokacijos darbuose; Sk. krito ant vietos.

Žymaus mokslinčiaus jubilėjus. Maskva. Kiek laiko atgal Rusijos mokslo žmonės apvaikščiojo 70 m. amžiaus sukaktuves garsaus mokslo vyro, botaniko, buvusio Maskvos universiteto prof. Kl. Ark. Timiriazevo, kuris buvo žinomas visam pasauliui. K. A. Timiriazev padėjo visas savo spėkas ištyrimui augmenų; jis sutvėrė savo ypatišką mokyklą ir dabar gali skaityti augštųjų mokyklų mokytojų eilėse ne tiktai savo mokinius, bet ir tų mokinių mokinius.

Profesorius-pilietis, kurio pažvalgos sukas, anot jo paties žodžių, apie tris dorybes — „meilę, tikėjimą ir viltį," buvo priverstas pertraukti lekcijų skaitymą Maskvos universitete delei atsisakymo pasirašyti po profesorių atsišaukimu į studentus, kada universitete iškilusi buvo betvarkė.

Vienok tas nesustabdė jį veikti toliaus mokslo srityje.

Didi jo nuopelnai ir žemdirbystės dirvoje. Viskas, kas laike paskutiniųjų metų padaryta žemdirbystės srityje, labai daug priklausė nuo K. A. Timiriazevo.

Valstijos sumanumas. Peterburgas. Štai Valstijos Taryba priėmė įstatą, sulig kurio leidžiama privatiškose pradinėse ir vidurinėse mokyklose vesti mokslą toje kalboje, kokią pripažįs reikalinga tų mokyklų įsteigėjai. Einant ginčams apie šitą klausimą, grafas Vitte apreiškė mintį, „kad, ištiesų kalbant, rusų valstijos nėra, bet yra tik rusiška imperija, kurioje trečdalis gyventojų — ne rusų kraujo. Tiems gyventojams valstija turi sudaryti tokias sąlygas, kurios padarytų ją tvirtesne ir apimtų vienybės dvasia, bet kad neužgautų vidurinių savo pavaldinių jausmų". Ir ta augštoji išiminai iš augštos kilmės sąnarių, labai tolimų palata, susidedanti beveik nuo laisvamanybės, sutiko su panašiais nurodymais ir pripažino, kad prievarta užmetimas rusų kalbos gali tik užgauti ir sujudinti piliečių pavaldinių tautiškus jausmus, bet nesurusinti juos. V. T. sąnarys Meištovt pasakė, kad mokėjimas rusų kalbos užtektinai gvarantuotas tuomi, kad visos tiesos įgaunamos kvotimo keliu toje rusų kalboje, kad ją kalba daugmilijoninė žmonių masė ir rašo garsųs rašytojai.

Vienas rusų rašytojas (Skitalec) savo straipsnyje šitokį V. T. pasielgimą pavadina „1913 m. valstijos gudrybe." Jis sako, kad tai stebėtina permaina, nes kokie 23—25 metai atgal ŠiaurVakariniame krašto kuosmarkiausiai draudė mokinius už pasikalbėjimą savo prigimtoje kalboje. Tai buvo „1890 m. valstijos gudrybė". Tada rusų valdžiai ir jos atstovams išsirodė, kad tokis pasielgimas kaip tik tinkamas ir naudingas Rusijai. Kaip jųs matotė, sako tas pats rašytojas, — kas 23 metai atgal skaitės tvirta teisybe, dabar visai atmesta ir pakeista visai priešinga teisybe. Prigimta kalba niekam jau nepriskaitoma prasižengimu ir pilietis priverstas naudoties valstijine kalba tiktai tada, kada jis susiduria su grynai valstijiniais dalykais arba nor įgauti kokias tiesas.

Praeis dar nekuris laikas — ir daug iš to, kas dabar uždraudžiama ir skaitoma prasižengimu liks paprastu ir leidžiamu dalyku, Valstijos gudrybė nėra tvirtai bei galutinai nustatyta, ir tankiai ištolo žiurint ji išsirodo visai netikusia ir apsiausta tamsuma".

Senovės pinigai. Romanovo-Borisogliebsk. Taip vadinamuose miesto laukuose nesenai surado labai daug sidabrinių ir varinių pinigų pradžios 17 šimtmečio.

Nusižudimas teisme. Lodz. Kielcų apskričio teisme nutėistasis už padirbimą dokumentų metams į arest. rotas, raštininkas Skubenevskis, išklausęs teisėjų nuosprendį, tenai-pat nusinuodijo.

Nusišovė Panevėžio askričio teismo tardytojas Agafangel.

Aukos mokslo naudai. Kijev. Cukraus dirbtuvės savininkas perdavė Maskvos universiteto prof. Bachmetev'ui 12,000 rublių įgijimui labaratorijoj reikalingų prietaisų; jis pasižadėjo aukauti ir daugiau.

Senų laikų griuvėsiai. Caricyn. Augščiau Carcyno, arti upokšnio Mečeki, surasti tatarų budavonių griuvėsiai Batyjiaus ir Mamajaus laikų (13—14 šimtmečių).

Valstiečių vienybė. Į vieną badu apimtą miestelį, valdžiai paliepus, buvo dastatyta duonai miltų. Vienok vietinė administracija viską supylė į magaziną ir miltų padalinimą užtęsė keletą savaičių. Visos apielinkės valstiečiai nutarė savarankiškai atidaryti magaziną. Už antspaudos užrišo ilgą virvę ir ją patraukė visi vyrai, moterįs ir vaikai, idant paskui visiems stoti atsakomybėn. Pasidalinę maistu tuoj apie tą pranešė valstiečių viršininkui.

Mirė 127 m. amžiaus senukas. Dvinske nesenai mirė 127 m. amžiaus senukas, Chaim Moškin. Moškin laike 1812 m. karo gyveno Minsko gub., matė Napoleoną, kuris, bėgdamas iš Rusijos nakvojo jo tėvo karčiamoje. Ch. Moškino motina mirė 30 metų tam atgal, turėdama 118 m. amžiaus. Tėvo gi jis nustojo 1814 m., ty. beveik 100 metų atgal. Iki pat mirčiai Moškin gerai girdėjo, matė gi blogai. Jo ainių skaitlius siekia 116 ypatų. Jis vedė penkis kartus.

Vaikas-piktadarys. Kijev. Viename bažnytkiemyj 8 metų amžiaus vaikas-sirata, Zbrovskis, uždarė dviem šuviais šaunamą šautuvą, atėjo virtuvėn ir surikęs tarnaitei: „pasisergėk, šaunu"! — paspaudė gaiduką. Tarnaitė parpuolė, apsipylusi kraujais. Paskui vaikas pridėjo antrą šautuvo galą prie savo krutinės ir vėl paspaudė gaiduką. Kada gi subėgo žmonės, vaikas tik spėjo surikti: „Aš nusišoviau". Tuoj abu ir mirė.

Kalnas griuvo. Saratovo miestas guli ant Volgos upės kranto. Vieta kalnuota. Ir štai viename kalne, pačiame mieste suskilo žemė, pasidarė plyšiai, griuvo ir sugadinta apie 275 namai, paties gi kalno dalis nuslinko prie upės. Miesto gyventojai didžiai nusigando, kad dar daugiau nelaimių neatsitiktų. („L. U.")

Neprisišaukia teismo. Kiti bėga nuo teismo, o dalyvavęs japonų kare generolas Martynovas jau senai reikalauja jį teisti už tai, kad jis aprašė augštųjų valdininkų vagystes arba nerangumą per karą. Tečiaus išrodyti valdininkai, teisman jo netraukia, bijodami, turbut, kad tas generolas teisme dar daugiau jų darbelių aikštėn neištrauktų. („L. U.")

Nuskendo daug galvijų. Saratovo gub. buvo dideli potviniai. Nuskendo daug galvijų. Tik viename sodžiuje nuskendo apie tukstantį avių. („L. U.")

Visuotinas mokymas. Lenkijoj, Plocko pavieto visų valsčių valstiečiai savo sueigose nutarė įvesti visuotiną mokymą. Tam reikalui reikėsią naujų išlaidų apie 19 tukstančių rublių. („L. U.")

Žada paleisti Dumą. Rusų laikraščiai apskelbė žinią, kad del dešiniųjų kompanijos prieš Kokovcevą ir del nesusidarymo vyriausybei palankaus centro busianti paleista IV Duma.

Dešinieji taip užpuldinėję Kokovcevą buk delto, kad jis pareikalavęs apyskaitos iš tų pinigų, kurie buvę duoti dešiniesiems vesti jų naudai agitaciją per rinkimus. Iš kitos vėl pusės pranešama, buk susirinkę Maskvoje bajorvedžiai norėję įteikti carui prašymą, kad paleistų Dumą. Jau net ir prašymas buvęs parašytas. Bet galop kol kas nieko nepadaryta, nes niekas bajorvedžių nenorįs buti ministerių pirmininku po to, kaip butų buvusi paleista Duma.

Vienok bajorija to savo sumanymo neišsižadanti ir mananti vėl prie progos pakelti. („L. Ž.")

Negirdėta piktadarystė. Kijev. Angliškai lakraščiai praneša, kad birželio 19 d. Piritino — cukrinių burokų distrikte liko padaryta baisiausia žmogžudystė. Kada 80 merginų susamdytų iš apielinkės tam tyčia pastatytame name miegojo, vietiniai kaimiečiai, užrakinę ir uždėję baldais visas namo duris, keliose vietose jį padegė.

Pabudusios iš miego darbininkės pamatė, kad iš visų pusių jos apimtos ugnimi. Didžiausiame išgąstyje, nežmoniškai šaukdamos, metėsi jos prie durų, bet durįs buvo užrakintos; taip visos 80 merginų-darbininkių ir sudegė baisiose liepsnose.

Ištolo buvo girdėtis baisus jų šaukimas, bet niekas nepuolė jų gelbėti... galop jos nurimo amžinai. Žmonės-valstiečiai stovėje aplink ir su pasigėrėjimu žiurėjo į tą baisų reginį. Mat, vietiniai darbininkai buvo pareikalavę nua darbdavių geresnių darbo išlygų, bet jie atsisakė tą reikalavimą išpildyti ir parsitraukė iš toliaus šitas merginas, kurios sutiko dirbti už darbdavių siulomą kainą; taigi tie vietiniai darbininkai keršijo dabar merginoms lyg kad jos but buvusios priežastimi jų atstatymo nuo darbo. Tai baisi, negirdėta piktadarystė — tartum atsitikimas paimtas iš viduramžių laikų...

Korespondencijos.

SO. MANCHESTER, CONN.

Kaip keistai kartais lietuviai, nors ir nelaimėsn patekę, pasielgia apie tai parodo sekantis atsitikimas. Vietiniame anglų laikraštyje „The Manchester Herald" išspausdinta žinutė apie tulą lietuvį, And. Zokaitį. Keletą savaičių atgal Zokaičiui mašina sužeidė ranką ir jis turėjo buti kiek laiko ligonbutyje. Birželio 18 d. jisai grįžo iš ligonbučio. Pareidamas, turbut paprastu budu, išgėrė porą stiklelių degtinės (sakėsi, kad daugiau negėręs) ir nuo to apsvaigo. Parėjęs namo, budamas geram upe, pradėjo atžymėti savo sugrįžimą, pradėjo šposauti, bet jo žmonai tie jo šposai nepatiko ir jinai ėmė jį drausti. Tokia pačios drąsa, žinoma, negalėjo patikti Zokaičiui, todel jisai, kadir dešinioji ranka buvo paršta, norėjo išginti savo žmoną iš namų. Paskiau jis sumanė nusiprausti ir nuėjo į maudynę, o kadangi vanduo buvo patinkamas, jis nutarė pasilsėsi. Pati nesulaukdama savo vyro išeinant iš mandynės bei manydama, kad jisai, šiek-tiek girtas budamas galėjo maudynėje prigerti, pasiryžo eiti pasižiurėti. Įėjus jai į maudynę, jos vyras su visu smarkumu iššoko iš maudynės, sudavė savo pačiai į kuprą — pirmiau su ranka, o paskiau paleido į ją su čeveryku. Moteriškė išsigandusi pašaukė policijantą. Kuomet tasai atėjo, rado Zokaitį apsirengusį ir apsiavusį.

Ir uždarė nabagą į belangę už girtuokliavimą ir ramumo ardymą. Birželio 19 d. teisė jį teisėjas Arnott. Zokaitis pasakojo teisėjui, kad už tuos padarytus nesmagumuus yra kalti—tuodu degtinės stikluku. Priegtam jis taipogi kaltino ir savo moterį, kuri išdrįso įeiti į maudynės kambarį ve jo pavelijimo ir nenorėjo išeiti, kuomet jis jai paliepė. Teisėjas buvo paskyręs Zokaičiui užsimokėti 5 dol. piniginės bausmės ir teismo kaštus už girtuokliavimą ir 15 dienų kalėjimo už ramybės ardymą, tečiau tą savo nuosprendį atmainė—pavedė jį į tam tikro valdininko globą šešiems mėnesiams, kuris jį pridabos bei tėmys jo pasielgimą.

Zokaičiai turi tris vaikelius, kurie, tėvą sužeidus, randasi nesmagiame padėjime.

A. Petronis.

PHILADELPHIA, PA.

Cukernės streikas dar nesibaigia. Jau devinta savaitė, kaip cukernės darbininkai kovoja, bet galo kovos dar nesimato, kompanija negalėdama sulaužyti streiką, galop pašaukė darbininkų komitetą ir prašė, kad darbininkai grįžtų prie darbo ant senų išlygų, o nuo 15 dienos liepos pažadėjo pakelti 1½c. ant valandos. Bet darbininkai tą pasiulymą atmetė ir pranešė kompanijai, kad negrįš nė vienas, pakol nejšpildys visus jų reikalavimus, ty. 9 val. darbo dieną, pakelti ant 20% daugiau algos, priimti visus darbininkus ant senų vietų, už viršlaikį mokėti pusantro karto daugiau, o už šventos dienos darbą mokėti dvigubai. Žinoma, kompanija atsisakė tą išpildyti ir pagrasino uždarymu dirbtuvės ant visų metų. Bet darbininkai žino, kad tai tik bauginimas ir dabar kompanija gana maloniai pradėtų dirbti, kad tik turėtų darbininkų, nes žalias cukrus tirpsta ir puva, ir nors kompanija turi tukstančius nuostolių, bet dar laikosi ir nenori pasiduoti. Bet jau matome, kad už savaitės-kitos pergalė bus darbininkų pusėj. Nors iš Brooklyno ir parveža kasdien po 8 karus padirbto cukraus, bet jo neužtenka nė savo mieste, o apie išpildymą didžiųjų užsakymų nėra nė kalbos.

Birželio 16 d. apleido mus drg. Šatov'as, kuris prabuvo dvi savaiti ir sutvarkė musų streiką; jam priguli didžiausia padėka nuo musų, nes be jo musų streikas senai jau butų sulaužytas. Dabar turim du kalbėtojus—drg. M. Bolį, kurs kalba lietuviškai ir drg. Hunger, kuris kalba lenkiškai. Streikas gerai vedamas, delto ir tikimė laimėti.

Galop ištariam širdingą ačiu toms redakcijoms, kurios mus šelpia savo laikraščiais; tikimės, kad ir kitos redakcijos pašelps mus ir tuomi priduos daugiau energijos kovoti.

Laikraščius malonėkite siųsti „Kovos" redakcijai, arba unijos sekretoriui, J. Grigaliunui,
316 Wharton St., Philad., Pa.

Presos komitetas:
K. Maknavičius,
121 Wharton St.,
R. Merkis.

LAWRENCE, MASS.

Apart paminėtųjų pirmiaus „V. L." vagysčių, kurios taip smarkiai pas mus prasidėjo, verta pranešti dar šias: 10 d. birž., dienos laike, kada šeimininkė išėjo miestan, įsiveržta vagilio į 71 nm. Oak gt. ir iškraustyta visi „baksai" ir komodos. Kieno tik rasta laikrodėliai ir pinigai, visų išnešta. P-lės Sekevičiutės paimta $60.00 Tuomi pat laiku, tik kelioms dienoms vėliaus, tokios pat vagystės padaryta Lowell'yj, Mass. Vagilis sakoma gyvenąs Lawrence, Mass. nuvažiavo pas draugą Joną Perednę, kad apsigyventi ir darbą gauti. „Draugo" J. Perednės pavogė 80 dol., kitų laikrodėlius ir kitką. Vagilis nesugautas.

Paskutiniu laiku pas mus buvo net keli vieši susirinkimai. Birž. 15 d. LSS. 64 kp. parengė pikniką su prakalbomis. Kalbėjo J. B. Smelstorius. Pasakė, kad išgelbės darbininkus iš vargo socializmas ir prakeikimas kapitalistų ir kapitalizmo (!), kad visi tautininkai, kurie nėra socialistais, yra niekšai, valkatos (jo vis paties žodžiai), kad musų socialistų taikinti akmenįs kapitalistams, papuls kakton tautininkams ir tt. — Vakare tą pačią dieną buvo surengtos prakalbos Lietuvos Sunų Draugijos. Kalbėjo Michelsonas.

Žmonių buvo mažai. — 17 birž. buvo d-ras Graičiunas (bažnytinėj svetainėj). Žmonių susirinko apie porą šimtų. Kalbėjo daugiaus apie sveikatą, reikalingumą amatų ir galop išreklamavo „Draugą".

Birželio 22, sekmadienyj, buvo vietinės jaunuomenės šeimyniškas piknikas. Vyrai sudėjo apie 50 dol. (kiekvienas po $1.00) ir pasiėmė Country Club vietą. Merginoms įėjimas buvo veltui. Iš priežasties, kad nebuvo kam gerai vesti ir šeimininkauti, tai nieko geresnio ir nebuvo. Nebuvo nei prakalbėlių, nei žaidimų. Tik pavalgyta, sočiai atsigerta. Kitu kartu vertėtų geriaus parengti — su programėliu, butent — su deklamacjomis, žaidimais, prakalbėlėmis, etc. Ir nebepirkti tiek daug alaus, kad paskui girti vyrai išsitiesę kur-nors nebegulėtų.

P. Galindas.

HAVERHILL, MASS.

Visuomeniškos prakalbos. Birželio 22 d., ty. nedėlios popietyje, Haverhill'io jauni vyrukai surengė taip vadinamas „visuomeniškas" prakalbas. Klausytojų susirinko neperdaugiausia, o ypač mergaičių — tai kaip ir nesimatė. Jeigu tikėsime nekurių prakalbininkų išsitarimams, tai „Haverhill'io mergaitės daugiausia „amerikoniško" išauklėjimo, o podraug — tai vaisiai nelaimingų ir užkankintų alkoholio žmonių; tokiuo budu joms maloniau yra su ištvirkusiais sau lygiais italukais bei graikučiais „draugiškai" lankyti gatvinius „užk"...., negu rasties tarpe vasiškių brolių-lietuvių ir ten dar klausyties jų „pamokslų"; — taip, tai joms mei lesni tie gatviniai žmonės. Be abejonės, jos ir yra tik anų vertos.

Na, prieisime prie programo. P. Gardžiuliui atdarius prakalbas, pirmiausiai liko perstatytas J. Zalanskas. Jis pradėjo nuo paaiškinimo, kad — „mes haverhilliečiai esame pasiskirstę į socialistus, katalikus ir bedievius — ir kad taip atskirai mes ir veikiame, bet... nekuriuose dalykuose mes turime butinai susijungti ir veikti išvieno." Toliaus, bekalbant pagrėbė jis alkoholinį klausimą, bet, tartum pametęs drąsą greit užbaigė prakalbą — ant toliaus velytina geriau pasidrąsinti. Antru kalbėtoju buvo J. Večkys. Šis aiškino apie draugijas ir organizacijas, o ypatingai — apie svarbiausias lietuvių organizacijas: SLA. ir TMD. Toliaus daug ko dar nupasakojo iš lietuvių „nelemto" gyvenimo ir privedė sektinus pavyzdžius iš mums pažįstamiausių žydų gyvenimo, kurie vos kelios dešimtįs metų atgal atkeliavo Amerikon ir buvo persekiojami kaipo nekrikščionįs, o šiandien jie Amerikos pramonijoj ir net politikoj lošia gan svarbią rolę. Prisiminė apie lietuviams ir kitiems neapkenčiamus airius ir parodė, ką jie šiandien reiškia politikoj; taipgi trumpai papasakojo ir apie vokiečių tautišką susipratimą bei jų kooperatiwišką pramoniją. Savo kalbą J. A. panašiai taip užbaigė: „Jeigu mes lietuviai čia Amerikoje ir toliau vesim savo tokį netikusį gyvenimą ir neseksime tam, kas gero pas kitus, tad už kokių 40 metų mes, kaipo netikusieji, bei surugėliai alkoholyje, išnyksime kaip „Grigo bitės" ir musų gentkartė užims tik kalėjimus, ištvirkėlių na-

mus ir tam panašias paskirtas nenaudėliams vietas''.

Paskiaus gi kalbėjo T. Kašėta—temoje „Musų kooperacija'' ir aiškino, kad mes turime karštai jai prijausti. Toliaus gi iš eilės buvo Tumonis, dar jaunutis vaikinukas. Pirmiausiai jis pasisakė, idant klausytojai nemanytų, kad jis butų kaip Bagočius arba Antonovas, bet... ištiesų, jis „pasakė'' daugiau dar už tuos „didvyrius''. Trumpai sakant, jo kalba buvo toki „įvairi'', kad išėjo tikri „kopūstai su žirniais''. Paskiaus kalbėjo Dzingelevičius, kuris abelnai daug ko papasakojo; ypač po Tumonio prakalbos, žymųs šitie žodžiai: „kiek mes nešukausime ant kapitalizmo, o visvien niekas neišeis, jei mes patįs esame niekais. Ne kapitalizmas mus skriaudžia, bet mes patįs save skriaudžiame; kad nieko nesirupinome savimi, tai patįs prisipažįstam; viską pragėrėme ir laukiam, kad kaptalistai mums duotų—tai ne tikras kelia. Kad mes užsidėjome kooperaciją, kur reikėjo mums darbininkų, tai, mat, patįs iš viso miestelio nemokame rašyti — turėjome traukti raštininką iš kito miesto. Na, ir ką mes dar prikovosime''... Toliaus jis ragino sutverti TMD. kuopelę. Paskui kalbėjo J. Balčius, dabartinis liet. kooper. tvarkdaris. Jis puikiai papasakojo, kaip žmogui reikalingas dvasiškas maistas, ir štai, kaipo šaltinį to maisto, priparodė TMD.; paskiau gi jis kalbėjo apie koopericiją. Pabaigus jam kalbą, prabilo pirm sėdis Gardžiulis, tvirtai ragindamas pastoti sąnariais TMD. ir S. L. A. Čia jis kaipo faktą privedė vieno vyruko mirtį, kuris liko ne labai senai per mušeikas nažudytas karčiamoj. „Tas vyrukas, — kalbėjos jis, — seniau prigulėjo prie SLA., o paskiaus atsimetė ir beveik niekur neprigulėjo; kada gi reikėjo palaidoti ir vesti teismą su mušeikomis, tai mes kolektojame po centą; ar ne geriaus butų, jei but buvę iš SLA. $150 posmertinės jo paties reikalams''. Na, tas tai jau tiesa!...

Galop kalbėjo P. Čiras apie politiką ir ragino pasilikti šios šalies piliečiais. Tuomi pasibaigė susirinkimas bei prakalbos. Reikia paminėti, kad pasižadėta tankiai rengti tokius susirinkimus ir kas ypač svarbu, kad tapo sutverta TMD. kuopelė. Jeigu mes taip tankiai ir rupestingai veiksime ir pasipasakosime vieni kitiems klaidas, rupisimės savo likimu, tai p. Večkiui nėra ko nei manyt, kad mes išnyksime, kaip „Grigo bitės'', — mes, priešingai, augsime, bujosime ir banguos mumyse prakilnųs jausmai... tegu nyksta niekšai!... **J. Kerdiejus.**

BOSTON MASS.

Birželio 15 d. S. Šird. Draugystė parengė šv. P. bažn. svetainėje prakalbas. Kalbėtoju buvo atvažiavęs iš Chicagos d-ras Graičiunas, kuris yra jau ilgą laiką pragyvenęs Amerikoje ir gerai susipažinęs su čionykščių lietuvių gyvenimu.

Pirmiausiai jis savo kalboje nupiešė tas priežastis, delei kurių lietuviai apleidžia savo tėvynę ir plaukia į visai jiems nežinomus kraštus. Toliaus priminė, kad kiekvienas Amerikoje gyvenantis lietuvis neprivalo užmiršti savo senų tėvelių, sesių, brolelių ir kitų giminačių, kurie paliko Lietuvoje; jis, kiek galėdamas, turi paduoti jiems pagalbą, ypač savo tėvams, laiks nuo laiko parsiųsti saviškiams įvairių dovanų. Kalbėtojas tinkamai paaiškino, kaip reikia lietuviams užsilaikyti čia Amerikoje, idant likti tikrais bei dorais lietuviais, o taipgi — kaip reikia taupyti pinigus, stengties likti blaivybės mylėtojais ir nedalyvauti netikusiose draugijose bei susirinkimuose. Tiems, kurie mano grįžti Lietuvon, jis patarė stengties greičiau sutaupyti šiek-tiek pinigų, idant tenai dar gerai pagyvent. Priešingam karte, ty. tie, kurie pasiryžo apsigyventi Amerikoje, privalo stengties įgyti kuodaugiausiai apšvietos, mokinties amatų ir išmokinti jų savo vaikus ir likti to krašto piliečiais; pastojus gi piliečiu, visiems reikia dalyvauti šio krašto politiškame gyvenime, o neatsisakinėti — kad ir be manęs, girdi, apsieis...

Neužmiršo tapigi kalbėtojas paaiškinti ir apie šeimyniškas priedermes, o taipgi apie tai, kaip vaikinai ir merginos turi žiurėti į šeimynišką gyvenimą, idant laimingai šeimynoje gyventi. Galop, p. G. užminė ir apie tai, kaip Amerikos pribuvusios lietuvaitės vargina save, trokšdamos sekti čionykščioms madoms; vienok gerb. kalbėtojas nepasakė, kaip joms galima išvengti šito negeistino apsireiškimo.

Trumpai sakant, d-ro Graičiuno prakalba buvo gan gera, — tik jau perdaug ji atsidavė kunigine tendencija, nes viską, matyt, jis buvo sutaisęs pagal „Draugo'' „recepto''. Čia reik pridurti, kad nemažą pundą išdalino „Draugo'' susirinkusiai ant prakalbų publikai ir prikalbinėjo visus išsirašyti šitą laikraštį. Man rodos, kad panašus „D.'' piršimas visai nereikalingas ir ne vietoj.

Publikos ant prakalbos buvo vidutiniškai; visi padėkojo kalbėtojui gausiu delnų plojimu; kaletą kartų net bereikalingai buvo plota, — kaip tik kalbėtojas išsitars kokį žodį apie jaunimo meilę, tai tuoj kalbą pertraukia trukšmingas delnų plojimas; tas parodo, kokios mintįs skrajoja galvoje pas daugelį iš klausytojų. Apart tos prakalbos, kitų paįvairinimų šį kartą nebuvo.

Dainų Mylėtojas.

BOSTON, MASS.

Vietiniai lietuviai sumanė atlikti labdaringą darbą — sutarė sudėti pinigus nupirkti $17.000 vertės namą ir padaryti labdaringą lietuvių įstaigą: name bus ruiminga salė visokiems susirinkimams bei prakalboms. Į tos draugijos sąnariais bus priimami tie, kurie įmokės nemažiau vieno dolerio; kas įmokės, nors laike kelių metų, 25 dol., tas skaitysis garbės sąnariu.

Tą namą, kaipo labdaringą įstaigą, miestas paliuosuoja nuo mokesčių kurių metams išeina 80 dolerių.

Pavyzdingas tai darbas; reikia tik džiaugties ir palinkėti sumanytojams bei organizatoriams to viso dalyko kuogeriausios kloties!

Dainų Mylėtojas.

DETROIT, MICH.

Birželio 10 d. Detroite sustreikavo automoboilių išdirbysčių darbininkai. Kiek išviso streikuoja darbininkų, sunku kol-kas pasakyti. Jau trijų kompanijų šapos sustojusios, tai yra ten darbininkai streikuoja.

Išpradžių tarp darbininkų didelės vienybės nėra — kiti tebedirba, savo brolius parduodami; bet, rodos, kad ir tarp nesusipratusių tas negalės ilgai tęsties — vargingos ir sunkios gyvenimo sąlygos privers ir juos prie susipratimo—prabudimo iš sunkaus miego, privers stoti į eiles savo brolių, kovojančių už duonos kąsnį prieš išnaudotojus-kapitalistus...

Streikieriai susideda iš visokių tautų žmonių. Šitas streikas iškilo tokiuo budu: ponai darbdaviai pojuto, kad čia darbininkai pradeda vienyties ir rišties į unijas, tai jie ėmė po truputį atstatyti darbininkus nuo darbo: vieną dieną atstatė 500 darbininkų, kitą — 80 darbininkų ir tt. Pamatę tą darbininkai pasiryžo pradėti streiką. Kaip girdėti yra pasiryžę daug musų miesto dirbtuvių darbininkų streikuoti, jei tik darbdaviai nesigadys su darbininkų reikalavimais. Kuomi tas viskas baigsis, dabar negaliu pasakyti; yra viltis, kad išlaimės darbininkai, t. y. liks sutrumpintos darbo valandos ir pakelta mokestis.

Skebų, gal sakyti, nėra, bet kompanijos moka gudriai apsieiti: turi miesto centre tokius sau ofisus, kur šimtais priimama naujų darbininkų, o ant fabriko vartų bei durių iškabintas pranešimas kad „darbininkų nereikalaujama''. Policija su streikieriais elgiasi žiauriai — net praeivius areštuoja, neatsižvelgdama, kas jie nebutų; kartais papuola ir visai nekaltas. **A. J. Našlaitis.**

CLEVELAND, OHIO.

Birželio 17 d. iškilo bruzdėjimas McQueen ir Bonda dirbtuvėje, kur daugiausiai išdirbama moterų drabužiai. Dirbtuvės prižiurėtojas, neklausęs darbininkų, atnešė po mažą muilo šmotuką ir po 12 colių didumo abrusėlį ir padavė kiekvienam darbininkui, pranešdamas, kad kas savaitę reikės mokėti po 10c. Darbininkai pasipriešino iš tokio darbdavio pasielgimo ir pradėjo tarties protestuoti. Žinoma, tuoj apsireiškė stoka vienybės, ypač lietuvių tarpe; nekurie pilnai sutiko su kompanijos noru. Tada visi vyrai pakilo nuo darbo ir pasakė, kad tuos abrusėlius reikia atiduoti atgal, arba išrinkus porą vyrų nusiųsti pasikalbėti pas darbdavį. Tada vienas lietuvis, A. Š., šoko prieš sakydamas: „Kas kaip nori, taip tegul ir daro — aš del 10c. nemesiu darbo; darant pasipriešinimą prieš kompaniją, daugiau sau padarysime blogo, negu gero''. Tokis neaiškus stovis tęsėsi iki subatai, birželio 21 d., kada mokant algas bosas kiekvienam užturėjo po 10c., paduodamas po abrusėlį. Mes vėl numetėm abrusėlius ofise ir tik A. Š. su savo sėbrais laikė juos rankose.

Sugrįžę birželio 23 d. prie darbo, pareikalavome atiduoti likusius pinigus, bet atsisakius bosui tą išpildyti, nekurie tuoj metė darbą ir išėjo. Šeši lietuviai laukė iki pietų, bet paskui susitarę nuėjo pas bosą, atsiėmė pinigus ir apleido darbą. Nežiurint ant to, kad atsirado trukdytojai, darbininkai pastatė ant savo — dauguma metė darbą. Gal šiek-tiek susiorganizuos ir sueis vienybėn.

Birželio 19 d. pas mus buvo baisi audra su griaustiniu ir žaibais. Perkunas-dievaitis įtrenkė į lietuvišką šv. Jurgio parapijos bažnyčią, apdraskė stogą ir suskaldė bokštą; nuostolio padaryta ant $300.oo. Tą pačią dieną nutrenkė bevažiuojant vyrą su moterimi ir jų vaiką.

Kalbama, kad neužilgo pasirodys lietuviškas mėnesinis laikraštis **„Laimė''.**

A. J. Naunčikas.

CHICAGO, ILL.

Apipuolimas lietuviškos bankos. — Visi savo pinigus gavo. Birželio 22 d. nedėlios ryte šenten prasiplatino anonimiškos kortelės prieš Olševskio ir Bagdžiuno bankų, kad iš jų žmonės tuojaus pinigus atsiimtų, nesą tie bankai esą prasiskolinę. Čia tekstas tos korteles:

„Praneszymas del lietuviu viso gero Kurie turete pinigus pasidiejen Olieszowskio banko kad atsiimtumiete visi iš jos lik July mienese arba zaras, pirmiesej isz to Olieszowskio bankos ir bagdziuna bo tos bus uzdaritos zaras, Aliszawskis ture isz banku pasiskolines pinigu 160 Tukstanciu doreliw ant sava visu namu jis pac niera tiek vertas, okur zmoniu pinigaj, jau ira prapulem visu niekas negau bo kas ira taj ir apraszita ant vaiku. ejkite ir ziuriekite ar gauste, katre. Pirmeusej nubieste mazu gauste kielis centus kad ir nevisus bet visi negaus. Taj pat nog bagdziuna tas viskan ture apraszes ant paczius o kiti ira uz Morgečzoty viskas, apsisaugokite visi lietuvej zaras ir nediekite sava pinigus, in tokies Vieju Bankas ale pasidiekite in Miesto Geras bankos, taj ten nezus, nie Wienas, centas, bo Olszewskio Banka velnej pradies neszyoty zaras, visi Matiste kas. Su jum bus taj pat Bagdziuna ir kitu, apsisaugokite visi bogailiestes po czyeso, ir verkste szytas, praneszymas ira nog **Draugiczu. Vireusibes ir Valdzos** kad visi apsisaugotumiete ir atsiimtumiete centu jeigu dus, ale jau nedus nie vienam galiete bandity gauty jegu nevierynate musu praneszyma matys visi trumpam laikie. **Supagarba Draugiczu Vir: ir Valdze.''**

Kalba, matomai, tyčiomis žemaičiuota ir sudarkyta. Pasekmės iš to buvo tokios.

Nedėliomis paprastai Olševskio bankas buna atidarytas nuo 9 v. ryto iki 6-os vakaro; šitą nedėlios dieną tuoj po atidarymo pradėjo žmonės rinkties ir atsiiminėti depozitus, taip kad pabugo kasieriai, kad nepritruktų pinigų išmokėjimui ir uždarė banką 1 val. po pietų. Panedėlyje, atidarius 8-tą val. vėl pradėjo rinkties moteris ir vyrai reikalaudami savo padėtų pinigų, — visiems išmokėjo, nors tuojaus buvo atspaustas Olševskio banko pranešimas ant išmėtytų kortelių, kuris taip skamba:

„Kas Skaitė Raudonas Korteles Tulas „niekšas'', turėdamas asabišką piktumą ant Olševskio ir Bagdžiuno, išmėtė Raudonas Korteles Subatos naktyje Birželio 21, ragindamas žmones atsiimti pinigus iš A. Olševskio ir Bagdžiuno Bankų.

Jis mat manė, kad žmonės perskaitę tas korteles subėgs visi pinigų atsiimti ir tokiu budu Olševskį ir Bagdžiuną labai įskundįs. Bet vargšas apsiriko.

A. Olševskio bankas turi pinigų ikvalei ir gali kiekvienoje valandoje atmokėti visiems, kurie čia turi pinigus pasidėję.

„A. Olševskio bankas turi mieste Chicagos kelias dešimtis namų ir lotų, kurie yra daugiau verti negu žmonių pinigai pas mus sudėti, ir kas tik nori pinigų gali juos gauti kiekvienoje valandoje.

. Olševskis neturi skolų nė vieno cento. Kas nori persitikrinti tegul peržiuri Cook County Rekordus. Rekordai parodo visų skolas. Peržiurėkite juos ir pamatysite, kad musų visos propertės yra **„clear''**, tai yra neturi nė vieno cento skolos.

„Kas norite pinigų galite juos gauti kiekvienoje valandoje. Taipgi, kas norite paskolos pirkimui namų, mes galime Jums pinigus paskolinti. A. Olševskio bankas 3252 So. Halsted St.''

Vienok nieko tas Olševskio pasiaiškinimas negelbėjo, — panedėlio vakare prie uždarytų durų buvo sustoję buriai žmonių — vieni skaitė užkabintą apskelbimą, kiti — vedė įvairios rųšies ginčus bei „aiškino'' dalykų stovį, treti gi klausėsi tų visų kalbų ir karščiavosi, jog jau Olševskio bankas „bankrut''. Utarninko dieną, o ypatingai vakare, prisirinko pilnas bankas ir 5 kasininkai sušilę dirbo išmokėdami depozitus žmonėms; sako, kad tą vakarą išmokėję $50,000.oo depozitų. Mat, koki menka kibirkštėlė taip sukėlė žmonėse baimę, kad moters didžiausiame išgąstyje subėgo atsiimti savo kruvinai uždirbtus centus. Seredoj, birželio 25 d. jau apsimalšino ir mažiaus buvo atsiimančių. **M. Paišelis.**

IŠ GAMTOS MOKSLŲ.

(Užbaiga.)

Ant kitų saulinės sistemos žvaigždžių — planetų — tokios pat medžiagos.

Visa tai patikrina Kanto ir Laplaso mintis, kad žemė ir planetos atskilusios nuo saulės. Tai, taip sakant, saulės dukros.

Taip jau ir ant taip vadinamų „žvaigždižų'' chemiškos sudėtinės tokios pat, kaipir ant žemės bei saulės, teisingiaus pasakius, ant musų saulės, nesa „žvaigždės'' tokios pat saulės, kaipir mus saulė.

Iš tų žvaigždžių artimesnės saulei (chemiškai ir fiziškai) — geltonosios žvaigždės. Baltosios žvagždės turi gana tirštą eilę vandendario, kuris jas apsupa. Tų baltųjų žvaigždžių, kurių šviesoje mėlynieji ir juodieji spinduliai yra ypatingai aškųs, temperatura augštesnė, negu musų saulės. Raudonųjų žvaigždžių temperatura daug žemesnė. Jos, palyginimai, pusėtinai atvėsusios. Jų taip vadinamam bulo ore randa angliarukšties-vandendarį, o ypač metaną. Tokiuo budu metanas atsirado pasaulyje pirmiau, negu angliadarių oksidai...

Kometų svarbiausios sudėtinės — tai angliarugšties-vandendariai. „Miglų plėtmai'' — gimstantieji pasauliai — susideda svarbiausia iš — vandendario, helijo ir kitų.

Ir tokiuo budu pasaulinio visumo sudėtinės vienodos.

Tą prirodė spektralinė analiza.

Reikia pridurti, kad su spektralinės analizos pagalba galima surasti tokias mažutes medžiagos daleles, kurių paprastoji chemiška analiza nestengia pažymėt. Tuo budu surado ant žemės čielą eilę retų elementų: rubidijų, tallijų, indijų, gallijų, radijų, ir retas dujas, gazus, ore: neoną, argoną, kriptoną, ksenoną, helijų.

* * *

Ne tik spektralinė analiza suteikia žinias apie chemiškas žvaigždžių sudėtines, bet taipogi ir meteorai, kurie atskrenda ant žemės iš plačiosios pasaulio erdvės.

Ir juose surandame tiktai tokiuos elementus, kokie randami ant žemės. Tad ir nenuostabu, jei ir meteoriniai akmenįs prideri prie musų pačių planetų sistemos.

Meteorai dar svarbesnį tuo žvilgsniu, kad jie suteikia žinias apie musų žemės plutos atsiradimą.

Meteorai yra dvejopi: metaliniai — jų svarbiausia sudėtinių dalis geležis — ir akmeniniai. Tąipogi ir akmenininose meteoruose visuomet randama geležis—nežiurint to ar daug ar mažai — akmeninių medžiagų (olivino, augito ir kt.) tarpuose arba viduryje. Beto meteoruose randama dujos: vandendaris, metanas, anglinis oksidas ir angliarugštis. Ir juo daugiau juose angliarugšties, tuo daugiau akmeninės medžiagos galima rasti. Galima sakyti, kad akmeniniai meteorai atsirado iš metalinių oksidacijos (degimo keliu(— rugštims eilių eilėmis prisijungiant prie metalinių... Ir chemikams savo laboratorijose tokios permainos pasisėkė padaryti bei prie tokių apsekmių prieiti.

Mums prieinamieji žemės sluogsniai abelnai imant 2 ir 4/5 sykių sunkesni už tokią pat daugumą vandens, gi visas žemės skritulis 5 ir 69/100 sykių sunkesnis už tokią pat daugumą vandens. Taigi žemės viduryje, žemės branduolyje — sunkesnės medžiagos, negu ant paviršiaus.

Tatai suprantamas dalykas.

Karštiesiams žemės garams bevėstant ir pamažėliu persikeičiant į skystas ir kietas medžiagas, jaunieji kunai turėjo dėstytis pagal savo sunkumo. Gi sunkiosios medžiagos žemės viduryje, žinoma—tai sunkieji metalai, ypač geležis...

* * *

Sugrįžkime atgal prie pusėtinai atvėsusiųjų raudonųjų žvaigždžių, kur dar nėra oksidų, kur angliadaris dar tiktai angliarugšties-vandendario pavidale randamas. Apie tai pagal kasdieninių chemiškų patyrimų jau inšanksto galima pasakyti, kokios chemiškos permainos turi įvykti tokiai žvaigždei bevėstant.

Jeigu jos inventare randasi tulas sądėlis rugšties, tai — atvėstant ligi žinomos temperaturos— rugštis pradės panaudoti pažįstamas savo jiegas bei pradės veikti. Žvaigždė pradės degti... Pirmųpirmiausia sudega vendendario ir angliarugšties-vandendario atmosfera ir pavirsta į vandenį ir angliarugštį... Toksai pasaulinis gaisras pereina ant metalinių alkalijų garų, — ir galop degte sudega dar aluminijus, angliadaris, fosforas ir silicijus, kuris randamas žėruojančių žvaigždžių metalinėse skystose paviršio kartose... Visa viršutinė žvaigždžių karta apsidengia pelenais-dulkėmis. Šities pelenai-dulkės — tai akmenų medžiaga! —

Ant musų žemės tokių pelenųdulkių eilė atskyrė dar nesudegusį metalo branduolį nuo atmosferos rugšties — gesinte užgesino degimą... Ir ore, ant laimės, pasiliko apsti dalis rugšties, be kurios ant žemės nebutų atsiradus organiškoji gyvybė...

Taip tai metaliniai meteorai, galėtumime sakyti, yra artimi tiems slougsniams, kurie randasi žemės gilumoje. Žemės paviršio lengvųjų (pavz. granito) mineralų neranda meteoruose... Šitų susprogusių pasaulio kunų griuvėsiai, taip sakant, supažindina mus su tokių sluogsnių sudėtinėmis dalimis, kurių vieta iš-pat pradžių buvo žemės gilumoje, ir gal but mums liudininkais, kurie liudija apie musų žemės vidurių chemiškas sudėtines dalis.

Vertė **B—s.**

PIKTADARYSTĖ AR BEPROTYSTĖ?

Tarp Maskvos gydytojų-psichiatrų, kaip praneša to miesto laikraščiai, labai rimtai svarstomas klausimas apie tą, kas ištiesų yra nesenai antru kartu Rževe (Maskvos gub. pavieto miestas) nuteistas tėvo užmušėjas Martjanov: piktadaris ar beprotis. „R. S.'' paduoda kalbą su visiems maskviečiams žinomu gydytoju-psichitru N. N. Baženovu, kuris tvirtina, kad Martjanovas — psichiš-

Emil Augier.

POST—SCRIPTUM.

Vieno veiksmo komedija.

Vertė A. M.

Veikiantieji asmenįs:

Poni de Verliere.
Ponas de Lancy.
Tarnas.

Dalykas atsibuna Paryžiuje.

Scena perstato buduarą. Svarbiausios durįs iš kairės pusės; po dešinės kaminėlis; viduryje stalas, kampe krėslai ir t. p.

PIRMOJI SCENA.

Poni de Verliere (rytiniuose švarkuose, nupudruotais plaukais, sėdi ties kaminėliu, sklaidydama kningos lapus).

Ponas de Lancy (ineina per svarbiąsias duris.)

Lancy (duryse). Atsiprašau. — **Ar galima?** Nerustaukite poni ant tarnaitės, aiškiai apreiškė man, jog poni užgynei čion įleisti by ką; vienok pastebėjau, jog esu namo savininku ir įleido mane. O dabar — ar turiu prasišalinti?

Poni de Verliere (juokdamos). Užsilikite. Veikiai ponas esi namo savininku.

Lancy. Ar toji kninga labai ponią įspudžiuoja?

P. de Varliere. Tik-ką praskleidžiu lapus. Sėskite ponas. Gal ponas stebėsi, jog nupudravau plaukus?... Sulaisčius juos atheriniu vandeniu, taigi turėjau nupudruoti, idant greičiau išdžiutų. Ot ir visa paslaptis. Ačiu ponui už žvėrieną, ištikrųjų ponas esi medėjų karaliumi ir savininkų pavyzdžiu.

Lancy. Priimu pirmutinę pagarbą, bent — antroji ne laike.

P. de Verliere. Baidai mane ponas. — Ar turi sau už tikslą pakelti man nuomą.

Lancy. Dar aršiaus — atėjau atsakyti nuomavimą.

P. de Verliere. Atsakyti nuomavimą? Bet tai tik šposas?

Lancy. Manding, — tai ne šposas. Esu žmogumi perdaug gerai išauklėtu, idant drįsčiau peržengti namų slenkstį valandoje, kurioje poni užgini per tarnus nieko neįleisti. Bet sulig musų sutarties — abišaliai priverstini esavą atsakyti nuomavimą pirm pusės metų; taigi tasai fatališkas terminas šiandieną gi užsibaigia, o rytoj poni jau turėtum pilną teisę užturėti lokalą ateinančiam metui, kas man labai butų ne po ranka.

P. de Verliere. Bent gi galiu žinoti, kas priverčia poną, idant aš išsineščiau iš tojo namo? Nes turi buti kokia-nors priežastis, — ar ne tiesa?

Lancy. Ištikimai, labai svarbi! — Gali man poni pašvęsti laiko valandėlę?

P. de Verliere. Kodel ne, jeigu to reikalaujama.

Lancy. Bet tai abelna historija, primenu poniai.

P de Verliere. Apsakykie ją ponas, o jeigu kas pertrauktų mums, tai tąsą paliksiva rytojui.

Lancy (sėsdamas prie stalo). Pradedu. — Našlaitis 24-tuose gyvenimo metuose...

P. de Verliere. O! pono biografija?... Nepamiršk ie ponas ir apie kudikystės metus Butų tai didis nuostolis.

Lancy. Jeigu tas priklauso nuo ponios... Gerai štai prie mano užgimimo kabantis laikrodis lošia svarbią rolę

P. de Verliere. Kabantis laikrodis? Tai žingei du...

Lancy. Mano motina tankiai apsakinėjo man, jog josios kambaryje kabojo senas sieninis laikrodis, griežias kurantus, — ir jog valandoje, kada atėjau šin pasaulin, tasai laikrodis linksmai pasveikino mane, skambindamas pietus, iš ko visi esantieji pranašavo man laimingą ateitį. — Ir ištikrųjų, užlaikiau nuo kudikystės visą gero humoro glėbį, kurio ikišiol dar neišsėmė nei painios, nei gyvenimo kova. 24-tuose gyvenimo metuose likau gausios laimės ir gero vardo ponu.

P. de Verliere. Ir ištikimai, pasistengei gan skubiai praaikvoti apturėtą laimę?

Lancy. Ir sukompromituoti pavardę? Ne, ne poni; visados esu priešingas kortoms, gėrimui, išvakarinėms ir galiu pasigirti, jog mano pasielgimas...

P. de Verliere (pertraukia). O!... meldžiu pono, neįsileiskie į prietikius.

Lancy. Privedu butinai reikalingus... Praleidau daugel laiko tinkamos pačios (moteries) pajieškojime; — prmiausiai jieškojau josios, kaip ir visi kiti nepatyrusiųjų eilėse... nereguliariškuose ir puikiai užsimokėjau už tą...

P. de Verliere. Labai žingeidu, kalbėkie ponas toliaus.

Lancy. Užkerėjimas greičiaus apėmė mane, negu galėjau tikėtis. Taigi perkėliau mano pajieškojimą į augštesnį pasaulį... reguliarį. Bet kas gi, ant nelaimės, visados baigėsi tuom, kad kuo daugiaus prisirišdavau prie vyriškio, atrasdavau jį be palyginimo teisingesnį už pačią, — ir persitikrinau tuomet, jog nedidelė prapultis perdalina tąsias, kurios apgaudinėja mus del kitų, nuo tų, kurios apgaudinėja kitus del musų... Ar tuomi ponios nevarginu?

P. de Verliere (juokdamos). Bet gi visai ne.

Lancy. Mano patyrimų pasekmė buvo toji daugelio užmiršta tiesa, jog kas trokšta turėti tiesioginę pačią, vienas ant to budas, apturėti apsivedimo pržadą. — Ant nelaimės jau praėjo del manęs tieji metai, kuriuose apsivedama aklai ant greitųjų, pasilieka man tiktai apsivesti protingai apsimąsčius, o tuomi negirdėtinai sunku surasti moterį, kurią protas pavelytų paimti jau už pačią. Bet gi pagalios, rodosi man, jog suradau tą, ko jieškojau.

P. de Verliere. Ak, tai ačiu Dievui.

Lancy. Ne visai — nes dar ištikrųjų nežinau, ar panorės mane.

P. de Verliere. Ištikimai, nes esi žmogumi labai maloniu, apart tojo netikusio apsiėjimo, apie kurį jau minėjai...

Lancy. Atpenč, prie jo gi ir artinamės. Kaipo jaunikaitis galėjau užsilikti nedrąsiame antresolio gyvenime, bet žengdamas pėdą augščiaus, lygiai reikalauju pasikelti vienu augštu augščiaus.

P. de Verliere. Suprantu. — Taigi tą savo pačią, ponią de Lancy, nori ponas apsodinti mano gyvenime.

Lancy (staiga). Įspėjai poni.

P. de Verliere. Atleidžiu ponui iš atžvilgio teisingo reikalavimo, vienok su nesmagumu prisieis man išsikraustyti. — Negirdėtinai esu prisirišus prie tosios vietos — ir prisipažįstu, jog man čia labai paranku gyventi.

Lancy (atsirėmęs alkune į p. de Verliere foteliį). Jeigu taip, užsilikie poni.

P. de Verliere. O poni de Lancy?

Lancy. Noriai sutiks... idant tiktai...

P. de Verliere. Idant... ką?

Lancy. Idant poni permainytum savo pavardę.

P. de Verliere. Kaip tą ponas supranti?

Lancy. Perstokie vadinties poni de Verliere, ir...

P. de Verliere. Bet tas, abelnai pasakius, yra apsireiškimu — ant kiek bent manišsirodo.

Lancy. Teisingai. Ir man taip pat išsirodo.

P. de Verliere. Taigi toji pagarba sutinka mane, jog akyse pono liudiju koktuves iš protingo apmąstymo?... Turiu pripažinti, jog ponas neesi perdaug mandagus.

Lancy. Pavelykie, poni, turiu susiprasti. Pasaulis vadina apsivedimą iš protingo apmąstymo tokį sąrišį, kuriuomi imame sau už pačią moterį, kokios tankiausiai nenorėtumem paimti už numylėtinę, sutinkame gi josios apturėjimą su išlyga, jog saryšis užsiliko nepertraukiamu — amžinu.

P. de Verliere. Ištikrųjų ponas esi perdaug originališku.

Lancy. Kame... meldžiu ponios?

P. de Verliere. Visame kame, o labiausiai konkuravimo bude.

Lancy. Iš ko poni išvedi tą? Niekados konkuravimu nėjau prie ponios.

P. de Veliere. Tai tiesiog originališkumo priežastis ir net šiandieną, kada reikalauji mano rankos taip ypatiškame atvėjyje, sunku man persistatyti dusaujančio konkurento rolėje.

Lancy. Iš prigimties neturiu prielankumo prie dusavimų.

P. de Verliere. Ar esi ponas tikru, jog mane myli?

Lancy. Taip, — tikru, kaip tam, jog gyvenu.

P. de Verliere. Meilė, kurios niekados nedasiprotėjau ponuje.

Lancy. Taipogi nei aš! O vienok jaučiu ją jau nuo keturių savaičių.

P. de Verliere (nusijuokdama). Nuo keturių savaičių — taip senai! Ir kaip tas stojosi? Rodosi man, jog aš nedaviau jokios priežasties.

Lancy. Ne, ne poni. Tai tasai netikęs kaminėlis viso pikto priežastimi, jeigu ta ištikrųjų galima pavadinti piktu.

P. de Verliere. Tasai kaminėlis?... A! dabar tai jau nieko nesuprantu.

Lancy. Žinojau ponią tiktai iš matymo ir daleidau sau, jog gal niekados nepažįsiu josios arčiaus, nes ponios liudėsis, taip man, kaip ir kitiems, uždarinėjo jųjų namų duris, pagalios, jeigu ne tasai kaminėlis, kurs užruko...

P. de Verliere. Ir dar ruksta, kiek tik sykių vėjas papučia nuo saulėleidžio pusės...

Lancy. Nuo tosios tai dienos nesvajojau apie nieką kitą, kaip tik apie pagerinimą, pataisą, užganėdinimą mano lokatoriams... svajonės ne perdaug smagios namų savininkams. Štai, ačiu kaminiukams teplioriui gi sykį įėjus į ponios namus, išlengvo užsipelniau sau josios geradėjystę, persiėmęs del josios tikra pagarba, buvau persitikrinęs, jog jausmai, gimantieji manyje yra paprastai parankiausia draugyste. Kaip ir kuomet toji draugystė persimainė į gyvesnius jausmus, to gi negalėčiau pasakyti ir gal dar bučiau tylėjęs, jeigu pareitoje savaitėje nebutų man proponavę labai puikios partijos. Viskas už ją kalbėjosi, nebuvo nieko užmetimui, ir privalėjau susitaikinti be svyravimo. Bet deja!... Negalėjau susitaikinti... nes persitikrinau, jog mano širdis išimtinai priguli ponai ir štai jau nuo savaitės su nedrąsa baime, bijojimu vaikščioju yt su geliančiu dantimi, ketindamas apie tai pranešti ponai. Pagalios dasigavau drąsos.

P. de Verliere. Pone de Lancy! esu ponui labai dėkinga, esi pe prieštaravimo labai šauniu... bet..

Lancy (pertraukia). Bet ką?...

P. de Verliere. Sąžinė man nieko neišmetinėja, idant bent kuomi sujudinčiau pono jausmus, kurie galėtų tiktai suteikti ponui nesmagumus.

Lancy. Taigi poniai nepatinku?... buvau to tikras. Neprivalėjau išsiaiškinti su mano apsireiškimu. — Sunku, tegu poniai neišsirodo, jog nieko nepasakiau — teikis man tiktai pavelyti laiks nuo laiko pasėdėti prie tojo kaminėlio.

P. de Verliere. Kiek sykių ponas panorėsi.

Lancy. Taigi — visados!

P. de Verliere. Ir net, jeigu išeičiau už vyro?

Lancy. O ne, ne, kas vėlei? poni nemanai apie tai?

P. de Verliere. O jeigu manyčiau?

Lancy. Nesakykie man to poni.

P. de Verliere. Vienok šiandieną arba rytoj ponas turėtum apie tai dažinoti.

Lancy. Taigi tas teisybė?... Bet ne! ne tiesa. Niekados čia nieko nesutikau, kurį galėčiau užvelgti.

P. de Verliere. Teisybė — bet šiandieną tikrai laukiu.

Lancy. Tai gerai išsirinkau! Buvau prisirengęs ant atsakymo... Bet, jeigu turėčiau priešą...

P. de Verliere. Ponas neliuskie! Visados surasi mano širdyje širdingą prielankumą. Ir visai neturėčiau nepaguodos pono apsireiškimui, jeigu — jeigu jau nemylėčiau... Ar galima daugiau ką pasakyti...

Lancy. Tasai balsamas nepalengvis mano kentėjimo. Velyčiau šimtą sykių nepatikti poniai, bet vienok niekas kitas lygiai nepatiko. Jeigu panorėtum mane pradžiuginti!...

P. de Verliere. Ne, noriu poną išgydyti. Panašiame priepuolyje geriausiai perdalinti klausimą iš sykio. Pavelykite man ponas apsakyti mažą historijėlę.

Lancy. O! net ir dvi.

P. de Verliere. Ponas pažįsti ponią de Valincourt?

Lancy. Taip, žinau!

P. de Verliere. Kaip jau žinoma, toji puiki moteris sirgo tifo liga, o po ligos josios plaukai pražilo.

Lancy. Ir kas gi toliaus?

P. de Verliere. Vyras mylėjo ją. — Pakol pavojus gręsė jai, jis labai sielvartavo, gailėdamasis, idant nepragyventų josios. Stebuklu pasveiko.

Lancy. Pražilusiais plaukais.

P. de Verliere. Pražilusiais plaukais — ir nuo tosios valandos ponas vyras praleidžia klube visas naktis. Ką ponas ant to pasakysi?

Lancy. Hm!

P. de Verliere. Kaip tai hm! — ponas jį užstoji?

Lancy. Iki tulo laipsnio. Nes įsivaizdinkite, poni sau narsų jaunikaitį, kursai išgelbsti nuo mirties mylinčią geltonplaukę, o čia umai plaukai išrodo yt pipirai sumaišyti su druska!

P. de Verliere. Kaip jųs visi vienodais esate!— Bukie gi gera, ištikima, o ar jųs atkreipiate į tai atidą? — jums visiems plaukųspalva arba nosies išvaizda. Lai buna valia buti kokiete, net egoiste, tas nesumažina vyro meilės, priešingai gi, — padidina ją kartais; bet vienas pražilęs plaukas arba ženklas po raupais, oho!... visa meilė ir laimė pražuvo... O aš prieš valandėlę buvau taip juokinga, jog gailėjausi pono.

Lancy. Su pavelejimu — tame visame neina apie mane, tiktai apie poną de Valincourt.

P. de Verliere. Kurį ponas ištesini, kurį pagiri, kurį esančiame prietikyje ištikrųjų sektumei. Bent turėkie ponas drąsos išpažinti savo persitikrinimus.

Lancy. Stengkimės pirmiaus susiprasti, — kuriam poni iššauki procesą? — ponui de Valincourt ar man?

P. de Verliere. Jam, ponui ir visajai vyrų lyčiai už jusų paženinantį mylėjimo budą, kursai stato mumis rasinių šunyčių ir tyro kraujo arklių eilėsna.

Lancy. Ištikimausiai! Kiekviena moteris turinti pretensiją prie jausmų opumo, pageidauja mintyse buti mylima ne tiktai del gražumo, bet dar nori, idant mylėtų josios širdį josios sielą! Jog tai žinoma!

P. de Verliere. Reikalavimai perdaug juokingi, — ar ne tiesa?

Lancy. To nesakau, bet ką poni nori?... vyriškis yra juk labai žemiškas, prozaiškas sutvėrimas, į kurį meilė įsigilina per akis.

P. de Verliere. Taigi, tą ir turiu užmesti tam prozaiškam sutvėrimui.

Lancy. Ant nelaimės, yra tai gamtos tiesa, nuo kurios abi rųši lygiai priklauso — jusų taip-pat, kaip ir musų.

P. de Verliere. Tai paskala!

Lancy. Su pavelijimu... Ranką ant širdies padėjus, pasakykie, poni, jeigu mylėtum kurį, o tasai nekuriame puikiame rytmetyje umai pasirodytų vienakiu. Ar tai neatšaldytų jusų meilės?

P. de Verliere. Kaip prastai supranti moteris, mano pone de Lancy! Jeigu kuri iš musų pamyli vyriškį, tai ne del jojo gražių akių, bet del minties ir širdies ypatybių, o kiekvienas priepuolis tiktai padidina švelnumą, idant tuomi pradžiuginti numylėtąjį ir nuraminti jį nelaimėje.

Lancy. Taip, per savaitę — gali buti.

P. de Verliere. Per visą gyvenimą.

Lancy. Labai žingeidu, kaip gi poni išeitum iš panašaus mėginimo?

P. de Verliere. Jeigu bučiau tiktai persitikrinus, jog ir jisai lygiai išeis sveikas iš to, ką jam prirengiau.

Lancy. Jisai?... kas?...

P. de Verliere. Tasai, kurio laukiu.

Lancy. Taigi poni ištikrųjų lauki ko-nors?

P. de Verliere. Delko-gi kito nupudravau plaukus? Pasakysiu jam, jog pražilau laike jo atsitolinimo, kas mane priverčia pudruoties, idant mano galva neišrodytų... kaip tai ponas pasakiai? — yt pipirai sumaišyti...

Lancy. Su druska.

P. de Verliere. Taip, su druska. Jeigu patėmysiu jame mažiausį svyravimą, viskas musų tarpe bus pertraukta.

Lancy. Ar ištikrųjų?

P. de Verliere. Prisipažįstu ponui.

Lancy. Tokiame atsitikime dar galiu vilties netrotyti.

Kaimas ir miestas.

I.

Gyvenimas bėga greita srove. Ji išardo visus užtvenkimus, kurie stengiasi sulaikyti ją ant kokionors jos veikimo laipsnio ir neleidžia jai išsilieti kas-kart įvairesniais reginiais.

Imant nuomones musų prosenuolių ir net nesenai apleidusių šį pasaulį, galima but sudaryti platų apkaltinimo aktą priešais žmonių savaimi išsitikėjimą, pasiremiant kurio buvo manoma, kad visuomeniškas gyvenimas pabaigė savo susidarymo bei formavimosi veikimą jau tada, kada pagamino tokį visuomenės sutvarkymą, kuriame mes dabar gyvename. Miestų historija ne kartą duoda mums progą patirti tą žmonių palinkimą uždėti šventvagiškai ranką ant to galingo gyvenimo pirmyneigos bei tobulinimosi proceso.

Franciškas I (1494—1547), pasididžiuodamas savo sostine, taip apie ją išsireiškia pasikalbėjime su Karoliu I: „Paryžiaus miestas ištiesų sutalpina savyje visą pasaulį". Nėra tikrų statistikos žinių, parodančių, kiek skaitės tada Paryžiuje gyventojų, sunku manyti, kad tas gyventojų skaitlius šitame mieste butų siekęs virš 400,000 žmonių; labai galimas daiktas, kad ta skaitlinė buvo daug mažesnė. Musų dienų paryžietis nusijuoktų, jei kas stengtųsi sulyginti Lioną ar Bruselį su „visu pasauliu.

Franciškas I buvo vienok, ant tiek išmintingas, kad apsirubežiavo tik vienu pasididžiavimu iš Paryžiaus miesto augimo. Kiti gi galę turintieji valdonai, matydami, kaip miestai sutraukia žmones iš visų krašto kampų, manė, kad jų priedermė yra kokiais-nors budais sulaikyti šitą negeistiną apsireiškimą. Buvo išleidžiami įvairios rųšies paliepimai, stvertasi visokių įrankių. Viskas perniek! Gyvenimas nunešė viską, kas pasipainiojo ant kelio panašiai, kaip upė laike didžio potvinio nuneša tiltus ir suardo užtvenkimus.

Tai buvo 1593 metuose. Ant Anglijos sosto tada sėdėjo karalienė Elzbieta. Ji persitikrino, kad Londonas savo plotu ir gyventojų skaitliumi perviršijo visus daleistinus rubežius ir kad tolimesnis miesto augimas grumoja puolimu tenai doros ir tinkamos tvarkos. Taip viename iš tuolaikinių kanceliariškų aktų skaitome, kad Londonas diena iš dienos auga ir didinasi, pripildo jame esančius namus nesuskaitomomis šeimynomis ir užlaiko didelius gyventojų burius, kad „padėkavojant tam platinasi įvairios ligos, valgomi gi daiktai falsifikuojami". Tuom užrupinta karalienė išduoda paliepimą, — „idant nuo šio laiko nei vienas žmogus neišdrįstų statyti naujų namų arčiau, kaip trįs mylios nuo miesto vartų". Londonas, kuris savo didumu taip pergandino tos valstijos valdžią priskaitė tada vos apie 150,000 gyventojų. To miesto gyventojų skaitlius dabar priauga kasmet daugiau, negu ant virš paminėtos skaitlinės. Kasmet prie Londono prisideda tartum naujas miestas, kurs savo didumu lyginas Anglijos sostinei XVI šimtmečio.

Dideli miestai — tai paprasčiausias apsireiškimas musų laikų civilizacijos. Gyventojų skaitlius Londone dabar siekia virš 7 milijonų žmonių, t. y. Anglijos sostinė dabar priskaito daugiau gyventojų, negu Švedija ar Holandija. Daugelis iš valstijų, kurios sulošė nemažą rolę historijoje, neturėjo tiek gyventojų. Didelis miestas uždeda dabar savo ant-

spaudų ant visos tautos kulturos: Hohenzolernų monarchijoj (Vokietijoj) ant 19 gyventojų išpuola vianas berlinietis, Anglijoj gi iš septynių anglų (išimant Skotlandijos ir Irlandijos gyventojus) vienas išpuola londonietis! Žmonės taip priprato prie didelių miestų, kad, piešdami sau išsvajotus ateities paveikslus, negali sau persistatyti pasaulio, kur nebut didelio namų sukimšimo masės visokios rųšies atmatų ir tvankios nuo dumų bei kitų smarvių atmosferos. K. Riše savo svajonėse apie tai, kokie bus visuomenės sątikiai gale šio XX metašimčio, nupiešė dviejų valstijų paveikslus: Londono ir Paryžiaus. Kiekviena iš tų valstijų, anot jo, turi po 10 milijonų piliečių, turi savo valdžią, savo reikalus visai atskirus nuo reikalų to krašto, kuriame jie randasi. Šitos skaitlinės visai nenustebis skaitytojo, nes panašųs pavyzdžiai pripratino jį prie tokių apsireiškimų.

Amerikoj, kaip ir Europoj, miestai auga, kaip grybai po lietaus. Chicago 1837 metuose skaitėsi visai nedideliu miestuku, 1880 m. turėjo apie 800,000 gyventojų, dabar gi, kaip žinome turi virš dviejų milijonų gyventojų. Berlinas taipgi gali tarnauti pavyzdžiu stebėtino smarkaus miestų augimo.

Su miestų augimu surištas vienas apsireiškimas kuris turi labai didžią svarbą, gvildenant klausimą kaslink didžios permainos, įvykusios kaimo ukininkystėje.

Bute nt miestų gyventojų skaitlius visur auga daug smarkiau, negu abelnas krašto gyventojų skaitlius. Tokiu budu skaitlius žmonių, gyvenančių kaimuose, sulyginant su abelnu viso krašto gyventijų skaitliu, visur puola žemyn, sodžius vis silpniau ir silpniau duoda tą ar kitą pakraipą visuomenės progresui.

Vokietijoj, periode 1871—1895 mm., žmonių priaugimas siekė:

kaimuose	— 0,4%
miestuose kur gyventojų skaitlius siekė	
2,000—5,000	+40%
5,000—20,000	+54%
20,000—100,000	+71%
augščiau 1000,000	+258%

Francijoj gyventojų skaitlius išaugo laike:

	1800—85 m.	1891—96 m.
Visoj valstijoj	42%	0,46%
miestuose, kur gyventojų skaitlius siekė virš 100,000	268%	3,6%
Paryžiuje	328%	4,2%

Anglijoje iš abelno gyventojų skaitliaus miestuose (tame skaitliuje fabrikacijos sritis) ir kainuose sekančiais metais gyveno:

	1861	1871	1881	1891
miestuose	62,3%	64,8%	66,6%	71,7%
kaimuose	37,7%	35,2%	33,4%	28,3%

Beveik tą patį galima patėmyti ir visose kitose Europos valstijose.

Tas pats apsireiškimas turi vietą ir Suvienytose Am. Valstijose. Kada čia buvo įvesta konstitucija, ant 30 gyventojų išpuolė tik vienas miestietis; tada buvo tiktai 6 miestai, kuriuose galima buvo priskaityti virš 8,000 gyventojų. 1890 m. miestų gyventojų skaitlius pasidaugino ant 41% viso gyventojų skaitliaus.

Periode nuo 1880 m. iki 1890 m. gyventojų skaitlius Suv. Valstijose užaugo:

Visose valstijose	24,86%
kaimuose	12,66%
miestuose	47,07%

Šitas charakteristiškas naujausios epochos apsireiškimas, išsiliejantis procentiškame kaimo gyventojų skaitliaus puolime, kartais eina labai aštrioje formoje—kaimų gyventojų skaitlius puola ne tik procentiškai, imant visus krašto žmones, bet ir absoliutiškai. Absoliutiškas kaimo gyventojų skaitliaus puolimas ypač aiškiai apsireiškia Anglijoj. Skotlandijoj, periode 1881—91 m., priaugimas ir puolimas gyventojų skaitliaus buvo šitokis:

kaimų srityse	—6.26%
mažuose miestuose	+6.26%
vidutinio didumo miestuose	+20,51%
didžiuose miestuose	+12,63%

Iš dvylikos apskričių, ant kurių padalytas Wales'o provincija, dešimtyje gyventojų skaitlius sumažėjo: dviejuose iš jų gyventojų skaitlius beveik lygus 1851 m. skaitliui, viename puolė iki 1831 m. skaitlinės; galop, dviejose — iki 1821 m. gyv. skaitlius. Tuom pačiu laiku Glemorganširo prov., kur išsiplėtojo geležies pramonija, gyventojų skaitlius stebėtinai pakilo. Visoj Anglijoj bėgimas iš kaimų taip smarkiai išsiplėtė, kad atkreipė atidą spaudos ir sutvėrė speciališką literaturą. Presa davė tam apsireiškimui net tam tikrą užvardijimą, paimtą iš Biblijos ir priminantį masinį iškeliavimą Izraeliaus sunų iš žemės Egypto. Rural exodus (kaimiečių išeivystė). Jau ne mažas išrinktųjų skaitlius (skaitoma pas Anderson'a ir Grahamą), ne žydinčioji kaimo jaunuomenė, ne atskiri daugiau turi energijos vaikinai ir merginos kraustosi į miestus. Šitas veržimasi perėjo visus rubežius. Kaip tie, kurie įstengs prisitaikinti prie miesto gyvenimo, taip ir tie, kurie negali turėti ant to jokios vilties,—visi jie meta žemdirbystės įrankius ir skubinasi į miestus."

„Kada aš klausinėjau šimtus žmonių, atėjusių iš įvairių vietų" — sako kitoje vietoje tas pats tyrinėtojas, — „aš visad gaudavau vieną ir tą patį atsakymą. Geresnieji ir daugiau sumanantieji darbininkai palieka kaimą ir apsigyvena miestuose... Kreipiausi aš ir pas apysenius kaimiečius ir klausinėjau jų apie priežastis jų bėgimo iš kaimo. Paprastai man atsakydavo, kad tik kvailiai pasilieka kaime, nes tenai negalima uždirbti tiek, idant but galima vidutiniškai gyventi, ir kad visai nėra vilties, jog ateityje bus geriau. Daugiausiai pasikalbėjimas baigėsi išreiškimu pasigailėjimo, kad jie dar jauni budami nedasiprotėjo persikraustyti miestan".

Stebėtinai tankiai galima sutikti Anglijoj kaimo nykimo paveikslą: užsegti langai, užmuštos durys, tušti kambariai...

Bet juk Anglija visai nėra išėmimas; ekonomiškos spėkos, iššaukiančios tas visas permainas tarpe vietinių Anglijos gyventojų, tenai apsireiškia tik su didesniu intensiviškumu. Daugelyje kitų kraštų galima patėmyti tą patį absoliutišką kaimo gyventojų skaitliaus puolimą.

Francijoje 1886 m. buvo priskaityta 29 departamentai (iš viso skaitliaus 87), kuriuose žmonių skaitlius absoliutiškai sumažėjo, sulyginant su pirmiau darytu žmonių surašu; 1891 m. skaitlius tokių departamentų pakilo iki 55, 1896 m. — iki 63. Jau 1886 m. žmonių skatlius nekuriuose iš jų buvo lygus skaitliui 1851 m.

Panašų absoliutišką kaimo gyventojų skaitliaus sumažėjimą galima patėmyti ir nekuriose Vokietijos provincijose, ypač laike paskutiniųjų keliolikos metų. Iš 546 Prusijos apskričių t. v. kaimo apskričių priskaitoma 489, iš kurių 210 gyventojų skaitlius absoliutiškai ėjo mažyn 1885—1890 m. periode; iš jų 148 guli į rytus nuo upės Elbos, o kitos į vakarus.

Kaimų gyventojai veržiasi į miestus ir į vietas, kur daugiau yra dirbtuvių, pasitikėdami surasti ten geresnį uždarbį ir įdomesnį bei vispusiškesnį gyvenimą. Padėkavojant didžių miestų įtekmių, ukininkystės bei žemdirbystės darbą jie skaito labai žemu, juos paniekinančiu, darbu ir sarmatijasi nešioti savo tėvų-protėvių drabužius. Ir šitas traukimas į miestą apsireiškia visur — Anglijoje, Vokietijoje, Francijoje; jis iššaukia visur tas pačias pasekmes — neapkentimą viso to, kas perėjo iš senesnių laikų

Ypač smarkiai kraustosi į miestus jaunuomenė. Ant nelaimės, musų laikuose kaime įsivyravo kokistai neapkentimas plugo bei žagrės, kokis tai paniekinimas kaimo „sermėgos", kurią jaunuomenė tuoj po atvažiavimo miestan permaino ant „sportiško" švarkiuko, o vietoj sodžiaus kepurės užsideda „naujausios mados" skrybelę; su „cigariuku" dantyse, naujai iškeptas miestietis traukia į save kenksmingus dūmus, nes tai yra „madniai" bei „miestiškai". Pribunančios į miestus merginos dar greičiau „nusikrato" tą neapkenčiamą kaimo išvaizdą: užsitubdžiusios ant galvos skrybelę su milžiniška plunksna arba su kokiu „įstabiu bukietu", jos greičiau prisipažintų papildžiusios didžiausią nuodėmę bei blogą darbą, negu prisipažintų, kad jos paeina iš kaimo. Ir beveik kiekvienas iš tų kaimo vaikų, išsikraustęs miestan, ant visados pragaišta kaip del savo šeimynos, taip ir del gimtojo krašto...

Iš rusų kalbos vertė **Geidutiškis.**

DRAUGUI.

Tegul visi jie peikia vargšę šalį
ir godžiai klauso kvailio pritarų, —
aš vienas tik nekeiksiu savo dalį:
man gera čia tarp užmiršties tyrų.
Vaidentuvės jaunystės malonios
bučiuojamos dažnai bangose inkvėpimo,
aš nepasilgau žmonijos tuščios
ir jos taip širdį slėgiančio siutimo.
Tegul jis sau...

Pavėnyje berželio
dabar man gera: jo šakų tylaus
siuravimo maloniai sužavėtas,
ko tai puikaus, nepaprasto klausaus...
.....
Augštai ten skamba linksmojo paukštelio
daina; jos garsas tolumas neapgalėtas
tai ir kutena dabar mano ausį,
slaptai į aidą virtęs maloniausį.

O, drauge mano mielas! Pas mane
ateik čionai bangosna užmiršties;
ateiki vėl lipšnus, ramus... Tave
regėti nenustojau dar vilties.
Dar man esi tu mielas, kaip seniau...
Aš noriu tau sapnus dar įstabiau,
negu pirma, apreikšti, atidengti,
stygas kanklių užgauti iškiliau
ir ateitin išvieno žengti.

Čia viskas ir gera ir mielu;
kur tiktai žiuri — vien tikra laimužė;
visi darbuojas — ir žiurėt dailu
darban jų tan.

Už kaimo tuoj giružė
senovės giesmę gainioja kartoja
ir, rodos, savo prieglobstin vilioja
mane svajojantį: taip jos aidai
yra galingi, taip ji slėpininga,
kad net ne vieną sykį pats manai,
ar čia tiktai ne galė prajovinga
yra paslėpta josios šakose...
Tiek įstabumo giriose!

Drauguži! Tik tavęs man truksta dar...
Tu irgi mėgsti tą širdies ramybę.
Ateiki, ataskriski, vai, dabar
čia pas mane: čionai abudu,
atjausdamu gamtos didybę
gerėsivos šnekta giružės.

Mudu
svajosiva kaip kad seniau tenai
svajojova rytais ir vakarais...
Deja! kaip buvo puikus tie rytai...
Ar atmeni?

Dangus jau rausta. Eterais
vos, vos kruvelė debesų banguoja,
o saulės dar vis nėra. Paupiais
vien šėmas rukas. Kažinkas dainuoja
Tenai toli... toli... už to upelio...
Turbut, piemuo, kad mintis išblaškyti,
kurios užgulo širdį jo jaunutę...
.....
O mudu tyliai stovėva ant kelio
ir ta daina graudžiaja suvaržyti
tik žiurėva į kilstančią saulutę...
.....
Gerai anuomet buvo!...
.....

Zigmas Gaidamavičius.

Sofija Čiurlionienė (Kymantaitė).

DAILĖS PRASMĖ GYVENIME.

įsikerėti tas supratimas, kad dailė tai ne šventadienio pramonėlis, galimas ir reikalingas tik tiems, ką turi ištekliaus tam dalykui, bet kad tai yra dvasios duona. Pačioj pradžioje dailės plėtojimos taip ir yra. Visiems lygiai yra reikalinga dailė.— ji lygiai ir auga. Bet su laiku luomų nelygybė, kapitalizmas, skiriantis žmones į laisvamanius ir vergus, į turinčius laiką ir neturinčius, į ieškančius sau pasilinksminimo ir į traukiančius jungą, turėjo atsiliepti ir dailėje. Verguose pažeminta, nuskriausta, prislėgta siela savo teisių retai bejieško. Laiką ir pinigus žaisti daile teturi tie „laisvieji". Tas pats, pančiojantis rankas-kojas, gyvenimas atiduoda dailininkus į glėbį tų norinčių, nors dailininkui ne tiek svarbu, kame ir kaip jo veikalas gyvena, kaip svarbi jam ta gimdymo valanda — taigi palengva prieina prie to, ką matome dabar, kad laisvuosius nuo belaisvių, šviesiuosius nuo tamsiųjų ištisi šimtmečiai skiria — ir tame atvejyje sulyginimas, anaiptol negalimas, nes nei vieni tą bedugnę peršokti galės, nei kiti — atgal grįžti. Taip išrodo iš vienos pusės, bet iš kitos žiurint taip blogai nėra. Ne kapitalizmas dailę palaiko, nes dailininkai dažniausiai varge ir skurde gyvena ir miršta, pirmieji juos jaučia ir priima taip-pat skurde gyvenantieji šviesuoliai-darbininkai, tas taip vadinamas, inteligentų proletarijatas. Ne kapitalizmas, bet gyva siela, jaučianti siela palaiko ir stumia pirmyn dailę. Juo daugiau bus tautoje žmonių, išauklėtų tame supratime, kad dailė, tai dvasios duona, juo labiau visa tauta dalyvaus tame gyvenime, kurį išrinktieji jos sunųs jai rodys, ir tuomet pats savaime išnyks dailininkų prigulmingumas nuo atskirų kapitalistų, nes visa tauta reikš savo dėkingumą taip, kaip to gyvenimo sąlygos reikalaus.

Tolimi idealai-visados išrodo nepasiekiami, negalimi—utopija, bet atradus tikrą taką, supratus, kaip žengti, ar gi jie neprisiartįs. Tikriausis takas, tai tinkamas auklėjimas jaunimo, apskritai, neišauklėtų luomų. Taigi auklėti tą grožės pajautimą gražiais turinio ir formos pavyzdžiais, auklėti tą „gerą valią" ne laikraštininkų pludimais, bet nuolatiniu, uolum žymėjimu menkiausios smulkmenos, kuri graži ir pažymėti verta. Takas ne taip sunkus ir tolimas ir jeigu iššluoti ir išmesti tik visus suktus dirbtus, žemus apie dailę supratimus — tai ta augščiausioji dailė išrodys taip aiški ir suprantama, nes juk stačiai iš žmogaus širdies auga. Čia kaip tik noriu priminti vieną atsitikimą, buvusį Kaune laike pirmosios parodos. Laikraščiuose buvo paskelbta, kad nesuprantantiems, o norintiems bus aiškinama, ką paveikslai reiškia. Apsiėmė tai daryti žinomas dailės mylėtojas p. Tadas Daugirdas. Į parodą atvyko senukas kaimietis ir tuojau įėjęs į pirmąją salę, kame kybojo Stabrausko portretai, pareikalavo, kad sulig pažadėjimų, butų jam viskas paaiškinta. Po visą parodą vedžiojamas klausė atidžiai klausinėjo šį-tą, pagaliaus į M. K. Čiurlionies salę įvestas, apsižvalgęs, pratarė: „Čia man nereikia išaiškinti, aš čia pats gerai suprantu". Ir nustebino tikrai savo vadovą nepaprastais, o tinkančiais paaiškinimais. Jo buvo žiurima vaiko žvilgsniu. Ir tikrai tik puskulturos pagadinti žmonės nenujaučia tyro šaltinio. Nereikia taigi arba to prileisti, arba (kas labai sunku) nuvalyti nuo to pagedimo, suteikti kulturinį supratimą.

Visa tai kalbėdama, turiu omenyje tik musų sątykius ir sąlygas, musų augimą ir plėtojimos. Visa tai sakyti privertė mane viena mintis: lietuviai turi didelę dovaną — sielą, palinkusią reikšti save dailėje ir lietuviai tos savo dovanos nesupranta ir puskulturos siekdami gaišina, gadina savo prigimtą skonį. Kaimietei nebegraži rinktinė priekaištė, gražesnė miestelyje už kelius skatikus kartuninė, nebegraži daina „Sėjau rutą", daug gražesnė kokianors kazoko ar mozuro gaida su pritaikintais lietuviškais žodžiais ir priegaida dra-la-la, dra-la-la. Išsinerdami iš savo kailio, o toli gražu negalėdami įsinerti taip greit į kulturinio europiečio kailį, musų inteligentai, kaip ta kaimietė priekaištę, gauna už kelis skatikus iš trečios rųšies šaltinų visa, kas jų aistetiškus troškimus užganėdina. Dailininkas X paklausė pono Y: „Iš kur tamsta, meldžiamasis, ištraukei tuos paveikslus? —Y—O ką? nebrangiai man atsiėjo po tris rublius, tik, žinoma, salione kabindamas turėjau rėmus įtaisyti gerus — kainavo po 7 — viso labo 20 rublių darbo" — tamsta pastebėjai? — Dailininkas, arti priėjęs ir pirštu paveikslą pabraukęs, suprato, kad ištikrųjų „rankų darbo" esama ir... na ir nieko. Imama tai, ką duoda provincijonalinės krautuvės, be nuovokos, kas ko vertas, kas auksas, o kas varis.

Girdime juk kiekvieną dieną, kaip, kad pagyrus židinčią, svaiginančią kvapu rožę, sakoma: graži, tarytum iš poperio padaryta. Apie mergaitės gražumą sakoma: tai graži, lėlė ir lėlė, niekas nesakys, kad gyva. Susilauksime dar to, taip skonį beauklėdami, kad giedoriui pagirti sakysime: gramafonas ir gramafonas, niekas nesakys, kad tai gyva kakarinė, tai gražumas!

Perkama ir puošiamasi tik todel kad pas „kitus ponus" irgi viso ko pripirkta prikrauta. Kuomet lietuvis išeina iš liaudies tarpo ir pakliuva į puskultura, jos tyras šaltinis suterštas, o tas dailės pasaulis, kuriame viešpatauja Leonardo da Vinci, Schally, Bethoven'as — nepasisekimas gal vien todel, kad progos nebuvo susitikti. Ir geresnioji žmogaus dalis pakasta, prislėgta. Vienas kitas tvėrėjas meta savo žodį, pajutęs savyje tą energijos pilnumo, bet tautiečiai ne labai tegirdi to linksmaus šauksmo, į gyvenimą vedančio — ne labai tesupranta, kam reikalingas tas darbas, jų visą norą atenkina krautuvė. Kuomet gyvenimas Lietuvoje buvo paprastas, primitivis — dainomis tauta gyveno ir viską gyvenime nepasiekiamą, gyvenime nepaguodžiamą siekė ir guodė dainoje. „Dainų berneliai" dainavo, o visi, visi kas gyvas pritarė. O šiandien dailininkų gaminantis žodis kįla į tas augštybes, kur ir visos žmonijos dvasios sostas, o klausytojai nebeina kartu. Kiek leidžia išteklius, padaro ją „šventadienio pramonėliu" — bet nereikalauja jos, kaip duonos — ir slopsta dvasia. Tečiau troškimas yra. Gražus butas, gražus drabužis, gražus vakaras, gražus gramofonas, kalbama nuolat. Na ir tie neleimingi „rankų darbo" paveikslėliai irgi parodo norą kad ta siena butų papuošta, ir tie čirškantieji ir šnypščiantieji gramofonai rodo, kad ausiai gaida brangi. Kuomet nustojama šviesaus vaiko žvilgėsio, tai jau kįla kitas rupesnis, kaip perbristi klampynę, kuria apsuptas gaivinantis šaltinis, kaip atskirti grudus nuo pelų, kaip pažinti, kame ta teisybė ir ta grožė o kame tuščias mėgdžiojimas. Reik kreiptis į nemirštančius visos žmonijos dvasios veikalus, sugaut jų pulsą ir sučiupt tą patį pulsą tvaksinti savyje. Keistas čia yra dalykas: niekas nėra, rodos, taip tarptautinis, kaip dailė, tiek pamatiniai dalykai bendri visai žmonijai — o drauge su tuo kiekvienis tautos veikalai turi savo veidą. Tas faktas jog dailė kįla iš to jausmų pilnumo, yra visiems bendras, individualis gi bus — **kaip** pasakyta, o išdalies ir **kas** pasakyta. Priėjus prie to šaltinio visiems bendro — gal savo „aš" suprantamesnis bus.

Dar yra čia vienas nemelagingas ženklas: dailė visados labai **brangi**, už ją mokama sveikata, jaunyste, gyvenimu, ji yra tas tyras šaltinis, kuris, visai ir nemanydamas apie tai, pakelia, ramina, per skausmą į saulę veda. Dailėje viskas nuo menkos smulkmenos (nuo išpjautos medyje tulpės) lig augščiausių regėjimų yra svarbu, rimta ir su pilnu atsidavimu daryta. Iš to svarbaus ir rimto išdygsta džiaugsmas, ne tas tuščias erzėjimas, tik šventas džiaugsmas, kad erškėčių ar rožių takais vistiek — tet į saulę juk einama žmonijos.

(Perspausdinta iš „Vilties".)

ko išsigimimo produktas.

Šeši psichiatrai pirmą kartą nagrinėjant jo bylą, šeši—antrą vienbalsiai pripažino, kad Sergiejus Martjanovas psichiškai sergąs žmogus.

Vienok tas dar nereiškia, kad jo liga lygi beprotystei. Delei to ir išėjo nesutikimias nuomonių tarp ekspertizos ir teisėjų.

Sergiejaus Martjanovo byla taip karštai svarstoma Maskvos laikraščiuose, taip apie ją kalbama visuomenės tarpe, kad galima tikėtis, jog tas procesas bus dar kartą peržiurėtas.

Lapkričio mėn. 1912 m. atsibuvo Maskvoje pirmas nagrinėjimas bylos apie užmušimą vasario mėn. 1911 m. Martjanovo — savininko vietinio restorano — milžino — „Martjanyč''. Jį užmušė jo vyresnysis sunus Sergiejus.

Piktadarystė buvo papildyta prie sekančių aplinkybių. Martjanovo vaikai gilios nakties laiku išgirdo nežmonišką savo motinos šauksmą; kada gi visi subėgo kam barin, iš kurio girdėjosi šauksmas, pamatė negyvą savo tėvą, plaukiojantį kraujo latakuose. Namuose kilo baisus trukšmas, — pribuvo policija, gydytojai, bet žmogžudžio niekur nesurado. Ant rytojaus po jo užmušimo policijos nuovadan atėjo Martjanovo vyresnysis sunus Sergiejus ir pranešė, kad jis užmušė savo tėvą. Plačiau viskas išsiaiškino laike tardymo.

Tardymas parodė, kad papildžius tą baisią žmogžudystę, Sergiejus su savo draugais tuoj nuvažiavo į paleistuvystės namus ir ten smaguriavo visą naktį. Užmušėjas linksmai pasakojo savo draugams apie tėvo nužudymą. Įėjęs į tėvo gulimąjį kambarį, jis pasislėpė po lovas ir ten pragulėjo tris valandas, pakol sulaukė jį sugrįžtant iš restorano. Užmušęs gi tėvą, jis dar nekurį laiką jį dergė ir vis pripasakojo: „Šuniui — šuns ir mirtis... dabar — tai restoranui bus gera reklama''...

Užmuštojo šeimyna susidėjo iš devynių ypatų. Martjanov'as — tėvas buvo labai gero budo žmogus ir praleido daug turto savo vaikų lavinimui. Ypač jis mylėjo sunų-užmušiką, kuris buvo labai ištvirkęs ir visai neklausė tėvo žodžių. Tėvas visaip mėgino jį suvaldyti, bet viskas perniek. Galop, tėvas manė atiduoti sunų cemento dirbtuvėn, bet tas griežtai atsisakė.

Klausinėjamas teisme, Sergiejus paaiškino, kad jis visai nenorėjo užmušti tėvą, o tik jį sužeisti už tą, kad jis tyčiojosi iš jo, nedavė jam valgyti ir norėjo patalpinti jį psichiatrijos ligonbutin.

Vieną dieną prieš tą užmušimą tarp tėvo ir sunaus (anot Sergiejaus žodžių) buvo padaryta sutartis viens antram netrukdyti; bet tėvas neišlaikęs savo pasižadėjimo.

Liudytojai parodė, kad Sergiejus Martjanov (užmušėjas) buvo, stačiai sakant, šeimynos „tirionas'', labai tankiai prievarta reikalavo nuo tėvų pinigų ir tankiai kalbėjo, kad užmušti tėvus yra jam menkas dalykas. Buvo parodyta, kad tėvas visus vaikus labai mylėjo; bet vaikai neatmokėjo panašia meile. Užmušiko sesuo pasakojo, kad brolis vogdavo iš tėvų namų daiktus ir pinigus ir viską praleisdavo ant paleistuvystės.

Galop tos bylos nagrinėjimas pasibaigė. Teismo prokuroras stovėjo už pilną apkaltinimą Sergiejaus, kaipo savo tėvo užmušėjo. Teisėjai pilnai pritarė prokurorui ir išreiškė nuomonę, kad piktadaris neužsipelno jokio pasigailėjimo, nes jis papildė tą baisų darbą, budamas pilnai sveikame prote.

Bet ne taip žiurėjo apgynėjai bei gydytojai-psichiatrai, ekspertizos sąnariai. Apginėjas prirodinėjo, kad užmušimas buvo papildytas laike jo protiško sumišimo. Po ilgų svarstymų galop liko pripažinta, kad Sergiejus Martjanov'as užmušė savo tėvą, budamas nenormališkame prote. Teismo nuosprendį publika sutiko labai trukšmingai. Teismas pripažino reikalinga atiduoti apkaltintąjį į psichiatrijos ligonbutį ir laikyti po tvirta priežiura; apart to, pasistengti išsiųsti jį gydyties į užrubežį; po dviejų gi metų nuimti uždėtą priežiurą.

Iš tėvo palikimo jam priguli 20,000 rublių. Teismo nuosprendį jis išklausė visai ramiai.

Tas procesas įdomus ne tiktai vietiniams gyventojams, ne tiktai žiurint iš vietinio, taip sakyti, Maskvos matymspuogio, bet visiems žmonėms, kaip jie į tą visą nežiurėtų, kaip tą visą nesvarstytų — tas procesas turi labai plačią visoumenės gyvenime reikšmę. Pirmiausia jis svarbus, kaipo musų laikų apsireiškimas, kaipo ženklas bei rodyklė atsinešimų, kurie viešpatauja Rusijoje tarpe šiolaikinių tėvų ir jų vaikų, ypač turtingesniųjų sluogsnių tarpe.

Procesas, kaipo toksai, ne pirmas iš eilės. Paskutiniais metais tankiai šen bei ten įvykdavo panašios žmogžudystės. Sunų rankos su pasididžiavimu ir pasiutimu smeigė baisų finišką peilį savo tėvų krutinėn, arba su revolveriu ardė ir truškino jų smegenis ar širdį. Panašiu budu stojosi ir šitas užmušimas. Visos tokios žmogžudystės rodo, kad jas iššaukia vienodos priežastis, vienodos gyvenimo sąlygos.

Praturtėjusių tėvų vaikaai, padėkavojant savo darbštumui ir sumanumui, pasirodo netikę jokiam darbui, greit ištvirksta, pilnai atsiduodami žemiems jausmams ir kuno geiduliams, ir tankiai, jei ir ne taip apverktinai, kaip S. Martjanovas, bet visgi labai blogai baigia savo gyvenimo dienas.

Padėkavojant ilgai ir drutai kovai už buvį jų tėvų-protėvių, juos pati gamta apdovanoja didžia energija, kuri likusi be jokio sunaudojimo atsakančiam darbui, padaro jų visus jausmus ir pobudį palinkusiais prie blogų darbų.

Kaltę už blogus ir kenksmingus visuomenei darbus, dauguma meta ant jų pačių—o tame yra daug neteisybės.

Jų kraugeriški pasielgimai, panašųs žmogžudystei S. Martjanovo, yra labai baisųs ir sujudinanti visuomenės jausmus, bet ar jie tik yra kalti tuose prasižengimuose?

Jie juk neužgimė žmogžudžiais. Jie užgimė tik su didesne energija, su galybe kovoti už buvį ir ar galima juos kaltinti už tą, kad jų auklėtojai, jų tėvai ir giminaičiai neišgalėjo duoti jiems progą sunaudoti tą gausią jų energiją, negalėjo pripratinti prie atlikimo naudingo darbų.

Jeigu tėvai ir auklėtojai augintų vaikus tinkamai, neišlepintų jų, nepripratintų prie tinginiavimo, niekingų pasielgimų ir papročių, bet kad jų mintyse įkunytų supratimą reikalingumo kiekvienam dirbti ir užsilaikyti žmoniškai, tai visoumenė ir nežinotų panašių kraujuotų dramų.

Iš šito atžvilgio S. Martjanovo procesas turi didžią visuomenišką reikšmę ir gal patarnauti persergėjimu visiems augintojams vaikų tėvams.

Pagal rusiškų laikraščių —

Juozukas-Juozelė.

MELAS.

Nochimaas Vasiljevič sunkiai atsisėdo ant suolo miesto sodne ir, nusiėmęs savo sulankytą, seną skrybėlę, padėjo ją šale savęs.

Po augštomis suagusiomis liepomis buvo vėsu, tarp medžių lakiojo ir čiulbėjo tukstančiai visokių paukščių, per tankias šakas medžių švietė spinduliai giedrios pavasario saulės. Viskas aplink judėjo, buvo taip gražu, ramu ir gera...

Bet ant širdies Nochimo buvo tamsu ir liudna, — viena kitai prieštaraujančios, geros ir piktos mintįs kankino jį ir pripildė jo sielą šalta tamsa...

Nejaugi visa tai, kas taip nesenai jam švietė, jį linksmino, tik viena apgavystė? Nes, jeigu tai butų teisybė, nejaugi tiktai vienas atsitikimas, — tiesa, baisus, neapmąstomas, — galėjo pavergt šitą teisybę ir, vietoj karštos šviesos, pripildyti sielą šituom sunkiu, sloginančiu šalčiu?...

Kada žydų tautoj pradėjo platinteis sionizmas ir su sykiu apėmė milijonus jos sunų, Nachimas pirmas atsišalino nuo jo: jisai suprato, kad pažadėtoji žemė gali but ne tiktai Palestinoje, bet visur, ir kad ji reikalinga ne vien tik žydams... Gimęs ir užaugęs tarpe rusų tautos, jisai negalėjo skaityti savęs svetimu šitai tautai. Jis mylėjo plačias lankas, tamsius miškus, skurdžius kaimelius, kur gyvena nuskurę, tamsųs bet begalo meilųs branguș žmonės, jis karštai garbino prakilnius šios tautos vyrus, laike nusiminimo dainuodavo rusų dainas, tautos nelaimėje jisai buvo pirmas kentėtojas, — žodžiu, jisai gyveno vienu gyvenimu su šia tau ta ir jei gu jis ir panorėtų, jokiuo budu ne galėtų atsiskirti nuo jos...

Ir staiga — šitos baisenybės... visi šitie lavonai, sužeisti, visas šitas žvėriškumas — vis tai buvo baisu, bet dar baisiau buvo tas, kad tauta, kurią jisai taip mylėjo, parodė jam, kad ne tiktai ne skaito jį savu, bet akyse šitos tautos jisai svetimas, maža to — priešas. Šitai buvo baisu, šitai buvo nepakenčiamai skaudu...

— Nejaugi tai teisybė ta jų Palestina? — manė jisai sėdėdamas ant suolelio pavėsyje, —nejaugi, ištikrųjų negali sugyventi žmogus su žmogumi? Nejaugi mes turim išeiti?... Juk tai neapsakomai skaudu, beprotiška!

Palestina jam visiškai svetima, o čion—čion jisai suaugo su gyvenimu, su tauta, su pačia žeme, visa savo vėle, visa širdžia...

Taip jisai suaugo, bet su juom nesusigyveno, jį veja, jis — priešas...

Tiesa, jie nekalti, bet tu visgi jiems svetimas.

Ir šitos mintįs dar baisiau suspaudė jam širdį...

Nochimas Vasiljevič giliai atsiduso ir nuvaikyti tokias sunkias mintis, išsiėmė iš kešeniaus suglamžytą laikraštį, ištaisė jį ir pažiurėjo į pirmutinį straipsnį. Pijus X prižadėjo kokiam tai „tamistai'' greitu laiku atlankyti vieną garsų italų vienuolyną, taigi viešai parodė, kad jisai nori sutraukyti ryšius, pasiliuosuoti iš Vatikano, — taigi redakcija ir laužė sau galvą apie tai, kokią įtekmę ant Europos politikos gali turėt šitas apsilankymas naujo popiežiaus.

Nochimas nusijuokė ir padėjo laikraštį: jisai niekados negalėjo suprasti šitų aiškinimų apie tokius politiškus klausimus: kur sėdi popiežius ir kaip sėdi — kas jam darbo apie tai, o juo labiau milijonams žmonių? Nejaugi žmogaus gyvenimas toks tuščias, kad persikėlimas popiežiaus iš vienos vietos į kitą gali sujudint jį?... Juk tai, galų gale, tiktai pukutis, nupuolęs ant bangų bedugnių jurių... O tuom tarpu redakcija stengiasi įkvėpt, stengiasi prirodyt, kad tai labai svarbu...

Pasiėmęs laikraštį jisai pažiurėjo į kitą straipsnį. Čionai kokstai „garsus profesorius'', pasiremdamas ant historijos ir mokslo, stengiasi darodyt kad esančios kokios-ten imtynės tarp dviejų kulturų: vokiškos ir rusiškos; čion taipogi paduotosios ištraukos ir iš priešų pusės kurie irgi remiasi historija ir mokslu... Nochimas skaitydamas straipsnį jautė, kad kiekvienas vokietis perskaitęs jį skaitys rusą priešu, o rusas — vokietį priešu. Jisai negalėjo suprast, kam reikalingi visi šitie moksliški aiškinimai su ištraukomis, nes liaudį, milijonus darbo žmonių, ne tik nemokina gyvenimo šitie mokslinčiai, bet ji nieko nė nežinojo apie juos. Jam rodėsi, kad jisai užtai nesupranta šito garsaus „mokslinčio'' kad jis mažai mokintas ir apšviestas...

Įdėjęs laikraštį atgal į kišenių, Nochimas užsimąstė apie tai, ką tiktai dabar skaitė...

Visas piktas gyvenime, kaip jam rodėsi, paeina nuo to, kad žmones perstojo buvę paprastais žmonėmis, o tapo kokioms tai etiketkoms. Jeigu ant vienos etiketkos parašyta „rusas'', o ant kitos „vokietis'' ar „žydas'', tai tarp šitų etiketkų butinai įvyksta nesutikimai; tiktai reikia nutrinti šituos parašus, tai yra tapti paprastais žmonėmis, kaip nesutikimai tuojaus liaunasi. „Ponas'' gali valdyti „tarną'', „ponia'' — tarnaitę, „generolas'' — „kareivį'', „katalikas'' gali degint ant laužo „eretiką'', — žmogus gi to viso negali. Etiketai viens su kitu gali elgtis visaip, žmonės gali tiktai žmoniškai, tai yra paprastai, teisingai, broliškai... Žvirblis visur, visada ir visame žvirblis; ir Ryme, ir Maskvoje, ir Londone, ir Japonijoj visur jis tiktai žvirblis, ir gyvenimas jo visur toks pat; medis visur medis, radasta visur ir visada radasta, — užtatai gyvenimas žvirblio, medžio radastos taip prastas, aiškus ir linksmas. Jau senai žmonėms pasakyta: „pažiurėkite ant laukinių lelijų, pažiurėkite ant dangiškų paukščių'', bet jie nenori suprast gilumo ir svarbumo šito šauksmo ir be paliovos išmįsli ja vis naujas etiketas ir tuom supainioja savo gyvenimą vis daugiau ir daugiau susipainioja, vargsta... Jų gyvenimas — tai plati scena, ant kurios jie lošia kokią-tai laukinę, kruviną, bepročių sutaisytą komediją; šiandien aktorius lošė valdoną, rytoj tarną, profesorių, kareivį, bet visą šitą jisai tik lošė, ištikrųjų gi — jisai tik paprastas žmogus... Taip, žmonėms tikrai reikia sunaikinti šiuos etiketus ir išnaujo tapti žmonėmis, kaip viskas iškarto stotų aiškiu, teisingu, geru...

Taip rodėsi Nochimui, bet milijonai žmonių nenorėjo matyt šito, nes jeigu jie suprastų, tai visados panorėtų buti žmonėmis...

Matomai, kas nors jo mąstymuose buvo neteisingo, — negalima gi daleisti, kad milijonai, milijardai žmonių ir ne tiktai tamsių, bet ir žinomų mokslinčių, profesorių, rašytojų nesuprato šito, kad tiktai jisai viens mato pik to šaknis, jisai viens supranta, kad vienatinis budas išgelbėti žmoniją nuo sloginančių ją vargų, — tai nutrinimas visų etiketų — pirmiausia savo, — ir tapti visiems lygiu žmogumi...

Kame gi gali but ta jo klaida?

Staiga jo mintis nutruko...

Kas tai yra?

Jisai įsižiurėjo.

Kitam šone sodo alejos, priešai jį sėdėjo moteriškė su vaiku.— Nochimas nepatėmijo kada ji atsisėdo. Ant sunykusio jos kuno karojo pilki suglemžti skarmalai, iš po suterštos skarelės matėsi kuokštai bespalvių plaukų. Jos rauksšlėtas, išblyškęs veidas, tarytum, buvo apmiręs, įsmeigtas į alejos smiltis akįse nebuvo nė minties, nė jausmo, — koksai tai baisus šaltis matėsi jose. Visa jos išvaizda buvo, tarytum, vienu kentėjimų riksmu ir tarpe šviesios pavasario linksmybės rodėsi kokia tai tamsi duobė, iš kurios žiurėjo kas tai neišpasakytai baisus. Išbalęs, apdriskęs vaikas, penkių metų, su kudlota, ruda gal va sėdėjo šale motinos ir tyliai, išsigandusiom akutėm žiurėjo ant žaidžiančių netoli dviejų baltai papuoštų mergaičių.

Kokia tai nežinoma, bet nepergalima spėka traukė Nochimą prie šių dviejų sutvėrimų.

— Kas su jumi? Jųs nesveikos?.. — paklausė jis, prisiartinęs prie jų.

Moteriškė pakėlė savo tuščias akis, matomai, stengėsi ateit į save.

— Gal aš galiu jums pagelbėti... — prakalbėjo Nochimas, sėsdamas ant suolelio, šale prisiglaudusio prie motinos vaiko.

Malonus jo balsas, rodėsi, sujudino atšalusią moteriškės sielą,— lupos jos staiga sudrebėjo ir iš akių pasipylė ašaros. Ji pradėjo neišpasakytai raudot ir užsidengė veidą rankomis... Išsigandęs vaikas dar arčiau prisiglaudė prie jos ir, stengdamasis atitraukt jos rankas nuo veido, meldė, kuone verkdamas:

— Mama... Mama, neverk... Mama, atidengk veidą...

Motina, neatsakydama, raudojo... Vaikas taip-pat apsiverkė, pakavojo veidą jos nuskurusiuose drabužiuose.

Baisus skausmas suspaudė Nochimo sielą. Rodosi viską jisai padarytų, kad tiktai nematyti perveriančių širdį, moteriškės keli tėjimų, šito nusigandusio verkiančio vaiko. Lengvai galėjo tą pasiekt — reikėjo tiktai nueit, pabėgt, bet ta pati spėka, kuri jį taip galingai pastumė prie šitų užslogintų sutvėrimų, galinga, augšta, nepergalima, vertė jį nepakenčiamai kankinties ir jieškoti išsigelbėjimo no šitų kančių...

Moteriškė pradėjo po truputį aptilt...

— Nagi, pasakykit, kas su jumis? — vėl užklausė Nochimas.— Gal but, aš, galiu jum pagelbėti...

— Oi, ne!... — užkimusiu nuo ašarų balsu atsakė moteriškė, linguodama galvą ir šluostydama ašaras.

— Tokia nelaimė, tokia nelaimė...

Ir vėl ji apsiverkė.

— Mama, neverk... Mama!...— nusigando rudukas vaikas, vėl glausdamasis prie motinos ir išpaniurų žiurėdamas ant Nochimo, tarytum, šitas nepažįstamas žmogus buvo priežasčia jo motinos ašarų.

— Jau geriau numirt, ne kaip tokias kančias kentėt... — tęsė moteriškė, vėl šluostydama ašaras. — Spėkų jau aš neturiu...

Ir su pertraukom, betvarkiškais žodžiais ji išpasakojo Nochimui apie savo nelaimę.

Trįs mėnesiai atgal ji pagimdė trečią vaiką, potam sunkiai apsirgo... Vaikas jos numirė, o ją nuvežė į logonbutį. Namieje pasiliko vyras, darbininkas vagonų dirbtuvėje, su dviem vaikais ant rankų: ve šituom ruduku Jonuku ir jo sesute, dviejų metų Mariute. Atsiminus apie Mariutę, moteriškė gailiai apsiverkė.

(Užbaiga bus.)

Nesurado.

(Pagal V. Brusianin'o.)

Ilgai jieškojo koriko... Ilgai svarstė, kas reikia daryti, kad pakarti gyvą žmogų...

Musų mieste yra protingų ir išmintingų žmonių, bet iš jų tarpo nė vieno nesirado, kuris žinotų, kas reikia daryti, kad pakarti žmogų.

Apie penkis metus atgal musų mieste buvo didelė šventė, buvo švenčiama 200 metinis to miesto gyvavimo jubilėjus. Bet per tuodu šimtmečiu niekuomet neprisiėjo pagalvoti apie žmogaus korimą. Buvo atsitikimų — žmonės patįs pasikardavo, bet kad kitiems butų prisiėję karti, tokio atsitikimo nebuvo.

Ir delko gi jie čia susirinko ir pasmerkė pakorimui baškirą Abrahimovą? Nebutų to padarę, tai nebutų nė tų nesmagumų ir rupesčių.

Ilgai jieškojo koriko... Daugiausia apie tai rupinosi kalėjimo viršininkas. Jam rodėsi, kad ešafotas, kaž-kokia tai budavonė. Stulpai, skersinis ir suolas, — visa tai turi buti juodai nuteplioti... Butinai juodai... Ir ilgai mąstė kalėjimo viršininkas, kokiuo budu visa tai reikia atlikti ir padaryti. Valdžia buvo prisakius, kad ligi Naujų Metų baškiras Abrahimovas turi buti pakartas.

Visuotiname kalėjimo tarybos susirinkime buvo svartoma, kas reikia daryti. Galop nutarė: reikia įkasti du stulpu, per juodu perdėti skersinį, o vietoje suolo— padėti kedę. Kalėjimo viršininkas sutiko su tuo nutarimu ir skubinai nubėgo į ligonbutį, pas daktarą. Jam kaž-ko pasirodė, kad ir gydytojas turi apie tai žinoti bei patikrinti — ar gerai jis padarė.

Gydytoją jis rado užsiėmusį. Persiprašė, pasisveikino su juo ir tarė:

— Evgenij Nikolajevič... Ar nežinote, kai viskas daroma? Jųs, žmogus mokytas...

— Kas taip?

Viršininkas pradėjo pasakoti jam. Gydytojo akyse pasirodė išgąstis, lupos susičiaupė, o rankos, kuriose laikė mažutes svarstykles, pradėjo drebėti.

— Taip, tai... tai... žmogžudystė...

Daktaras skubinai užsidegė papirosą, pasitaisė akinius ir pridurė:

— Ir kur man apie tai, Petras Vasilič, žinoti.

— Ar bus tai padaryta sulig įstatų?

— Nežinau,—atsakė gydytojas.

Nieko nedažinojęs nubėgo Petras Vasilič pas kalėjimo šventiką (popą). Jam kaž-kodel rodės, kad jau šventikas, tai tur žinoti ir delto — kadangi tai buvo senas žmogus, kuris tarnavo pulke ir dalyvavo rusų-turkų kare.

Šventikas sėdėjo savo mažoje raštinėje ir pynė žilus plaukus į mažus kuokštelius.

— Tėve Ivane, ar nežinote gi jųs, kaip visa tai daroma?

— Kas taip? — paklausė šventikas, bet tuč tuojaus atsiminė apie baškirą ir jo balsas užsikirto.

— Ar sulig įstatų aš viską padariau?

— Nieko negaliu aš jums, gerbiamas Petrai Vasilič, patarti.

— Juk jųs buvote ir pulko šventiku ir kare dalyvavote. Nejau-

gi jųs nematėte, kaip ten kardavo kariškus šnipus.

— Neteko matyti.

Jiedviejų kalba nesirišo ir beto, vienas ir kitas saugojosi, kad nepasakius to, kas galėtų atnešti nesmagumų.

Nors stropiai jieškojo, bet ilgai nesurado koriko.

Kalėjimo užveizda, norėdamas atsižymėti, norėdamas vyriausybei pasirodyti savo darbštumu, stengėsi iš visų spėkų.

Aplaksčė Ulanovas visą miestą jieškodamas drąsuolio, kuris apsiimtų pakarti gyvą žmogų. Buvo jis ir „Siberiškoje slabodkoje", kur kaimiečiai, seni ir jauni, atsižymėdavo muštynėmis ir... Bet ir čia nerado „galvažudžio", kuris apsiimtų karti gyvą žmogų. Aplankė Ulanovas taipogi ir kaimą Pismianką, kuris buvo šešis varstus atstu nuo miesto. Pasklido garsas, kad Pismiankoje gyvena žmogus, kuris savo gyvenime korė žmones. Pismiankiečiai net supyko už tai ir paaiškino:

— Apie penkis metus atgal atėjo pas mus koks tai svetimas žmogus... Atėjo pernakvojo, o rytą metą Dievui dušią atidavė... Mirdamas prašė, kad jam dovanotų. Tarė jisai: „Tarnavau aš, prakeiktasis, užu koriką. Dovanokite man, krikštytieji žmonės"... Tai ir viskas. Nudien jokio koriko tarp musų nėra.. Mes tokio darbo nenorime.

Vyriausias kalėjimo užveizda, Nikitinas, taipogi norėjo valdžiai pasirodyti bei užsitarnauti, jis stropiai darbavosi jieškodamas koriko tarpe kriminalistų, prasikaltėlių.

Kalėjime buvo arestantas Potapovas, sveikas ir petingas vyras, visas jo veidas buvo margas bei taškuotas. Už jo gerumą visi jį mylėjo ir gailėjosi jo, nes jis buvo vienintėlis, kuris pateko į kalėjimą nekaltai, įskundus jo priešui.

Vaikštinėjo Nikitinas po kalėjimą ir įkalbinėjo kaliniams, kad vienas kuris apsiimtų tą „darbą" atlikti. Gi Potapovas sekiojo Nikitiną savo akimis ir norėjo jam ką tai pasakyti, bet neišdrįso.

Užgulė ant silpno žmogaus Nikitinas su savo kalbos sunkumu, prislėgė bei pertikrino jį.

Štai pašaukė Potapovą į kalėjimo raštinę. Kuomet jis sugrįžo į kamerą, visi jau žinojo, kad jis „sutiko" ir nuo jo šalinosi, nebenorėjo su juo susitikti. Niekas nebepažiurėjo draugiškai į jį, niekas į jį nebeprabildavo, žodžiu tariant, liko vienas be draugų. Ir Potapovas pajuto bei suprato — delko tai atsitiko. Jis jautė, ką kiekvienas mano apie Potapovą. Visi tyli, trusia, kiekvienas mąsto, bet gi mąsto tuo tarpu tik apie Potapovą, apie jį.

Tą naktį Potapovas blogai miegojo, nors ir daug nemąstė, bet galva buvo sunki ir širdis neramiai tvaksėjo. Draugai gi miega saldžiai, jų visų sveidai, tarsi kudikių — ramųs ir skaistųs... Ilsis jie sau.

S. Raubickas.

(Užbaiga bus.)

Vietinės Žinios

— **„Brooklyno Lietuvių Biznierių Draugijos" susirinkimas.** Birželio 23 d. vakare, Taut. Namo salėje, buvo sušauktas viešas minėtos draugijos susirinkimas. To susirinkimo tikslas — paaiškinti visuomenei, delei kurių priežasčių minėtoji draugija įsikurė ir ką ji mano bei ką stengsis atsiekti.

Šio vakaro susirinkimą atidarė p. Maciulevičius. Pirmiausia kalbėjo p. V. K. Račkauskaas, kuris, reikia pasakyti, pabrėžė, kad toksai savo rųšies susirinkimas tarp lietuvių pirmutinis. Kalbėdamas apie „Liet. Biz." Dr-ją" paaiškino apie svarbiausius jos tikslo pamatus: 1) Dalyvavimas lietuvių vaizbininkų viešame gyvenime ir darbe; 2) Tobulinimas lietuvių rankose esančių biznių; ir 3) Palaikymas prie savęs lietuvių visuomenės. O lietuvius pirkėjus lietuviai biznieriai tik tuomet galės pritraukti ir palaikyti, kuomet patobulins savo biznį. Ligi šiol lietuvių biznis buvo labai menkas ir todel nenuostabu, kad daugelis lietuvių, kurie nepasitenkina lietuvių krautuvninkų laikomomis prekėmis (tavorais), eidavo ir eina pas svetimtaučius.

Kalba p. M. J. Vinikaitis. Jisai iš-pat pradžių išsireiškė, kad šitasai amžius — tai kooperacijos arba korporacijos amžius. Tiktai susijungus į draugiją galima pasekmingai kovoti su įvairiausiomis gyvenimo apliknybėmis ir kad tik tuo budu galima laimėti. Jisai privedė daugybę faktų bei pavyzdžių iš svetimtaučių draugijų, kooperacijų bei korporacijų. Nuo vienų tik geležinkelių, kurie yra korporacijos globon, per vienus metus sučėdyjama nuo milijono net ligi bilijono dolerių. Toliau p. Vinikaitis, kuris, kaip žinoma, nesenai gavo chemiko laipsnį, suprantamai paaiškino apie pieno klastavimą ir kaip publika buvo prigaudinėjama. Pienas skaitomas tik tuomet geru penu, jeigu jame randasi 3 nuošimtis smetonos (grietinės), ty. iš 100 kvortų pieno tur gaut 3 kvortas smetonos. Pavieniams pieno pirkėjams bei pardavinėtojams sunku buvo vesti kovą su farmeriais, kurie jiems parduodamt pieną nuimdavo smetoną ir nesmagu buvo klausyti publikos rugonių. Publika, ypač didmiesčių gyventojai, kurie perka pieną ne nuo farmerių, bet nuo pardavinėtojų, vadino juos prigavikais ir įvairiais kitokiais vardais, kurių moterų žodyne nestinga. Tad pieno pardavinėtojai, matydami savo nesmagų padėjimą, nutarė įkurti tam tikrą savo draugiją arba kompaniją, kuri veda legališką pieno prekybą ir patarnauja žmonėms.

Kaip tuli biznieriai išnaudoja publiką, apie tai p. Vinikaitis privedė sekantį pavyzdį. Tula arbatos krautuvė pateko į žydų rankas. Pirmiau buvusieji tos krautuvės savininkai pardavinėjo žmonėms gerą arbatą ir tuo budu įgijo žmonių užsitikėjimą. Gi žydai krautuvninkai paėmę tą krautuvę į savo rankas, norėdami greitu laiku praturtėti, sumanė, stačiog pasakius, savo pirkėjus išnaudoti. Ir tatai jiems pasisekė. Jie susižinojo su hoteliais ir geresniais restoranais, supirkdami iš jų už labai mažus pinigus nuvirintus jau arbatos lapelius, išdžiovindavo juos ir pardavinėdavo žmonėms ir prastiesiems restoranams. Tokiuo budu jie varė savo rųšies prekybą ligi vienas iš tos krautuvės pirkėjų abejodamas apie tos „arbatos" gerumą padavė tą „arbatą" chemikui išanalizuoti. Kaip ir reikėjo tikėties, chemikas padaręs analizą pasakė, kad ta „arbata" — be zą pasakė, kad ta „arbata" — be arbatos. Tuomet tą krautuvę apskundė sveikatos departamentui. Bet anot p. Vinikaičio, ne visuomet ir apskundus galima laimėti. Užvedus bylą prieš bent ką, reikia nemažai pinigų pridėti iš savo kišeniaus, o gali laimėti tiek, kiek Rooseveltas laimėjo. (Rooseveltas apskundė redaktorių Newett už apšmeižimą ir reikalavo nuo jo 10,000 dol.; teismas „nubaudė" Newettą ir paliepė užmokėti Rooseveltui nuo jo garbės nuplėšimą viso — 6 centus).

Užbaigdamas savo kalbą p. Vinikaitis nurodė, kad liet. biznierių draugija prie šiandieninių gyvenimo aplinkybių butinai reikalinga. Lietuvių biznieriai susiorganizavę galės ir savo buvį pagerint ir savo žmonėms patarnauti.

P-as P. Mikolainis taipogi nurodė, kad ši lietuvių organizacija įsikurė ne tam, kaip tuli mano, kad tik sau pelną traukti, kad šimtus tukstančių dolerių sukrauti, bet tam, idant platinti tarp lietuvių prekybą, gerinti bei tobulinti ją ir užganėdinti lietuvius pirkėjus, kurie dabar eina į svetimtaučių krautuves ir padeda platinti jiems prekybą.

Pastaruoju šio vakaro kalbėtoju perstatė p. J. Lutkauską. P-as Lutkauskas kalbėdamas apie lietuvių visuomenės reikalus, apie įvairias aukas lietuvių visuomenės reikalams skiriamas pažymėjo, kad aukų rinkėjai, teatrų programui apskelbimų rinkėjai pirmiausiai eina pas lietuvius biznierius, kaipo savo tautos žmones; na, ir lietuviai biznieriai beveik niekuomet neatsisako paremti savo tautos reikalus. Svetimtaučiai, sako p. Lutkauskas, musų tautos reikalų neremia.

Bet lietuviai pirkėjai, ta lietuvių visuomenės dalis, kuri supranta savo tautos reikalus neremia taip, kaip turėtų, savo vaizbininkų. Tuli lietuviai net savo krautuvninkus nuskriaudžia: ima per kiek laiko iš krautuvės ant bargo ir už tai neužmoka.

Paskiau kalbėjo atskirtai — apie valgomų daiktų krautuvninkus ir apie karčiamninkus, ragino juos visus prisidėti į šitą draugiją. Kaip valgomų daiktų krautuvninkai, taip ir karčiamninkai susijungę galės pagerinti savo reikalus ir tinkamai patarnauti visuomenei. Valgomų daiktų krautuvninkai susijungę bei pirkdami daug maisto produktų vienu kartu, galės gauti geresnius maisto produktus už tokią pat čienią, kokią užmoka pavieniais pirkdami už pigiuosius maisto produktus. Karčiamninkams gi patarė įsisteigti savo uzamo (wholesale) krautuvę gėrimų, iš kurios visi lietuviai galės imti gėrimus. Iš tokiuo budu lietuviai karčiamninkai padarytų dideles reformas. —

Svarbiausiu jo kalbos punktu, gali sakyti buvo, raginimas įkurti „Skolinimo ir Budavojimo Draugiją". Lietuviai, kurie moka čėdyti pinigus, kurie nenori nuolatos kraustytes iš vienų namų į kitus, sučėdyję šiek-tiek pinigų, su tokios draugijos pagalba galėtų įsitaisyti savo namus, su laiku išmokėti paskolą ir likti pilnais namų savininkais. Tokios draugijos sąnaris, kuris per tulą laiką mokėjo į tą draugiją paskirtą mokestį, norėdamas iš jos pasitraukti neturėtų jokių nuostolių. Draugija tokiam sąnariui visuomet išmoka jo įdėtus bei įmokėtus pinigus su nuošimčiu, kokis mokama, nežiurint to delei kokių priežasčių jis iš jos išstotų.

Žmonių į šitą susirinkimą buvo susirinkęs gana apstus burelis, tarp kurių buvo ne mažas skaitlius lietuvių verteivų.

— **Didelis išvažiavimas.** Brooklyno Lietuvių Unijos Tailoring Co. rengia didelį išvažiavimą, kuris bus liepos (July) 4 dieną Corona giraitėje, Casino parke. Tarp kitko bus ir prakalbos; kalbės pp. V. K. Račkauskas ir J. Lutkauskas. Prasidės 11 val. ryto, prieš pietus. Įžanga visiems dovanai.

— Važiuojant reikia imti North Beach karus ir išlipti ant Flushing Road.

— **Bartenderiai organizuojasi.** Brooklyno lietuviai bartenderiai, matyti, galutinai jau sumanė susiorganizuoti. Jie pasiryžo sutverti uniją ir nutarė pareikalauti, idant butų sutrumpinta darbo diena; reik pridurti, kad jie dirba nežmoniškai ilgas valandas — 18—20 val. į parą. Sunku net persistatyti, kad musų laikuose but dar darbininkai panašiame pavergime. Galop, jie atsisako mazgoti ir valyti spjaudinyčias ir kitus atmatų indus bei vietas.

A.—s.

— **Kaip darbininkai organizuojasi.** Brooklyno priemiestyje Maspeth'e, L. I. trejetą savaičių atgal sustreikavo įvairių rugščių (asekaunės) dirbtuvės darbininkai, reikalaudami pakėlimo užmokesties ir sutrumpinimo darbo dienos valandų. Jų užmokestis labai maža — 15c. už valandą. Subruzdus darbininkams, kompanija pasižadėjo pakelti jiems užmokestį, kaip tik jie sugrįš prie darbo. Vienok darbininkai, supratę viliugingus kompanijos sumanymus bei žodžius, nepaklausė, bet, priešingai, ėmė uoliau organizuoties. Jis parsitraukė unijos organizatorius ir pradėjo rašyties prie unijos. Kompanija pamatė, kad darbininkai ištiesų sumanė su ja stoti kovon. Ji tuoj parsitraukė savo rųšies provokatorius — lenkų daktarą, advokatą ir mokytoją; tos visos ypatos, apsiginklavusios kompanijos nurodymais, pradėjo visokiais budais prikalbinėti darbininkus, stengdamies juos sudemoralizuoti. Čia turiu pasakyti, kad toje dirbtuvėje dirbo apie 600 lenkų ir 400 lietuvių. Unijos organizatoriai pertikrino darbininkus, prirodydami, kad tie poneliai kompanijos pasamdyti tam, kad sugriauti darbininkų tarpe vienybę, Streikieriai paklausė unijos liderių ir pasiryžo neiti ir toliau dirbti.

Nenusisekus šitam sumanymui kompanija panaudojo kitą įrankį: kompanija paleido slaptus „organizatorius", kuriems pasisekė prikalbėti darbininkų moteris. Kaip tik jų vyrai susirinko ant mitingo birželio 24 d., tai jų moteris, prisirinkusios akmenų žiurstus, prisiartino prie svetainės ir pradėjo per langus šturmuoti susirinkusius streikierius, reikalaudamos, kad eitų dirbti, nes, priešingai, jos taipgi „sustreikuosiančios". Čia vyreliai turėjo vargo kol nuramino savo įtužusias, kompanijos atstovų apsvaigintas, bobas. Žinoma, kilus šitam trukšmui, unijos lideriai turėjo prasišalinti. Taip tai streikiekuoja ir organizuojasi vargšai-darbininkai. **Ten buvęs.**

— **Pagąsdinimas unijos rubsiuvių.** Birželio 27 d. p. Greenberg nuo So. 4-tos gt. pasakė savo darbininkams, kad jei jie nori dirbti pas jį toliau, tai turi dirbti 53 val. į savaitę, nes jis, dirbant 50 val. „neišeinąs" su bizniu. Darbininkai neikiek nenusigando, tik vakare susirinko ant mitingo, kur jiems delegatas paaiškino, kad daug randasi bosų, kurie bando gąsdinti darbininkus. Ant rytojaus, ty. beirželio 28 d., nuėjo darbininkai su delegatais į dirbtuvę ir paklausė p. Greenberg'o, ar jis nori turėti savo dirbtuvėj streiką, — jis bandė daryti šiokius-tokius užmetimus prieš delegatus, bet tie jo užmetimai bei argumentai neturėjo jokio pamato; taip visi darbininkai vėl stojo darban ant senųjų išlygų.

A—s.

Mikas Petrauskas praneša, kad budamas Shenandoah'ryje jis davinės lekcijas muzikos: dainavimo, kompozicijos, piano ir tt. Nekurie buvo rašę klausdami: p. M. Petrausko, ar jis užsiimdinės muzikos lekcijomis, — taigi dabar bus visiems žinoma, kad kas norės lavinties toje apelinkėje — pilnai galės.

M. Petrauskas apleis Brooklyną 14 d. liepos po Brooklyno konservatorijos mokinių koncertui, kuris bus 12 d. liepos 8:30 McCaddin Hall ir važiuos Shenandoah'rin vasaros laikui, kur veiks prisidėjęs prie draugijos „Sietyno" — ten bus statomi „Kaminakrėtis", „Birutė", o gal dar ir „Faustas".

KARŠTOMS DIENOMS.

Męs apturėjome nuo Mykolo Paucnik iš Jenny Link, Aark. laišką, kuris yra vertas to, kad jį viešai paskelbus. Jisai rašė sekančiai: „Meldžiu prisiųsti man dvylika bonkų Trineio Amerikoniško Kartaus Vyno Eliksiro. Pas mus darosi karšta, o karštose dienose nėra geresnio vaisto. Jeig utavo apetitas yra kiek pagedęs, keletos dozų paprastai pakanka, kad viskas vėl tvarkon ateitų". Šitas pranešimas ateina, kaip sykis, laiku, nes karštuose vasaros mėnesiuose svarbiausia yra laikyti virinimo organai tvarkingame dirbime. Tai yra tas, ką Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Eliksiras padarys. Jisai sutvarkys skilvio ir vidurių veikimą, duos tau sveika apetitą ir neprileis kuno nusilpimo. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill Kiekviena šeimyna privalėtų taip-gi Trinerio Linimento po ranka turėti. Praskiestas su vandenu arbaueuetaopjnpjpnjpn vandeniu arba alyvos aliejum, jis yra puiki pagelba odos ligose, iškilusiose nuo karščio.

KELIAUJANTIEMS EUROPON.

Laivai išplaukia iš New Yorko Liepos-July mėnesije.

Liepos (July) mėn.

5 į **Bremen,**
5 į Antverpen,
5 į Glasgow,
5 į Hamburg,
8 į Bremen, Express,
8 į Rotterdam,
10 į **Bremen,**
12 į Liepojų-Libavą,
12 į Antverpen,
12 į Hamburg,
12 į Bremen,
12 į Glasgow,
15 į Rotterdam,
15 į Bremen, Express,
16 į Hamburg,
19 į Antverpen,
19 į Glasgow,
19 į Hamburg,
22 į Rotterdam,
22 į Bremen, Express,
24 į Bremen,
24 į Hamburg,
24 į Antverpen,
26 į Glasgow,
29 į Rotterdam,
29 į Bremen, Express,
31 į Hamburg,
31 į Bremen,

Rugpjučio—August mėn.

1 į Liverpool,
1 į Southampton,
2 į Antverpen,
2 į Liverpool,
2 į Hamburg, Expess,
2 į Glasgow,
5 į Bremen, Experss,
6 į Liverpool,
7 į Bremen,
8 į Southampton,
8 į Liverpool,
9 į Harmburg,
9 į Hamburg, „Imperator",
9 į Antverpen,
9 į Glasgow,
9 į Libau-Libavą,
9 į Bremen,
12 į Rotterdam,
12 į Bremen, Express,
13 į Liverpool,
15 į Liverpool,
16 į Antverpen,
16 į Glasgow,
19 į Rotterdam,
19 į Bremen,
20 į Liverpool,
21 į Hamburg,
22 į Liverpool,
23 į Glasgow,
23 į Antverpen,
23 į Hamburg,
23 į Libau-Libavą,
26 į Bremen, Express,
26 į Rotterdam,
27 į Liverpool,
27 į Hamburg,
28 į Bremen,
29 į Liverpool,
30 į Glasgow,
30 į Antverpen,
30 į Bremen,
30 į Hamburg,

J. J. Pauksztis & Co.,
120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Stanislovas Janceviėius iš Shenandoah, Pa. kasyklose tapo šuvio pagautas ir neteko regėjimo bei rankų pirštų. Jis skundė Lehigh Valley Coal Co. ir Suvienytų Valstijų apskričio teismas nusprendė, idant kompanija atlygintų jam už jo nuoskaudą išmokėdama 37,000 dol. Bylą (prova) vedė advokatas A. Cass.

PIKNYKAS! PIKNYKAS!

SLA. 70-ta kuopa iš Cliffside, N. J. rengia didelį piknyką 4 dieną Liepos—Fourth of July — 1913, George Castel Park'e, Bulls Ferry Road, Hudson Heights, N. J.

Prasidės 2-rą val. po pietų.

Įžanga 25 ct. ypatai.

Malonųs viengenčiai nepraleiskite progos atsilankyti ant šio puikaus pasilinksminimo, nes čia praleisite linksmai laiką tyrame ore, ir tikimės, jog visi atsilankiusieji busite užganėdinti

Su augšta pagarba, 70-tos kp. Kom.

6-tas metinis Piknikas!

Draugystės D. L. K. Vytauto. Atsibus Subatoj 5 dieną Liepos—July, 1913 Washington Parke. Prasidės 2-rą val. po pietų.

4-tas Metinis Piknikas!

Parengtas Draugystės Šv. Mikolo Arkaniolo iš Maspeht'o, L. I. N. Y. Atsibus Nedėlioj, 6-tą d. Liepos—July, 1913 m. Clinton Parke, Maspeth, L. I., N. Y. Prasidės 2 val. po pietų

Skausmas pilvo

nekartą stojasi del tankaus ištuštėjimo vidurių. Jeigu turi minkštus (valnus) vidurius, labai lengvai gali gauti skausmą. Pasiek pačią ligos priežastį. Siek kad ištuštėjimas grobų butų atgal vienokiu ir padėk galą skausmams. Vartok

Severos Vaistus Nuo Viduriavimo

(Severa's Diarrhoea Remedy)

Jos yra labai patariamos, kaipo vaistas prieš cholerą, skausmą pilvo, vasarines ligas, uždegimą grobų ir t. t.

Kaina 25 c. ir 50 c.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Saliunas ant pardavimo su dviem namais, vienas kur saliunas, antras diel kitokio biznio ir gyvenimo; labai geroj vietoj ypačiai vasaros laike arti giraitės; biznis eina labai gerai; priežastis pardavimo, savininkas nori keliauti Lietuvon. Kreipkitės sekančiu adresu tai sužinosite sąlygas:

120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.
(27)

.....

UŽ 25 CENTUS

Galite gauti gerą britvą, kuri verta yra $5.00 ir daugiau. Geležtės 3 už 10 ct. Tuzinas 40ct.

Pinigus galite atsiųsti pačto markėmis po 1 ct. (tik ne Kanados), o mes tuoj išsiųsime britvas. Rašykite šiuo adresu:

V. Kister,
53 St. Marks Pl., New York, N. Y.
(27)

.....

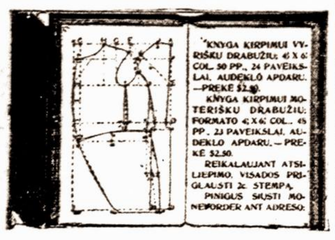

KELIAUJANTI AGENTAI!

J. DIGRYS,
A. DUBINSKAS,
S. SZAFRANAUCKAS.

Parsiduoda groseris; biznis eina gerai; dailioje vietoje, apgyventa lietuvių ir lenkų. Priežastis pardavimo — ėjimas į kitą biznį. Norinti pirkti kreipkitės šiuomi ardesu:

A. Šulas,
150 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
27

.....

LIETUVIAI NEPAMIRŠKIT!

Kad 3 dieną liepos (July) 1913 atsibus didžiausias ir puikiausias lietuviškas balius parengtas Liuosybės P. Dr-tės, Portlando Lietuvių Dania Hall svetainėje, 184 Russell Str. prasidės 7 val. po pietų. Įžanga 50 ct. porai.

Rengėjai pasistengs svečius pavaišinti skaniais užkandžiais, gėrimais, kvepenčiais cigarais ir bus kiekvienam gera proga išlaimėti $10.00 vertės dovaną. Bus puiki orkestra.

Visus maloniai užprašo
Baliaus Direktoriai.
27

ANT PARDAVIMO

namas už pusę prekės iš priežasties išvažiavimo, taipgi 2 lotai. Meldžiu atsišaukti kas vakarą nuo 6 iki 10, Subatomis po pietų ir Nedėldieniais visą dieną.

John Buller,
181 Meeker Ave. Greenpoint-Brooklyn, N. Y.
(27)

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.
Apdaryta $1.00.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.
I. J. Paukštis & Co.

SKAITYK ATYDZIAI!

Ar nori but godojamas ir užsidirbt daugiau? Jei teip, tai mokinkis angliškai ir pastok šios šalies piliečiu.

Mes pamokysime jus ir pagelbėsime dovanai išsiimti pilietiškas popieras.

Teipgi šioj mokykloj prirengia mokinius į augštesnes mokyklas, kaip tai: Cooper Union, universitetus ir amatų mokyklas.

Mokykla atdara dienomis ir vakarais per visus metus.

ATEIK PASIKLAUSTI

199 So. 4-th Street.
MODERN Prop. School.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, nepriklausybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikala, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra **25c.** Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIA M. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

ORIGINALIŠKI ROZAVI ir KITOKI MILTAI.

Kostumieriai, reikalaukite Rugių Duonos iš Rozavų

M. ROSENFELD HEALTH PURITY 140 ROSOVE NATURAL HEALTH FOOD FLOUR MADE OF RYE PRODUCT

ir kitokių miltų. Busite sveiki ir stipryš!

DUONKEPIU ATYDAI!

Aš esu savininkas ir pardavėjas Suvienytose Valstijose ir Europoj **Originalinių Rozavų miltų** iš čyščiausių, sviežiausių ir geriausių **rugių grudų**, kuriuos tik užgerus pinigus galima gauti. **Rozavus miltus** turi vartoti tik **geriausi duonkepiai** šios šalies ir aš noriu atkreipti atidą tiems duonkepiams, kurie dar nevartoja **Rozavų miltų rugių duonai.**

Aš tiktai ir pasiskelbiu, kad maloniai kiekvienam atsišaukusiam suteiksiu visokias informacijas, ypač **duonkepiams** ir visada užganėdinsiu atsišaukusius. Aš užtikrinu Jums, kad tai bus geras pelnas ir atgabens didelę pramonę, tik tuojaus paimkit plunksną ir parašykit pas mane laišką, reikalaudami platesnių žinių apie **Rozavus ir kitokius Miltus.**

Morris Rosenfeld,

G 4 and 5 Produce Exchange, NEW YORK, N. Y

Telephonas: 6426—J—Market.

Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.

152 Polk Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

PARSIDUODA PIGIAI

naujos drukuojamos mašinos Typewriters. Rašykite šiandien, o gausite katalogą dykai. Knygos teipgi parsiduoda ir yra reikalinga Agentų.

Kreipkitės per laišką a t šio antrašo:
A. MALIAUSKAS,
687 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y.

P. S. Teipgi parsiduoda naminiai rakandai (Furniture) ai t išmokesčio vietiniai kre p kitės pas mane.

Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA.

Moterįs, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio,** 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Instoti mokyklon gali moterįs, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.00.

Mokyklon Lietuves priima „The Internationa Callege of Midwifery".

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) **$1.00**

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... **15c**

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... **10c**

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... **35c**

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

JONINĖS.

Keturių veiksmų drama, garsaus vokiečių dramų rašytojo G. SUDERMANO, *versta K. Puidos.*
Pusl. 143. Čienia 45 centai.

Ši drama lošiama jau beveik visų civilizuotų tautų teatruose. Ji yra gilaus turinio ir nepaprastai švelnaus styliaus. Biednos lietuvės mergaitė tapo užauklėta turtingo vokiečio namuose. Mergaitė paskiaus dasižino, kad jos motina yra girtuoklė ir valkata. Reiktų rodos sekti paskui prigimtus ryšius ir eiti pas savo motiną. Bet čia ir apsireiškia žmogaus silpnybė: Mariutė išsižada savo motinos, išsižada savo numylėtinio ir pasilieka pas vokietį, kuriam turi atitarnauti už išauklėjimą. Tai gi Mariutė seka didelį principą, būtent išpildo savo pareigą linkui žmoniškumo, nors per motinos kraują peržengia. „Joninės" bus lietuviškos scenos papuošalu, kur jąs tinkamai ir prisirengę sulošš.

VISUOTINOJI
HISTORIJA

Satyriškai parašyta senojo ir naujojo pasaulio historija. Čienia 60 centų.

Šitą storoką kningaitę galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojai, tai ją skaitydami turės ir naudą ir linksmą zobovą. Čia satyros ir juoko formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika". Tekstas padabintas paveikslėliais. Skaitytojau! Skaityk tą kningą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atmink, kad tai juokas. Bet historiškus vardus įsidėk. Jau jie tai tikri.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramų rašytojas, K. PUIDA, *davė šiame veikale tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga. Undinė. Čienia 30 centų.*

Visos šitos dramos imtos iš lietuvių gyvenimo tai historijos. „Rūtų vainikas" gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatizuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė pražuvo už pražūdymą mergaitės nekaltybės. „Mirga" yra jau žinomas historiškas atsitikimas, kaip pasišventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinės", tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramos yra puikus indėlis mūsų scenos repertuaran.

J. J. PAUKŠTIS & Co.
120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

VISŲ SKYRIŲ
LIETUVIŠKOS MUZIKOS KONSERVATORIJOS MOKINIŲ

KONCERTAI.

Elizabethport — 2 Liepos,—69 So. Park str.
CZURCZAK HALL.
Brooklyn — 12 Liepos. McCaddin Hall, Berry str. ir So. 2nd str.
Visi koncertai bus vakaro laiku. Waterbury 8-tą v. vakare.
Elizabethport—8:30 ir Brooklyne 8:30 v. vakare.

Tikietų kainos: 25c. ir 50c.

Liudas Gira.
Žalioji Pievelė.
Eilių rinkinys.
Prekė 65 c.

200 ŽAIDIMŲ
kambaryje ir tyrame ore.
Su dainomis, gaidomis, paveikslėliais ir fantų išvadavimais.
Jaunuomenei dovanėlė.
Sutaisė **Matas Grigonis.**
Prekė 75 c.

GAUNAMOS PAS:
J. J. PAUKŠTIS, & CO.
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI
AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA
ĮSTEIGTA 1886 M.

Moka pašalpą ligoje po $6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: $150.00, $300.00, $600.00 ir 1000.00.

Kiekvieno lietuvio privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.

Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — $72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kulturos reikalams — $8.551.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) *$52.517.97.*

Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30-th St. - - - New York, N. Y.

PASALPA — SUSIVIENIJIMAS — *VIENYBĖ*

Naujausio iszradimo drukuojama maszinuke. Su ja kiekvienas gali moketi drukuot, kad ir placziausius laiszkus. KAINA TIK 7 DOLERIAI!

Teipogi pas mus galima gauti geriausio gatunko gramofonus su lietuviškom dainom, šokiais ir juokingom pasakom. Teipgi galima gaut laikrodžių ir laikrodėlių, geriausių britvų ir daug visokių instrumentų. Jaigu dar neturi musu katalioga, tai prisiųsk už 3 centus stampų, o aplaikysi informacijas dovanai.

K. J. KRAUCHELUN,
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Liaudies Dainos,
Solo balsui ir pijanui,
Sutaisė
MIKAS PETRAUSKAS.

1. Vai aš pakirsčiau žalioj girioj klevelį ..... 20c.
2. Jojau dieną, jojau naktį ..... 60c.
3. Siuntė mane motinėlė į jureles vandenėlio 20
4. Šių nakcialy, per nakcialy nemigau 30
5. Ko liudit sveteliai, ko nedainuojat? 20
6. Saulelė raudona, vakaras netoli 25
7. Tykiai, tykiai Nemunėlis teka 15
8. Už šilingėlį, už mažulėlį 30
9. Skyniau, skyniau skynimėlį 15
10. Dovanojo man motulė baltų drobely 15
11. Jahna mahte seeru sehja, lihgo 15

Viso $2.65

Gaunamos pas:

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand Str., Brooklyn, N.Y.

Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmingo gydymo.

Išsiveržimas.

Verikoselė arba netikrasis išsiveržimas, pučkai ir visokios odos ligos. Be jokios opeeacijos, skaudėjimo ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

1. DEL TO — Kad jo neskaudanti metoda yra naudojama per jį suviršum 25 metais, o josios naudingumas likos prisavintas per taip vadinamus Rupturos „Specialistus'', kurie jąją ir naudoja.

2. DEL TO — Kad suviršum į 12,000 išgydė ligonių, o nekurie pribuvo iš tolimų šalių gydytis, o kuris tik vienas pasekmingai gydo.

3. DEL TO—Jog kožną savo žodį gal pinigiškai ir profesionališkai užtikrint, kur duoda ligoniui, o budamas tarp jų 25 metus yra gana paliudinančiu.

G. A. Frintzinger (policmanas) iš Wilkes Barre, Pa., išgydytas nuo sunkaus išsiveržimo, 5 metai nenešioja jokių diržų.

Thom. R. Williams, angliakasys iš Hyde Park, Pa., išgydytas nuo išsiveržino. 5 metai kaip diržą nenešioja.

William H. Adams, fajermanas, Sheldon Alex Works, Wilkes Barre, išgydytas nuo išsiveržimo, kurį turėjo per 15 metų.

R. D. Greenwalt, mašinistas prie Prospect brekerio, Breslau, Pa., du vaiku, 3 ir metų senumo išgydyti nuo išsiveržimo, o diržo nenešioja du metu.

Skaitykite ką rašo išgydytas per Dr. O'Malley unijos Docking Boss Raub's brekerio, Luzerne, Pa.

Courtdale, Pa., 26 Nov. 1911.

Garbus Daktare O'Malley!

Rašau jums laišką pranešdamas apie mano išgijimą, pranešu kad visiškai esu sveikas ir pavelinu mano vardą naudoti del ligonių pagelbos.

Box 131, Luzerne, Pa.

Ad. Kuttenberger.

Su tokiais paliudijimais delkto turėtum da vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PARŽIURĖS UŽ DYKĄ ir pasakys kas tau kenkia, ir geriausią rodą kaip gali pasveikti. Geriau pasinaudok iš 25-metinės praktikos ir nebusi pavojuje.

Pasikalbėjimas--ypatiškai ar per pačtą.

Atsiųsk adresą ir markę už 2c. tai prisiųsim knygutę su paveikslėliais apie išsiveržimą užpečėtytam koperte.

Dr. Alex O'Malley

158 Washington st. Wilkes-Barre, Pa.

Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telephoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS**, kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę specijališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

TUKSTANČIAI ŽMONIŲ

Kuriems buvo pirmiaus gyvenimas pilnas kankinimų ir varginimo nuo visokių ligų silpnybių, pakartęs; besant išblyškę, išbalę, sulinkę, sukniubę, vos kojas pavilko, bet kad atsišaukė prie PROFESIONALIŠKO DAKTARO, THE PH. M. CLINIC, aprašant arba apsakant ligą, kas kenkia, tad tapo pamatiškai trumpam laike išgydyti ir dabar yra sveiki, laimingi, ir iš gilumos širdies dėkingi, taip sako išgydyti:

UŽŠVIS SAULELĖ Į MUSŲ LANGELĮ!

GARBINGAS DAKTARE: Apturėtas liekarstas vartojant vis ir vis sveikata ėjo geryn ir lengvyn, o ta užsenėjusi mano liga, nuo Jusų tikrų galingų gerų liekarstų, kaip sniegas nuo saulės spindulių nyko. Dabar jau pasilikau visai sveikas, nes krutinė ir galva nustojo skaudėti teip ir kosulys visai išnyko. Pirmiau buvau silpnas, sukliuręs-sukumpęs, o per galybę augščiausio mokslo ir tikras liekarstas, pasilikau sveikas, stiprus vyras, dėkavojantis tik Philadelphios M. Klinikui. Su guodone **M. P. Sakalauskas**, 3231 Emerald Ave., Chicago Ill.

Mrs. Petronėlė Bakutėnė, 125 2nd st. Somerville, N. J. Teipat dėkavoja už išgydymą, nes pirmiau ją gydė didžiausi New Yorko daktarai, kurie negalėjo pagelbėti, o vienok **Philadelphijos M. Clinikas**, atsakančiai į trumpą laiką, moteriškę padarė sveika nuo labai didelės ir apsenėjusios sunkios ligos. **Mr. M. Kazioras**, 1612 Chestnut st. Trenton, N. J. Nemažiau yra dėkingas už išgelbėjimą jo gyvasties ir išgydymą nuo nervų, krutinės skaudėjimo, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, skrėpliavimo. Lygiai labai dėkavoja **Mr. J. Rusiks**, 333 15th av. Newark, N. J. **Mrs. D. Karasevičia** 63 Bouth st. New Britain, Conn. **Mr. Julius Birsenas**, 318 Franklin st. Port Washington, Wis. **Mr. Jonas Tamulis**, R. D. I. Malboro, Mass. **Mr. Jos. Jurevičė**, 147 W. First st. Fulton, N. Y. **Mr. Ant. Čeras**, 858 So. Swanson st. Philadelphia, Pa. Ir tukstančiai kitų, kurių negalime į laikraštį sutalpinti.

Todel, jeigu esi nesveikas ir greitam laike tikrai nori išsigydyt, tad kreipkis čion, kur tukstančiai kaip į pamačlyvą vietą traukia ir tampa išgydyti. **Ateik arba rašyk šiandien lietuviškai**, nes gromatnešis su mandagumu priduos laišką; kas kenkia, o busi išgydytas. Džiaugsies pasilikdamas sveikas ir laimingas ant visada. Nėra skirtumo kokia liga sergate ir kas kenkia, nes jeigu speciališkai **profesionališkas daktaras Kliniko** pripažins, jog gali buti išgydytu, tai gali tikėti, kad apturėsi tikrą pagelbą; be peilio be operacijos, bet su tikroms liekarstoms nuo: inkstų ligos, skaudėjimo sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, kepenų, kosulio ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo, slogų, nuo abelno sveikatos nusilpnėjimo, dyspepsijos, neuralgijos bei **nervų ligos**; teipat nuo jaunystės išdykumo klaidų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, nemigos ir nuo visokių slaptų užsikrečiamų ligų. **Teipat moteriškų ligų**, kaip: skausmingų mėnesinių ir kitų visokių ligų, kurios tik varginimui žmonių atsiranda.

Rašant visada reik adresuot teip:

THE PHILADELPHIA M. CLINIC

1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

Atsilankantiems asabiškai ofiso valandos yra šitos kasdien: nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Nedėlioj nuo 10 iki 3, o Utar. ir Pėtn. vakare nuo 6 iki 8.

Teipat reikalauk nuo Kliniko knygos „DAKTARAS", o bus prisiųsta.

Rusų tautiškas savaitraštis

"RUSKIJ EMIGRANT"

(Išeinantis Ketvergais).

Prenumeratos čienia metams:

Visose Suvienytose Valstijose ir New Yorke 1 dol. 50c.

Į Kanadą ir Rosiją . . . . . 2 „ —

Adresuokit:

166 AVE. A., „RUSSIAN IMMIGRANT„ NEW YORK, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

"Russkoe Slovo"

Leidžiamas tris kartus per savaitę redaguojamas J.K.Okuncovo

Kaina metams $2.00.

Užrubežiuose, Kanadoje ir New York $3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo

108 E. 12th St. New York, N. Y.

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldakningių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daikių. Taipgi monų kninga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, kiernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Ar matei kada-nors laikraštį

"DRAUGĄ"?

"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštininkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.

"DRAUGAS" atsieina metams $2, pusei m. $1

Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50

Rašydami laiškus adresuokitė

DRAUGAS PUB. CO.

2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siunczíam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:

šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.

Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Spausdiname visokias kningas, konstitucijas ir kitus visokius spaudos dalykus, greitai ir pigiai.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Telefonas Bell Dickinson 37-57 w.

DAKTARAS IGNOTAS STANKUS

Dr. Ign. Stankus civiliškoj formoj.

Tikras lietuvys sako taip: jeigu sergi, tai kreipkis tiesiog pas teisingą daktarą, o tiktai tenai apturėsi teisingą pagelbą savo ligoje. Nemėtik savo sunkiai užprocevotus pinigus, bet jeigu sergi, tai kreipkis ypatiškai arba laišku tiesiog pas daktarą Ignotą Stankų, o apturėsi teisingą pagelbą. Jis gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Ligas kurias jau yra nebegalima išgydyti su lėkarstomis, gydo su pagelba elektriko ir darymu operacijų. Dr. Stankus turi savo locną **Privatišką Sanatoriją**, kur priima ir užlaiko visokius ligonius. Čionai randasi visokios gyduolės (lėkarstos) kokios tiktai yra ant svieto; visokios elektriškos mašinos su pagelba kurių yra galima matyti visus žmogaus kaulus.

DAUGYBĖS PADĖKAVONIŲ.

Už išgydymą nuo visokių ligų. Čion sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės talpinasi su pavelijimu pačių pacientų. Aš Juozapas Gudauskas, 417 Chesnut St., Newark, N. J. ištariu širdingą ačiu daktarui Ignotui Stankui už prisiuntimą gyduolių nuo sunkaus kvėpavimo, užkietėjimo vidurių, skaudėjimą kaulų ir abelno nusilpnėjimo. Nuo pirmos dienos pajutau, kad nuo jųsų gyduolių teisingai sugrįšta mano sveikata ir daugiau gyduolių nebereikalauju. Vietoje padėkavones aš nepatingėsiu atverti savo burnos prieš savo draugus ir pažįstamus. Aš Juozapas Šaltinskas, 670 So. Pleasant St., Kenosha, Wis. ištariu ačiu savo draugui Jonui Šaltinskui už patarimą kreiptis prie d-ro Ignoto Stankaus. Aš likaus išgydytas nuo išbėrimo spuogais ant kuno. Juozapas Vinkeviče, 40 Cross St., Boston, Mass. širdingai dėkavoju Dr. Stankui už išgydymą manęs nuo skaudėjimo galvos, sunkaus kvėpavimo, kosulio, ir sugrąžinimo jaunų dienų. Tamstos vardą garsinsiu visur Bostone tarp lietuvių. Ona Marsauskienė, 2 Hutchinson St., Jobstown, N. J. likos išgydyta nuo nervų ligos, negalėjimo miegoti ir jautimo lakstatį kraują su niežėjimais ant viršaus kuno. Adele Bagdonas, P. O. Box 95, Puritan Pa. likos išgydyta nuo slinkimo plaukų. Jonas Saurusaitis, 3206 Stanfford St., Pittsburgh, Pa., mane išgydė Dr. Stankus nuo išbėrimo spuogais ant veido.

GYDO LIGAS.

Nuo skaudėjimo strėnų, — sąnarių rankų ir kojų, — skaudėjimo paširdžių, — pečių ir kaulų, — reumatizmo, — nuo visokių kraujo ligų, — užkrečiamų ir litiškų ligų, — augimo spuogų ant veido ir kuno, — užkietėjimą ir nedirbimą vidurių, — niežėjimą skuros, — dedervinių, — slinkimą plaukų, — skaudėjimą galvos, — visokias širdies — inkstų — plaučių ir kepenų ligas, — nervų ligas — neuralgijos — negalėjimo miegoti ir išgąsčio, — nuo slogų — peršalimo — kosulio — sunkaus kvėpavimo — negalėjimo valgyti ir abelną nusilpnėjimą, — visokias moterų ir vyrų ligas.

Visuomet kreipkites ypatiškai arba su laišku ant tikro adreso taip:

Dr. Ignatius Stankus,

1210 South Broad Street, Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8 val. Nedėliomis nuo iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"

Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik **$2.00**, pusei metų **$1.00**.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

TIK VYRAMS.

I mano Tautiečius:

Jus ir jūsų draugai esate nuoširdžiai užkviečiami aplankyti mano Linosa Mokslo Galerija, 461 Sixth Avenue, arti 28tos Gatvės, New Yorke, N. Y., kur aš laikau parodą dailės ir skulpturos darbų, kurios padarė Lietuvos artistai, su išvaizdinimu švairių kūno dalių kaip sveikų taip ir sergančių.

Jus čia galite studiuoti žmonijos giminės kiimę ir išsilankstymą nuo lopšio iki grabui, ir matyti indomiausius gamtos išgamas; taipgi navatnumus ir pabaisuolius.

Vieną valandą praleisti tarpe grupių šitų pastebėtinų Lietuviškų modelių, yra verta sudėti kaipo turtą į galvą čielam gyvenymui.

Jus čia galite studiuoti pasekmes ligų ir ištvirkimo darbų, perstatomų žmogaus didumo modeliais. Yra čia prityręs Lietuvis, kuris nuolatos vedžioja svečius ir išrodinėja bei atsakinėja ant bile kokių klausimų. Atvira kasdieną podraug su Nedėldieniais ir Šventadieniais, nuo 8-nių iš ryto iki Vidurnakčiui.

ĮŽANGA UŽDYKA.

461 Sixth Avenue, near 28th Street, New York.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
- pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikųs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra ne tiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukszti s & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Žmijecznikas yra tikrasis Tėmykit Tiktai Groblewskio

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neješkok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ
Prenumerata kaštuoja:
Amerikoj Ant viso meto $2.50 Ant pusės meto $1.25 Ant ketverčio meto 65c.
EUROPOJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50 Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS
Linksma Valanda
IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.
PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1.
Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

Uodų ir kitokių vabalų įgėlimai, tuojaus palengvinami yra D'ro Richter'io Pain Expellerių. 25 ir 50c. kiekvienoje aptiekoje arba išsirašyk tiesiog
F. Ad. Richter & Co.
74-80 Washington str., NEW YORK, N. Y.

Telephone 1331
Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite.
Moterims kiekvieną utarninką.

PATENTS
promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address,
H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi.
Russia — 16.000 tonų, **Kursk** — 13.500 tonų, **Czar** — 13.000 tonų.

Į **Rotterdamą** į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienų nesimainant niekur į **Liepojų**.

$31.00	3-čios	klesos	$33.00.
$45.00	2-ros	klesos	$50.00.
$65.00	1-mos	klesos	$75.00.

Išplaukia kas antra subata.
Sekanti išplaukimai iš New Yorko:
Czar — Liepos 12
Kursk — Liepos 26
Russia — Rugpjučio 9

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

„ŠVYTURYS"
1913 metų.
Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos, labai naudingas. Prekė tik 75 c.
Gaunamas pas J. J. PAUKSTIS & CO.
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Teisingiausia
Lietuviszka Agentura.
PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.
SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugražinu.
PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.
P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

Telephone 1295 Greenpoint.
P. BUTKUS
Lietuviškas Graborius
(Undertaker).
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.
Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

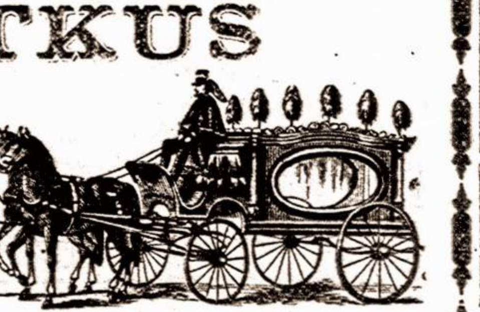

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

THE LACKAWANNA
Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
Lackawanna Railroad
George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

14 metų senas laikraštis
KATALIKAS
Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:
Metams **$2.00**, pusei metų **$1.00**
Kanadoj ir Meksike:—
Metams **$3.00**, pusei metų **$1.50**
Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:
Metams **$3.00**, pusei metų **$1.50**
Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigus registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.

Tel. 279 Greenpoint.
Geriausia lietuviams užeiga pas
JONĄ KULBOKĄ
Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.
74 Grand Street
Kampas Wythe Ave.
BROOKLYN, N. Y.

ADVOKATAS
KAZIS KRAUČUNAS.
Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos: turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Councelor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
Box 296, Ketchikan, Alaska.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.
Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi biznių, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:
American Film Exchange
A. T. Raćiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 2536 W. Bedford.

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą
KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽDŲ IR TEIP TOLIAUS.
Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 87
„	Bell 47
Residence	Peoples 1100

PIRMAS LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas.
Vidutiniška čienia.
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.